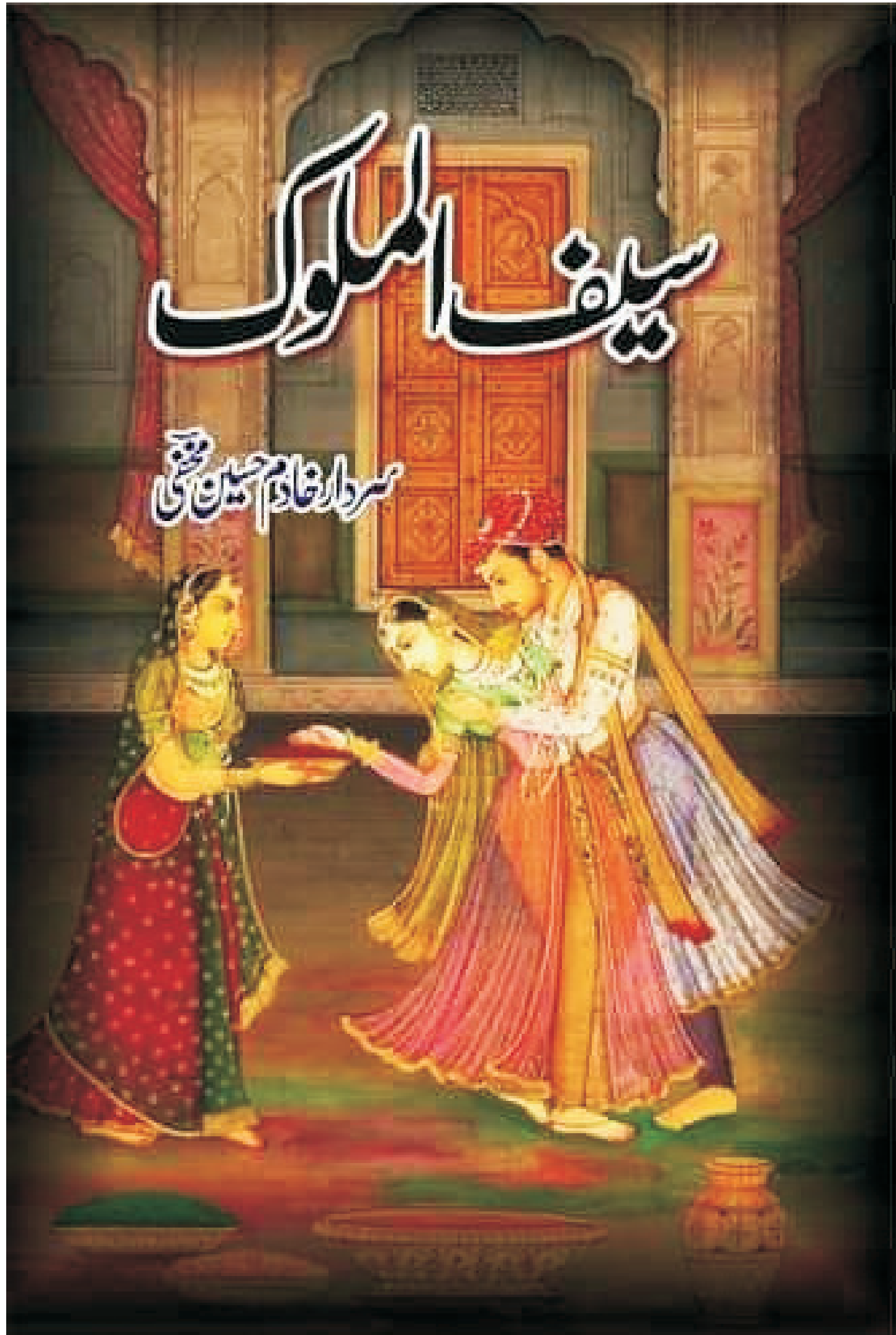

سیف الملک

سردار غلام حسین

----- ﴿سيف الملوک سرائیکی منظوم﴾ -----

سَیْف المَلُوك

(سرائیکی منظوم)

----- مصنف -----

سردار خادم حسین مخفی

﴿ناشر﴾

مخفی سرائیکی ادبی سنگت، عادل عباسی ٹاؤن بہاول پور

0301-7799743, 0302-6898324

سبھے حق شاعر دے ہتھ ہتھیکڑے ہن

سیف الملوک	کتاب دانان
سردار خادم حسین مخفی	مصنف
مخفی سرائیکی ادبی سنگت، بہاول پور	ناشر
2023ء	چھپن داسال
ریاض حسین بھٹہ (بہاول پور)	کمپوزنگ / تزئین
خالد حسین عباسی	اہری
صدر، مخفی سرائیکی ادبی سنگت، بہاول پور	
254	تعداد صفحات
ہک ہزار روپے	مُل

کتاب ملن داپتہ

☆ مخفی سرائیکی ادبی سنگت، عادل عباسی ٹاؤن، بہاول پور 0302-6898324

☆ جھوک پبلشرز، بیرون دولت گیٹ ملتان 0308-7385765

☆ کتابستان شاہی بازار بہاول پور 062-2874815

نال مبارک ناں اللہ دے پیا آغاز کرینداں
ہے رحمان رحیم جہڑا جو اوندی آس رکھینداں
(مخفی)

انتساب

”میں اپنی ایں کاوش کوں اُٹھاں
قصولیاں دے ناں کرینداں جٹھاں
دے دم نال قصہ گوئی دافن اچاں
توٹی جیندا جاگد اہے“

تندیر

- 1 سر دار خادم حسین مخفی داسرائیکی لوکاں تے احسان (شاکر شجاعبادی) 25
- 2 سیف الملوک داستان داورچووا (ظفر لشاری) 27
- 3 اللہ سین دافرمان 46
- 4 اللہ سین دی تعریف 47
- 5 حضرت محمد مصطفیٰ ﷺ دی تعریف 49
- 6 نبی کریم دے چاریاراں دی منقبت 49
- 7 بیان ایس فانی جہان دا 50
- 8 سیف الملوک دے پیوشاہ عاصم دا حال 50
- 9 عاصم شاہ دی خدمت وچ صالح وزیر دا 51
- 10 حاضر تھی تے حال پچھن 51
- 11 شاہ عاصم دا اپنے وزیر صالح کوں جواب ڈیوٹ 52
- 12 وزیر دا نجومی کوں سہڈ واوٹ 53
- 13 نجومی دا گچھے حال کوں بیان کرٹ 53
- 14 یمن دے بادشاہ کول وںجٹ کیتے وزیر کوں تیار کرٹ 54

----- ﴿ **سیف الملوك** سرائیکی منظوم ﴾ -----

- 14 خط لکھن کیتے شاہ عاصم دانشی کوں طلب فرماوڻ 55
- 15 یمن دے بادشاہ کیتے عاصم شاہ دا 55
صالح کوں تحفے ڈیوڻ
- 16 وزیردافوج دے نال یمن دے ملک دوتیار تھیوڻ 56
- 17 فرمانبردار وزیردافوج دے نال یمن 56
دے پاسے روانہ تھیوڻ
- 18 وزیر صالح دایمن دے نزدیک چڙڻ 57
- 19 دربان دایمن دے بادشاہ کوں لشکر دی اطلاع ڈیوڻ 58
- 20 یمن دے بادشاہ دا اپنی فوج کوں کٹھا کرڻ 58
صالح دے ڈرکنوں، جو اوکيا چاہندے
- 21 یمن دے وکیل کوں صالح دا صلح دا جواب ڈیوڻ 59
- 22 یمن دے بادشاہ دی خدمت وچ 59
قاصد دا ولد احال ڈیوڻ
- 23 یمن دے بادشاہ نال مصریاں دی ملاقات تھیوڻ 60
- 24 یمن دے بادشاہ دا علیحدگی وچ 61
اپڻے خاص آدمیاں نال مشورہ کرڻ
- 25 شاہ قحطان تے اوندیاں ذالیں 62
دا کنوار دے نال مڪلاوڻ
- 26 شاہ قحطان دا صالح وزیر کوں تحفے ڈیوڻ 63
- 27 صالح وزیردافوج دی دے کٹھے مصر وٽ آوڻ 63

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

- 28 وزیر صالح دے کامیاب تھی تے آوڻ
64 تے شاہ عاصم دا خوش تھیوڻ
- 29 شاہ عاصم دا لشکر دا استقبال کرڻ
65 شاہ عاصم دا ڳولی گھن تے گھر آوڻ تے
66 کنوارا سچھ تے بہڻ
- 31 عاصم شاہ دا یمن دے بادشاہ دی دھی
67 دے نال نکاح کرڻ
- 32 شاہ عاصم کنو شہزادی گل بانو دا پہلی رات پُر دُر تھیوڻ
69 شاہ عاصم دے گھر شہزادے سیفل دا پیدا تھیوڻ
69 پُتر داناں تجویز کرڻ واسطے عاصم شاہ
70 دا امیراں تے عزیزاں کوں طلب کرڻ
- 35 عاصم شاہ تے اوندے خاندان دا بہوں خوش تھیوڻ
71 شاہ عاصم دا صالح کوں حکم کرڻ جو
71 شہزادہ سیفل تے سعد ہک جاہوون
- 37 سعد تے سیفل دے نیک تے بدستارے
72 دا حال معلوم کرڻ کیتے نجومی دا آوڻ
- 38 بھورا بٹا وڻ دے کیتے شاہ عاصم دا حکم فرماوڻ
73 کار گیر دا بھورا تیار کرڻ
73 شہزادے سیفل اُتے سعد وزیر زادے
74 دا عمر دے چوتھے سال وچ پہنچڻ

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

- 41 شہزادے سیفل اُتے وزیرزادے
75 سعد کوں اُستاد اعلیم ڈیوٹ
- 42 شاہ عاصم دے سلام واسطے شہزادے
76 سیفل اُتے سعد دا آوٹ
- 43 عاصم شاہ دا شہزادے سیفل کوں
77 انعام وچ ہک صندوق ڈیوٹ
- 44 یاراں دے نال رات کوں شہزادے دا شراب پیوٹ
78 شہزادے دا صندوق دا جنڈرا کھول
79 تے تصویر کوں ڈیکھٹ
- 46 شہزادے سیفل دا پری دی تصویر ڈیکھٹ
79 اُتے اوندے اُتے عاشق تھیوٹ
- 47 پری دے عشق وچ شہزادے سیفل دا بے قرار تھیوٹ
80 شہزادے سیفل دا عیش آرام کوں چھوڑ ڈیوٹ
81 مصیّف دا قول
81
- 50 سعد وزیرزادے دا بند رکنتوں اُٹھٹ اُتے
82 شہزادے سیفل دا بسترے تے نہ ہووٹ
- 51 شہزادے سیفل دا دھاڑ کرٹ اُتے سعد دا
83 اوندی آواز کوں سٹٹ
- 52 تعریف شہ پری دی تصویر دی اُتے
84 بیان شہزادے دے مشتاق تھیوٹ دا

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

- 53 سعد دشنہزادے سیفل کنوں دیوانگی
85 تے حیرانگی داسبب چھٹھن
- 54 سعد دامونجھا تھی تے شاہ عاصم دے کول ونجھن
85 اتے شہزادے سیفل دا حال ڈساوٹ
- 55 شاہ عاصم داسیفل دا حال سٹ تے آوندے کول آوٹ
86 پُتر کول مونجھاڈ بیکھ تے شاہ عاصم دا غمناک تھیوٹ
- 56 57 امیراں تے وزیراں دشنہزادے سیفل دے
87 متعلق اپنی اپنی رائے ڈیوٹ
- 58 شہزادے سیفل دا حال معلوم کرٹ کیتے
88 صالح وزیر داسوہٹی صلاح ڈیوٹ
- 59 شہزادے سیفل داسعد کول سارا حال سٹاوٹ
89 سعد داسشاہ عاصم دے اگہوں پیش تھی
- 60 تے سیفل دا حال ظاہر کرٹ
90 امیراں تے وزیراں دے اگہوں شاہ عاصم
- 61 دا غمناک تھیوٹ
90 شاہ عاصم دا وزیراں کول پریاں دا حال سٹاوٹ
- 62 شاہ عاصم دا پریاں دے آوٹ داسبب بیان کرٹ
91 اتے تصویر داساٹنے آوٹ
- 63 پریاں داسشاہ عاصم کول بدلیع البانوپری دا
92 حسب نسب ڈساوٹ
- 65 شہزادے دے حال تے شاہ عاصم دا افسوس کرٹ
93

----- ﴿ سیف الملوك سرائیکی منظوم ﴾ -----

- 66 شہزادے سیفل کوں شاہ عاصم دا نصیحت کرن 93
- 67 شہزادے سیفل دا شاہ عاصم کوں جواب ڈیوٹ 94
- 68 بیان مصنف از روئے انصاف 94
- 69 مصنف دی گال بطور عبرت انگیزی 95
- 70 شہزادے کوں نصیحت کرن کیتے 96
- 71 شاہی ارکان دا شہزادے سیفل دی 97
- تسلّی واسطے سوچ و چار کرن
- 72 جاسوساں دے و بچن نال شہزادے سیفل 97
- دا ترسلہ کرن تے خوش تھیوٹ
- 73 شاہ عاصم دا قاصداں کوں طلب کرتے سمجھاوٹ 98
- 74 شہ پری دی تلاش وچ قاصداں داروانہ تھیوٹ 112
- 75 قاصداں دا ناکام تھی تے واپس ول آوٹ 112
- آتے شاہ عاصم کوں سفر دا حال سٹاوٹ
- 76 شہزادے دا ڈو جھی واری دیوانہ تھیوٹ آتے 113
- شاہ عاصم دا سمجھاوٹ
- 77 اپٹے پیو شاہ عاصم دے اگ کوں سیفل دا 114
- گستاخی نال الاوٹ
- 78 شاہ عاصم دا شہزادے سیفل کوں پیار نال سمجھاوٹ 115
- 79 شہزادے سیفل دا شاہ عاصم کوں بیگانیاں وانگے 116
- کھلم کھلا جواب ڈیوٹ

----- ﴿ **سیف الملوک** سرائیکی منظوم ﴾ -----

- 116 80 شاہ عاصم تے شہزادے سیفل دا ہک بے نال
سوال جواب کرٹ
- 117 81 مصّٰف دی گال از روئے انصاف
- 118 82 ملا حاں دا پڑیاں کٹھیاں کرٹ
- 119 83 مصّٰف دی گال
- 119 84 دریائیل دے کنارے تے شہزادے سیفل
دامصر دے شہر کنوں باہروں آوٹ
- 120 85 شہ پری دی گول وچ شہزادے سیفل داروانہ تھیوٹ
- 121 86 فغفور شاہ دے وکیل دا سیفل دی کچہری وچ
آتے اوندے آوٹ دا سبب کچھوٹ
- 122 87 فغفور شاہ دا شاہ سیفل دی ملاقات واسطے
فوج دے کٹھے آوٹ
- 123 88 شاہ سیفل دی کچہری وچ ڈوٹ
پڈھڑے آدمیاں دا آوٹ
- 124 89 شاہ سیفل کوں ڈوٹ پڈھڑے بزرگاں دا مشورہ ڈیوٹ
- 124 90 شاہ سیفل دا قسطنطنیہ دوروانہ تھیوٹ
- 126 91 پنچھا آدمیاں دے کٹھے شہ سیفل دا
ہک تختے تے رہن آتے باقی لشکر دا غرق تھیوٹ
- 127 92 شاہ سیفل دا سعدی جدائی ایچ رووٹ
- 127 93 شاہ سیفل دے ٹولے وچوں ہک آدمی دا
دریادے وچ ہک پڑی کوں ڈیکھوٹ

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

- 94 زنگیاں دامصریاں دے نزدیک آتے جنگ کرڻ 128
- 95 زنگیاں داشاہ سیفل کوں ست سپاہیاں 129
- دے رتے خشکی والے پاسے نیوڻ
- 96 زنگیاں داشاہ سیفل کوں جھکا تھی تے 129
- سلام کرڻ واسطے حکم ڈیوڻ
- 97 مصنف دازنگانی دے جھپ بارے بیان 130
- 98 زنگانی داسیفل کوں اپنوں کول سڏواتے 131
- اوندے کٹھے شراب پیوڻ
- 99 زنگانی داکا وڑکنوں شاہ سیفل کوں مشقت ڈیوڻ 132
- 100 ول زنگانی داسیفل کوں بٹھی داپلڻ ڈھوہیڻ 133
- کیئے حکم ڈیوڻ
- 101 شاہ سیفل دایاراں دے نال اُتھوں نکلڻ 133
- کیئے صلاح کرڻ
- 102 پیری تیار کرتے سیفل تے اوندے 134
- ساتھیاں داروانہ تھیوڻ
- 103 ستر ڈیہاڑے پیری دادر یادے وچ ونجڻ 134
- تے ول آخر ہک جزیرے دے کول کندھی لکڻ
- 104 شاہ سیفل دا اُتھان ڈینہہ گزارڻ اتے 135
- اُتھیں رات رہ پووڻ
- 105 سویر کوں سیفل داسا تھیاں دے نال 136
- پیری تے چڑھتے روانہ تھیوڻ

----- ﴿ سیف الملوك سرائیکی منظوم ﴾ -----

- 106 تقریباً چار مہینے بعد پڑی داکندھی لگئی 136
- 107 سیفل دے سنگتیاں کوں گورٹ پکھ دا چاتے اُڈ وُجھٹ 137
- 108 شاہ سیفل دا گورٹ دے ڈر کُنوں صحرادی طرف بھج وُجھٹ 138
- 109 گورٹ پکھ دا ڈو جھ واری آتے 139
- شاہ سیفل کوں چا وُجھٹ
- 110 گورٹ پکھ دا شاہ سیفل کوں آلھڑیں وچ 139
- چا آوٹ تے ول کہیں بے پاسے اُڈ وُجھٹ
- 111 شاہ سیفل دا اُوں آلھڑیں وچ زندہ بچ وُجھٹ 140
- 112 سیفل دا آلھڑیں وچوں نکل تے پانبلیاں وچ لگ 140
- بھٹ تے نانگ دا آتے بچیاں کوں کھاوٹ
- 113 اُوں نانگ داوٹ کُنوں تلے لھٹی اتے 141
- شاہ سیفل دا اُوں جا کُنوں بھٹ
- 114 گورٹ کوں اپٹے ہالاں دے حال دی 141
- خبر لگٹ اتے جلدی نال اُوند اُتھاں آوٹ
- 115 شاہ سیفل دا پریشان تھی تے ڈر اکلے جنگل دو وُجھٹ 142
- 116 شاہ سیفل دا جنگل وچ صندل دے 143
- درختاں کوں ڈیکھٹ
- 117 شاہ سیفل دا صندل دے درختاں تلے 144
- مکوڑیاں کوں ڈیکھٹ
- 118 شاہ سیفل دا بوڑاں دے شہر وچ چُجھٹ 144

- 119 بوزاں اتے اُنھاں دے بادشاہ دی 145
 صفت وچ مصیّت دایمان
 120 سویر کوں شاہ سیفل داملائم شاہ دے کول وچّٹن 145
 121 شاہ سیفل کوں ملائم شاہ دا جواب ڈیوٹن 146
 122 ملائم شاہ کنوں شاہ سیفل دا رخصت منگلن 147
 123 شاہ سیفل دی ہمراہی کیّے ملائم شاہ دا 147
 پک باند رکوں طلب کرٹ
 124 شہزادے سیفل دے غماں بارے مصیّت دایمان 148
 125 شاہ سیفل دا ویران جنگل وچ چّٹن 149
 126 مصیبت وچ شاہ سیفل کوں بادصبا کوں 150
 سنہیا ڈیوٹن دا خیال آوٹن
 127 شاہ سیفل دا پری دے تصوّ روچ 150
 بادصبا کوں پیغام ڈیوٹن
 128 شاہ سیفل دے حال تے مصیّت دایمان 151
 129 جنگل دے گرداب وچوں شاہ سیفل دا 152
 پاہروں آوٹن اتے پک مکان کوں ڈیکھن
 130 شاہ سیفل دا مکان دے وچ قدم رکھن 152
 131 تحت تے سستی شہزادی کوں سیفل دا جگا وٹن 153
 132 شہزادی مکاں کوں شاہ سیفل دا جواب ڈیوٹن 154
 133 شہزادی مکاں دا شاہ سیفل کوں سارا حال سٹا وٹن 155
 134 شاہ سیفل دا شہزادی مکاں کوں اپٹا حال ڈسا وٹن 156

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

- 135 شاہ سیفل کوں مکاں داؤل جواب ڈیوٹ
157 تے شاہ سیفل دا ترسلہ کرٹ
- 136 شہزادی مکاں داشاہ سیفل کوں بدلیج البانوپری
158 دے چٹری دا واقعہ سٹاوٹ
- 137 شاہ سیفل داشہزادی مکاں کنوں بدلیج البانودی خبر سٹوٹ
159 شہزادی مکاں داشاہ سیفل دے اہوٹوں
160 دیہہ دی موت داسبب بیان کرٹ
- 139 دیہہ دی موت داسبب سٹوٹ
161 شاہ سیفل دا خوش تھیوٹ
- 140 شاہ سیفل داشہزادی مکاں کوں نال گھن
162 تے دریادی طرف روانہ تھیوٹ
- 141 دریادیوچوں کبوتر دے پنجرے دلباہروں
162 آوٹ اتے شاہ سیفل دا کبوتر کوں کوہٹ
- 142 مکاں تے شاہ سیفل دا دیہہ دے مکان وچ وچٹوٹ
163 شاہ سیفل داشہزادی مکاں کنوں
164 اوندے ملک دارستہ چٹھوٹ
- 144 شہزادی مکاں اتے شاہ سیفل دا پڑی کوں تیار کرٹ
164 اتے اوندے اُتے سوار تھیوٹ
- 145 دریا دے وچوں ہک آبی شیر دا ظاہر تھیوٹ اتے
165 شہزادے سیفل دا اُونکوں مارٹ

----- ﴿ **سیف الملوك** سرائیکی منظوم ﴾ -----

- 146 166 شہزادی مکاں تے شاہ سیفل دا ہک جزیرے
وچ پچھڑ تے ول جلدی نال ٹرپوٹ
- 147 166 شہزادی مکاں اے شاہ سیفل دی پیڑی
داڑھویں ڈیہنہ کنارے نال وچ لکڑ
- 148 167 شاہ سیفل دا بچھ تے راہیاں کول وچھڑ اتے
انھاں کنوں خوشخبری سٹی تے مکاں تے
شاہ سیفل دا خوش تھیواٹ
- 149 168 واسطے شہر دی خبر سٹی تے شہزادی مکاں دا
شاہ سیفل کوں شاہ تاجو کول روانہ کرٹ
- 150 168 واسطے شہر وچ وچھڑ تے شاہ سیفل دا
شاہ تاجو دے نال ملاقات کرٹ
- 151 169 شاہ سیفل تے شہزادی مکاں دا
سراندیپ دے پاسے روانہ تھیواٹ
- 152 170 شاہ سیفل اتے شہزادی مکاں دا استقبال کرٹ
کیتے شاہ اعظم دا فوج دے نال باہروں آوٹ
- 153 170 شاہ اعظم دا شہزادی مکاں کوں اپٹے
دولت خانے وچ گھن آوٹ
- 154 171 مکاں دا اپٹے پیوکوں اپٹا اتے شاہ سیفل دا حال سٹا وٹ
- 155 172 مکاں دے ملٹن کیتے شاہ اعظم دیاں ذالیں دا آوٹ
- 156 172 شاہ سیفل کوں شاہ اعظم دا خاص بنگلے وچ بلھا وٹ

----- ﴿ **سیف الملوک** سرائیکی منظوم ﴾ -----

- 157 ملاں دا آپٹے گھر آتے سینگیاں وچ رُجھ وُجھن 173
اَ تے شاہ سیفل دا پریشان تھیوٹ
- 158 ملاں دا اپٹے پیوکوں شاہ سیفل دی پارت ڈیوٹ 173
159 شاہ سیفل دا ملاں دے کول آتے اونکوں گلہ ڈیوٹ 174
160 شاہ اعظم دا شہزادے سیفل دے کول 175
ہمیشہ آوٹ تے اونکوں ترسلہ ڈیوٹ
- 161 شاہ اعظم دا شہزادے سیفل کول 176
شکار تے وُجھن کیتے حکم ڈیوٹ
- 162 شہزادے سیفل دا لشکر دے کٹھے بزار وچوں لنگھن 177
اتے سعد کوں پٹھا ڈیکھ تے اونکوں سچا کھنڈ
- 163 شہزادے سیفل دا سعد دے گھن آوٹ 177
واسطے ہک سپاہی کوں حکم ڈیوٹ
- 164 شہزادے سیفل دا شکار کوں واپس آوٹ 178
اَ تے سعد کوں طلب فرماوٹ
- 165 سعد دا شاہ سیفل کوں اپٹا ناں نسب تے وطن ڈساوٹ 179
166 مجلس والیاں دا سعد کوں مارکٹ تے 180
اوں مجلس وچوں بھجواوٹ
- 167 سعد تے شاہ سیفل دارل تے شراب پیوٹ 181
اَ تے سیفل دا سعد کوں ڈگھاں دا حال پچھن
- 168 سعد دا شاہ سیفل کوں اپٹیاں مصیبتاں دا حال سٹاوٹ 181
169 شاہ سیفل کوں سعد دا جنگلی قوم دا حال سٹاوٹ 182

----- ﴿ سیف الملوك سرائیکی منظوم ﴾ -----

- 170 سعد داسیفیل کوں جابر قوم دا حال سٹاؤں 183
- 171 سعد داسیہ سیفیل کوں جابر قوم دے ڈوں سرداراں دا 184
- حال سٹاؤں
- 172 سعد داجابر قوم دے ظلم دا حال سٹاؤں 184
- 173 سعد دا ظالم قوم کنوں حیلے نال آزاد تھیوؤں 185
- 174 سعد داسیہ سیفیل دے اہڳوں زنگیاں 185
- دے ہتھوں گرفتار تھیوؤں دا حال بیان کرڻ
- 175 سعد داسیہ سیفیل دے رتے 187
- شاہ اعظم دے کول وڻجڻ
- 176 بادشاہی باغ دی خوبصورتی دی تعریف 187
- 177 پریاں دا ارم کنوں پرواز کرتے سرانديپ وڻج آؤں 189
- 178 پریاں دا باغ دے وڻج آؤں اتے سیفیل 190
- داسعد کوں اے خبر سٹاؤں
- 179 بدلیج البانو پری دالمکاں دے نال ملڻ 191
- 180 پری دالمکاں کنوں اوند احوال چکھڻ 191
- 181 شہزادی ملکاں دا پری کوں اپڻا حال سٹاؤں 192
- 182 ملکاں دا پری کوں کہیں بہانے نال شاہ سیفیل کوں 193
- ڏیکھڻ دی صلاح ڏیوڻ
- 183 باغ دے وڻج سیر کرڻ کیستے ملکاں، 193
- اوندی مائتے بدلیج البانو پری دا آؤں
- 184 شاہ سیفیل دی خوبصورتی دی تعریف 194

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

- 185 ملاں دا پری دے اڳوں شاہ سیفل دا حال ظاہر کرڻ 195
- 186 سیفل دا حال سڻ تے پری دا اوندے اُتے فدا تھیوڻ 195
- 187 شہزادی ملاں دے اڳوں بدلیج البانو 196
- داڻال مٹول کرڻ
- 188 پری دا پٹے مکان دے وچ آنوڻ تے ول 197
- بے قرار تھی تے شاہ سیفل دے کول وڃڻ
- 189 سوہڻی شکل والے شاہ سیفل کون خیمے 197
- دے وچ پری دا ڍکھڻ
- 190 شاہ سیفل کون ڍکھ تے پری دا بے ہوش تھی تے ڏہڻ 198
- 191 بدلیج البانو دے سہڻپ تے اوندے 199
- گاڻیاں دی تعریف
- 192 بشر دی خوشبودا پری دے دماغ وچ چڙڻ 200
- اُتے پری دا جاگ پوڻ
- 193 شاہ سیفل دا پری دے اڳوں منت زاری کرڻ 201
- 194 پری اُتے شاہ سیفل دا ڍک ڏوجھ دے 202
- نال اکھیں لڑاوڻ
- 195 شاہ سیفل اُتے پری دا آ مٹے سامڻ تھی 203
- تے ڀک پے نال ڳالھ مہاڙ کرڻ
- 196 شاہ سیفل دے نال معشوقانہ انداز وچ 204
- پری دا جھڑک ڏے تے آلاوڻ

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

- 197 بدلیج البانودے اڳوں شاہ سیفل دا
205 جھک نوائی کرتے پولٹ
- 198 شاہ سیفل دی ممت زاری بارے مصنف دا بیان
205
- 199 شاہ سیفل کوں بدلیج البانودا بیزارتھی تے جواب ڈیوٹ
206
- 200 اپٹے پیٹ وچ مارٹ واسطے شاہ سیفل دا
206 میان وچوں خنجر چھکٹ
- 201 بدلیج البانوپری دافخر غور کوں ونجھاتے مشتاق تھیوٹ
207
- 202 پری دا اپٹے مکان وچ ول آنوٹ اتے بے قرار تھیوٹ
209
- 203 شہزادی ملاں دابدلیج البانودی اجازت نال شاہ سیفل
210 کوں سڈٹ کیلتے باغ دے وچ ونجھٹ
- 204 ملاں کنوں خوشخبری سٹ تے سیفل دا
210 خوش تھی تے یتاری کرٹ
- 205 ملاں دے رتے شاہ سیفل داپری دی مجلس وچ آنوٹ
211
- 206 بدلیج البانودا شاہ سیفل کوں اپٹی ڈی سر بانوپری
212 دی خدمت وچ ونجھٹ دی صلاح ڈیوٹ
- 207 بدلیج البانوکوں شاہ سیفل دا جواب ڈیوٹ
212
- 208 بدلیج البانودا شاہ سیفل کوں پیار نال جواب ڈیوٹ
213
- 209 شاہ سیفل دی ہمراہی واسطے پری دا
214 ہک دیہہ کوں طلب کرٹ
- 210 شاہ سیفل داسر بانوپری دے اڳوں
215 اپٹا حال بیان کرٹ

----- ﴿ سیف الملوك سرائیکی منظوم ﴾ -----

- 216 211 دیہہ دے قتل دا اوندے قبیلے کوں چوتھے مہینے
پتہ لکھن تے اُنھاں دا قاتل دی گول وچ بچ پوٹ
- 217 212 چندن چشمے اُتے دیہاں دا سیفل کوں ڈیکھن
ا تے اوکوں پکڑتے گھن وچن
- 218 213 دیہاں دا شاہ سیفل کوں کھوہ وچ قید کرتے
کھوہ کوں اُتوں بند کر ڈیوٹ
- 218 214 سربانو دارم وچ وچ تے شہپال دے
نال ملاقات کرٹ
- 219 215 شہپال نال ملاقات کر اوٹ واسطے سیفل کوں
سڈ واوٹ کیتے سربانو دا پنجا پری کوں بھجٹ
- 220 216 بدلیج البانو کوں شاہ سیفل دے گم تھیوٹ دی خبر لکھٹ
220 217 بدلیج البانو دا اپنی ڈاڈی سربانو دی خدمت
وچ پیغام بھجٹ
- 221 218 بدلیج البانو دی حالت تے شاعر دا بیان
222 219 سربانو دا شہپال کوں سیفل دے گولن کیتے حکم ڈیوٹ
222 220 شاہ سیفل دے گولن واسطے شہپال دا
سو پری کوں بھجٹ
- 223 221 پنج پریاں دا شہپال دے کول آتے حالات بیان کرٹ
224 222 دیہاں دے نال لڑائی واسطے شہپال بادشاہ
دا سامان کٹھا کرٹ
- 224 223 شہپال نال جنگ واسطے دھمکن دیہہ دا چڑھائی کرٹ

----- ﴿ سیف الملوك سرائیکی منظوم ﴾ -----

- 224 دُھمٹ دیہہ داشہپال بادشاہ دے کول 225
 ہک وکیل کول بھجیٹ
 225 شہپال کول دُھمٹ دیہہ دا کاوڑ دے نال جواب ڈیوٹ 226
 226 شہپال نال جنگ واسطے دُھمٹ دیہہ دا آوٹ 226
 227 پریاں دا لڑائی وچ دیہاں کول شکست ڈیوٹ 227
 228 پریاں دا دُھمٹ دیہہ کول قید کرتے 227
 شہپال کول گھن آوٹ
 229 دُھمٹ تے شہپال دا آپس وچ صلح کرن 228
 230 شاہ سیفل دارم دے مُلک وچ آوٹ 228
 تے اُتھوں دے باغات ڈیکھن
 231 مُلک ارم دے باغات تے محلّات دی تعریف 230
 232 ارم دے اندر پری دا خفیہ طور سیفل کول ملن 231
 233 سربانو پری داشہپال کول بدلیع البانودی 232
 سیفل نال شادی کر ڈیوٹ واسطے صلاح ڈیوٹ
 234 شاہ سیفل دی شادی تے شہپال دا 232
 خوشی دے ساز منگاوٹ
 235 شاہ سیفل دی شادی دی محفل وچ 233
 ہر پاسے دیاں پریاں دا شامل تھیوٹ
 236 شاہ سیفل دی شادی دے موقع تے پریاں دا نچن 234
 237 شاہ سیفل دی شادی تے پریاں دا ہر قسم 235
 دے کھاٹیاں دا انتظام کرن

----- ﴿سيف الملوك سرائیکی منظوم﴾ -----

- 238 بدلیج البانودی خوبصورتی دایمان 235
- 239 بدلیج البانودے ہلھاواں کیتے نوکراں 236
- داحل کوں سنگارٹ
- 240 شاہ سیفل دا علیحدگی دے وچ گھر وڄڻ 237
- 241 شاہ سیفل دا بدلیج البانوناں ملڻ وچ کامیاب تھیوڻ 237
- 242 شاہ سیفل دی کامیابی دے بارے شاعر دایمان 238
- 243 شاہ سیفل دا پری دے نال ملاپ کرڻ 238
- 244 شاہ سیفل دا پری دے رتے باغ وچ رہڻ 239
- 245 شہپال بادشاہ دا شاہ سیفل کوں وطن تے 239
- وڄڻ دا حکم فرماوڻ
- 246 شہپال بادشاہ دا اپنی دھی بدلیج البانوکوں ڇڏا جڙیوڻ 240
- 247 بدلیج البانودے کٹھے شاہ سیفل دا وطن دور وانه تھیوڻ 240
- 248 سیفل آتے شاہ پری داسراندیپ وچ 241
- آتے شاہ اعظم نال ملاقاتی تھیوڻ
- 249 شاہ سیفل داسراندیپ وچ کجھ ڏینہہ 242
- رہڻ اتے پری نال صلاح کرڻ
- 250 شاہ اعظم داسعدی شادی تے خوشی دے ساز منگاوڻ 242
- 251 سعد دے یاراں دانویں پوشاک نال 243
- سعد کوں سنگارٹ
- 252 پریاں داسعد کوں سهرے پواوڻ اتے خوشی مناوڻ 244
- 253 سعد اپرینج تے تگھیں گھر دے وچ وڄڻ 244

----- ﴿سيف الملوك سرائیکی منظوم﴾ -----

- 245 254 شاہ اعظم دا اپنی دھی شہزادی ملاں کوں ڈاج ڈیوٹ
246 255 شاہ اعظم شہزادی کوں ڈاج وچ جھڑے
گھوڑے ڈتے ہن اُنھاں دیاں قسماں دا بیان
248 256 شاہ سیفل اتے سعد شاہ اعظم دے
کول وچ تے اجازت طلب کرٹ
249 257 والد صاحب دی خدمت وچ شاہ سیفل
دا ہک قاصد کوں روانہ کرٹ
250 258 شاہ سیفل اتے بدیع البانودا پٹے گھر وچ وچڑن
251 259 شاہ سیفل دے آ نوٹ تے شاہ عاصم
اتے اوندی گھر والی دا خوش تھیوٹ
251 260 شاہ سیفل دے ڈیکھن کیتے مخلوق دا آوٹ
252 261 شاہ سیفل دے آ نوٹ دی گال مصر وچ مشہور تھیوٹ
252 262 شاہ سیفل تے شاہ عاصم دا ہک سال رلے گزارٹ
253 263 شاہ عاصم دا بیمار تھیوٹ
254 264 شاہ سیفل دا مصر تے پنجہ سال شاہی کرٹ
تے اوندے بعد خدا کوں پیارا تھیوٹ

سردار خادم حسین مخفی داسرائیکی لوکاں تے احسان

سیف الملوک دی پوری کہانی تاں اہ تئیں میں کائناتاں پڑھ سکیا ہم بس
 اتنا معلوم ہئی جو ایں کہانی کوں سرائیکی وچ منظوم کرن والے پہلے شاعر مولوی
 لطف علی سیں ہن تے انھاں دے بعد میاں محمد بخش ہوراں جہڑے جو پنجابی
 دے شاعر ہن، ایں کہانی کوں پنجابی وچ منظوم کیتا۔ مولوی لطف علی دی سیفل
 الملوک وانگوں میاں محمد بخش دی سیف الملوک وی پہوں مقبول تھئی۔ ہن سردار
 خادم حسین مخفی سیں ہوراں کوں کیا لوڑ ہئی، ہوں کہانی کوں ول منظوم کرن
 دی؟ اے سوال کجھ ادیبان، شاعران تے باذوق لوکاں دے ذہناں وچ ابھری،
 کجھ ہیں حوالے نال وی گال مہاڑ تھی ونجے۔

میڈے حقیر ذہن دے مطابق سردار صاحب ہوراں سرائیکی لوکاں تے
 احسان کیتے۔ کیوں جو مولوی صاحب دے کجھ شعر سٹن وچ آئن، انھاں وچ
 لہجہ سرائیکی ہے پر اردو، ہندی تے فارسی دے لفظ وی رچ رچ ورتیے گن جہڑے
 جو عام فہم کینی۔ عام آدمی یا تھوڑا پڑھیا ہو یا آدمی انھاں شعراں کوں پڑھٹی ویلے

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

مشکل داشتکار تھی ویندے اتے انھاں کوں سمجھن کنوں وانجارہ ویندے۔ ہیں واسطے اے ضرورت ہئی جو داستان سیف الملوک کوں صرف اتے صرف سرائیکی زبان وچ منظوم کیتا ونجے تاں جو ہر آدمی اینکوں سمجھ سکے اتے لطف اندوز تھی سکے۔ سردار مخفی صاحب بہوں محنت نال ایں داستان کوں آسان لفظاں وچ منظوم کرتے عام فہم بٹاڈتے بلکہ میکوں تاں اینویں لگدے جو اے انداز ایں دور اچ زیادہ مقبول تھیسے۔ سردار خادم حسین مخفی سنیں دی ڈجھی شاعری مثلاً ڈوہڑے، قطعے، رباعیاں، غزلاں، نظماں، کافیاں، گیتاں اتے منظوم اکھاٹاں دی شاعری وی اپنا منفرد مقام رکھیندی ہے۔

میڈی دُعا ہے اللہ تعالیٰ انھاں دی محنت کوں رنگ لاوے اتے زندگی وچ ایہو جہیں احسان سرائیکی لوکاں تے کریندے رہن۔ آمین

شاکر شجاع آبادی

سیف الملوك داستان دا ورجیوا

داستان دی تاریخ اتنی پراٹی ہے جتنی خود انسان دی تہذیب۔ دنیا دا او انسان پہلا قصولی ہا، جیں پہلی واری کہیں ڈوجھے انسان کوں اپٹے نال یتیا ہويا واقعہ مریچ مصالحہ لاتے سٹایا ہوسی۔ ہوں ڈیہنہ کنوں قصے تے قصہ گوئی دا ایرا پدھیا۔ قصہ انسان دے نال پندھ کریندا آندے۔ ول ڈیوارنٹ اپٹی کتاب ”سٹوری آف سولائزیشن“ دی پہلی جلد وچ لکھدے:

”قصہ گوئی دی ابتدا دُنیا دے ہر خطے وچوں تھئی پرائینکوں حسن تے بھچاپ مشرق نے عطا کیتا“۔

داستان دا پندھ منڈھ قدیمی ہے، قصہ گوئی ایس دیاں وادیاں تے گال دے قبیلیاں وچوں آئے مریندی ہوئی فرات دی وادی وچ چنی تاں اینکوں شاہی قُرب نصیب تھی گیا۔ شاہانہ سرپرستی نے فرعون دے دور اچ قصہ گوئی کوں اوندے عروج تے پچاڈتا۔ مشہور ملکہ مصر نفرتی دے کول ہر ویلے ہک اتجھا قصہ گو موجود رہندا ہاجھدا قصہ سٹا تے ملکہ کوں نندردے ملکہ پچاڈیندا ہا۔

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

پلوٹارک نے ہک اتجھے قصّہ گودا ذکر کیتے جیں مصر دے ہک صوبے دے گورنر
دی دھی دا علاج قصّے دے نال کیتا ہا۔ ول ہولے ہولے مشرق دے دیومالائی
تصوّر قصّے وچ اپنی جاہ بٹائی۔ اسم اعظم، لوح نقشِ سلیمانی، جنات، کوہ قاف
دیاں پریاں، اڈن والے قالین تے مصیبت ویلے ابر غت ظاہر تھیون والے
سفید ریش درویش، مشرقی داستان دا حصّہ بن گئے۔ ایندے وچ کوئی شک کاہنی
جو قصّے کوں سواد تے چرہا مشرق دی فضا نے ای عطا کیتا تے ایں طرح قصّہ
کل دیاں انسانی آبادیاں دی تفریح داسب توں وڈا ذریعہ بن گیا۔ قصّے دے
اکثر محقق تے درجیوے کرن والے ایں خیال نال متفق ہن جو قصّے دا ابتدائی
طویل سفر نثری چھرکیاں تے ای تھے پر انسانی سوچ دا ارتقائی عمل اینکوں نظم
والے پاسے گھن آیا تے لمبیاں لمبیاں دلچسپ داستاناں تے مَر کئے قصّے شعراں
وچ تکمیل دے مرحلے طے کرن لگ پئے۔

برصغیر پاک و ہند وچ مشہور قصّے زیادہ تر فارسی کنوں اُردو تے ڈوجھیاں
علاقائی زبانناں دو آئَن۔ داستان الف لیلیٰ، قصّہ چہار درویش، قصّہ سیف
الملوک، لیلیٰ مجنوں، شیریں فرہاد تے ڈوجھے ایں طرح دے قصّے فارسی کنوں
ساڈی زبان وچ منتقل تھے۔ باہر دے قصّیاں وچوں قصّہ سیف الملوک ہک
اتجھی لازوال داستان ہے جیندے وچ برصغیر دی ہر زبان نے روح پھوک تے
اینکوں امر کیتا۔

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

سیف الملوک محبت، چھاوتوں، عذابوں، جدایوں، مصیبتوں، ہنجواؤں، ٹھڈے شکاریوں تے کوششوں، آہوں دی ہک من بھاؤنی داستان ہے۔
 جذبیوں کوں اُتھل پُتھل کریندی ایں داستان دے منڈھ پاند دی گول کرٹ
 بہوں توں رُل بھوؤں تے بندہ مُلا غواصی دکنی دی سیف الملوک ۱۰۳۶ھ دے
 پیش لفظ تے وُج کھڑ دے جیکوں میر سعادت علی ہوریں مرتب کیتے۔ بشیر احمد
 ظامی سئیں مترجم سیفل نامہ از مولوی لطف علی صاحب، ڈاکٹر مخدوم محمد حسین ناشر
 سیف الملوک مخدوم محمد بخش ہوریں وی میر سعادت علی دی مرتبہ کتاب دے
 حوالے نال ڈسائے۔

سیف الملوک بہوں قدیم کہانیاں وچوں ہک ہے۔ اے الف لیلیٰ دیاں
 کہانیاں نال ملدی ہے۔ بعض لوکاں توں خود ایکوں الف لیلیٰ دیاں کہانیاں
 وچوں ہک کہانی آکھ ڈتے۔ ایندی بُن بٹیا دے متعلق ہک قدیم تے طویل
 داستان مشہور ہے۔ ایندا پیرا سلطان محمود غزنوی دے درباری افسانیاں دے
 ذخیرے وچ وُج پوندے۔ اہدن ہک ڈیہنہ سلطان محمود غزنوی اپنٹے درباری
 شاعر عنصری کنوں ہک قصہ سُنیا تے بہوں خوش تھیا۔ اوں شاعر کوں ہک ہزار
 دینار انعام وُج ڈتے۔ سلطان دا وزیر حسن میمندی اے ڈیکھ تے سُر بھج گیا۔
 اوں سلطان کوں ایں فضول خرچی تے ٹوکیا۔ سلطان اوکوں سمجھایا، اے قصہ
 کوئی عام قصہ نہیں۔ اے ہک عظیم داستان ہے جیڑھی عنصری کوں ادھی آنندی

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

اے، جے توں ایند اباقی حصّہ گول آنویں تاں ہک شہر انعام وچ ڈیساں۔ حسن
میمندی قصّے دی گول وچ گھروں نکل کھڑا تھیا۔ پچھدیاں پچھاندیاں دمشق
ونج پُناں۔ اونکوں سُدھ پئی جو دمشق دے شاہ کول ”زہدۃ الجواب“ ناں دی ہک
قدیم کتاب ہے جیڑھی کئی پیڑھیاں کنوں اُنھاں دے قبضے وچ آندی پئی اے
تے جیکوں سال وچ ہک واری رمضان دے مہینے وچ شاہی توشے خانے وچوں
کدھ تے پڑھٹ دے بعد ولد اسانجھ ڈتا ویندے۔ حسن میمندی سلطان دمشق
دی خدمت وچ حاضر تھیا تے اچٹی حاضری دی وجہ ڈسائس۔ سلطان او کتاب
منگوائی۔ اوندے وچ ترائے کہانیاں ہن۔ بوستانِ ارم، سیف الملوک تے
شہمہ پال۔ حسن میمندی کجھ عرصہ دمشق ریہا تے قصّہ نقل کروا تے ولایا۔

۱۰۳۶ھ وچ ملاں غواصی دکنی، فارسی نثر وچ لکھیے ہوئے ایں قصّے کوں
دکنی زبان وچ منظوم کیتا تے اپٹے ناں نال مشہور کر ڈتا حالانکہ اُوں قصّے کوں
غزنوی دربار دے فارسی افسانہ سیف الملوک وچوں اخذ کیتا گیا ہا۔

سرائیکی وچ ساریاں کنوں پہلے اے داستان مولوی لطف علی سنیں ۱۱۹۵ھ
وچ لکھ تے مکمل کیتی۔ مولوی لطف علی سنیں کہیں کتاب داحوالہ نی ڈتا جو اینکوں
کتنوں نقل کیتا گے، البتہ اے اوضرور فرمیندن:

لطف علی گجھ کوڑ نہ اہدا، آند نقل کتابوں

۱۲۲۱ھ وچ میاں محمد بخش جہلمی آسان پنجابی زبان وچ اے قصّہ ترتیب

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

ڈُٹا جیڑھا بنیادی طور تے بقول بشیر احمد ظامی، سئیں مولوی لطف علی ہوریں دی سیف الملوک نال ملدے۔ میاں صاحب اپنی کہانی دے بارے فرمیںدن۔ میں اے کہانی حسن میمندی دی کتاب مجمع الحکایہ وچوں اخذ کیتی اے۔ بھانویں جو میاں صاحب دی سیف الملوک جیندے وچ جو اصل کہانی توں علاوہ ہیاں کہانیاں تے مقولے وی ہن، ضخامت دے وچ ساریاں سیف الملوک کاں کنوں باہر ہے، پر لطف علی سئیں دی سیف الملوک دی شعری تعداد زیادہ نہ ہووٹ دے باوجود ایندی شعری عظمت تے حسن بیان دا اہل پنجاب وی اعتراف کریندن۔ مولوی لطف علی صاحب ہک مخصوص رواں بحر وچ اے قصہ ٹھہرایاتے وَل اوخو بصورت بحر بعد دے سیف الملوک کی شاعراں واسطے ہک نمونہ بن گئی۔

۱۹۳۰ء وچ منو مبارک دے مخدوم محمد بخش صاحب سیف الملوک کوں نوں سرول لکھیا۔ ایں سیف الملوک دی تصنیف دا سبب او خواب بٹیا جیندے وچ (بقول مخدوم صاحب) مولوی لطف علی ہوراں اُنہاں کوں فرمایا جو میڈی مثنوی ہٹ اواں حالت وچ نہیں رہ گئی، ایں ساگوں تساں اینکوں نوں سروں لکھو۔ مخدوم صاحب دی سیف الملوک مولوی صاحب دے سیفیل نامے کنوں زیادہ ضخیم تے بند لمبے ہن۔ مخدوم صاحب دی اپٹے مہندی وانگوں فارسی لفظ بغیر حساب دے ورتن۔ شعری چس رس ساہگی پہلی سیف الملوک والی ہے۔ ایں تخلیق وچ مخدوم صاحب دیاں کاوشاں مثالی ہن۔

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

مخدوم صاحب دی سیف الملوک دے تریا۔ ٹھ سال بعد نور پور نورنگہ ضلع
 بہاول پور دے پک نویں اُبھر دے ہوئے شاعر سردار خادم حسین خان مخفی اوں
 داستان کوں ہنٹی ولدانویں سروں لکھ تے مکمل آکیتے۔ ترجمہ سیف الملوک
 لکھنٹی دی وجہ واضح تے معقول ہے جو پہلیاں سیف الملوکاں وچ فارسی
 لفظاں، بندشاں، ترکیباں دی بھرمار ہے۔ پہلیاں ڈووں داستاناں دی تخلیق
 دے وقت فارسی برصغیر دی سرکاری تے علمی ادبی زبان ہئی۔ اوں ویلے لوک
 فارسی پڑھ دے وی ہن تے سمجھ دے وی ہن۔ پڑھن ایندے پڑھن تے
 اینکوں سمجھن والے بہوں گھٹ لوک رہ گئے ہن۔ اہج دے تخلیق کار اپنی اپنی
 زبان دے ٹھیٹھ لہجیاں کوں اظہارِ دا ذریعہ بٹیندے پئے ہن۔ مخفی صاحب دی
 ساری کوشش دا سبب سرائیکی دا ٹھیٹھ لہجہ تے آسان اسلوب ہے۔ اُنھاں نہ
 صرف ہر واقعے دا عنوان سرائیکی وچ ڈتے بلکہ داستان کوں تل و سیب دی
 خالص زبان دی چاشنی نال سوادِی بٹا ڈتے۔ پاہر دیاں زبانناں دی ملاوٹ توں
 پاک نکھرے نترے لہجے وچ مخفی سہیں دا اے بند ملاحظہ کرو:

وچ دریا دے لڑھدی گزریا جاں پک آن ڈہاکا
 وقت فجر دے سُم گیا سیفل ڈٹس نندر ولاکا
 نکھتا آبی شیر اچانک خونی سخت لڑاکا
 کر غرڑاٹ شُکاٹ ڈکھائس ڈاڈھا توم تڑاکا

----- ﴿سيف الملوک سرائیکی منظوم﴾ -----

پہڑی نال کھڑا یُس کھادا پہڑی جھول جھٹاکا
 سُنْ غُرْٹا اُٹھیا شاہ پکڑ یُس جلدی نال اُشاکا
 چھک تلوار مریوی اُونکوں محض نہ کھادس جھاکا
 ٹوٹے چار تھیا سر اوند لایا رت شرٹاکا
 دشمن دا کئی وقت نی مخفی ہے مشہور پہاکا
 سيف الملوک پک دلچسپ تے عقل حیران کر ڈیوٹ والی کہانی اے۔
 ایں طویل داستان کوں گھٹ نپ تے سُسے سُنکڑے لفظاں وچ بیان کرو تاں
 ایں طرح دی کہانی سامنے آندی اے۔

اہدن حضرت سلیمان علیہ السلام دے زمانے وچ عاصم ناں دا ہک بادشاہ
 مصر تے حکومت کریندا ہا۔ اللہ سسین اُونکوں اولاد دی نعمت کنوں وانجا رکھیا ہو یا ہا،
 او ترک ہووٹ والا احساس رات ڈینہہ اُونکوں مونجھا ماندا رکھیندا ہا۔ اوڑک
 وزیراں دے صلاح مشورے نال اوں یمن دے بادشاہ دی دھی گل بانو نال
 شادی کر گھدی۔ اللہ دا کرم تھیا تے اوں شہزادی وچوں شاہ عاصم دا پک پتر جمیا،
 جیندا ناں سيف الملوک رکھیا گیا۔ شہزادہ رچ سوہٹا ہاتے بادشاہ دیاں ساریاں
 مونجھاں دُور تھی گیاں۔ اُوں ویلے دے رواج تے عقیدے موجب بادشاہ
 ہک سیاٹا نجومی سڈ وایا تاں جو سيف الملوک دی آوٹ والی زندگی بارے تچھیا
 ونجے۔ نجومی بادشاہ کوں ڈسایا جو چوڈاں سال دی عمر وچ شہزادہ عشق دے مرض

----- ﴿سيف الملوك سرائیکی منظوم﴾ -----

وچ مبتلا تھی ویسی۔ ول اینکوں ہک سفر پیش آ سی، ڈھیر ساریاں مصیبتاں بھٹکیسی
 تے جیندا ول آیا تاں ملکہ تے شاہی آن کر یسی۔ نحش ستاریاں توں بچن
 واسطے بادشاہ پتر کیتے بھورا بٹوایا تے صالح وزیر دے پتر سعد کوں اوندی سنگت
 واسطے رلے ٹکا ڈٹس۔ شہزادے دی تعلیم تربیت تھیندی رہی۔ شہزادہ چوڑاں
 سال دا تھیا تاں پیواونکوں ہک صندوق ڈتا جیندے وچ خاندانی نوادرات موجود
 ہن۔ اوں صندوق وچ سلیمانی مندری دے نال ہک زری دا تھان وی ہا
 جیندے اُتے من موہنے نقش نگاراں والی ہک خوبصورت پری دی تصویر ہئی
 جیکوں ڈیکھ تے شہزادہ دُنیا جہان بھُل گیا تے پیو ماء دے سمجھاوڻ دے باوجود
 اوندی گول وچ گھروں نکل کھڑا تھیا۔ شاہ عاصم پتر دی ضد ڈیکھ تے اوندے
 واسطے ہک بحری پڑا تیار کروایا تے فوج تے سامان دا وافر بندوبست کر ڈتا۔
 شہزادہ سمندری سفر کریندا ہو یا اوں حسینہ دی گول وچ پہلے چین گیا تے ول
 قسطنطنیہ دوروانہ تھیا پر رستے وچ سمندری طوفان آ گیا۔ پڑا تباہ تھی گیا۔ فوجاں
 پُڈ گیاں، شہزادہ بے ہوشی دی حالت وچ ہک جزیرے تے وُج پُناں۔ اُتھاں
 آدم خور زنگیاں دے ہتھ آ گیا۔ زنگی سردار دی دھی شہزادے تے عاشق تھی گئی
 تے شادی واسطے آکھس۔ سیفل اُتھوں جان بچاتے بھٹا پر آدم خور پکھی گورن
 دی وٹھ وچ آ گیا۔ اُتھوں بچیا تاں باندر اں دے ٹلے وچ پھنس گیا۔ ول
 شہزادہ ہک خوفناک جنگل وچ پُج گیا۔ جتھاں ہک جادو دا محل ہا۔ اوں محل دے

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

اندر ہک دیہہ نے مُلک سراندیپ دی شہزادی ملاں کوں قید کر رکھیا ہا۔ ملاں تے سیفل پک ڈو جھے کوں بھینٹی بھڑپی والے جذبیاں نال ملدن۔ ملاں روروتے اپنی قید دا حال سٹویندی اے جو او دیہہ دی قید وچوں آزاد کرائی ونجے تاں او بدلیج البانو نال اوندی شادی کروا سگدی اے۔ سیفل ملاں دی مدد نال دیہہ کوں مار ڈیندے تے ملاں کوں اوندے گھر وچ پُچھیندے۔ ملاں وی اپنا وعدہ پورا کریندی اے تے سیفل دی بدلیج البانو نال شادی کروا ڈیندی اے۔ سیفل بدلیج البانو کوں گھن تے با مراد ولدے تے تخت تے آ پھندے۔

سیف الملوک کوں لوک ادب وچ پک نویکلا مقام تے سجاوٹ نصیب تھئی ہے۔ مولوی لطف علی صاحب دی سیف الملوک ہووے یا میاں محمد بخش جہلمی دی، مخدوم محمد بخش دی سیف الملوک ہووے یا خادم حسین خان مخفی دی، ساریاں دی عوام وچ مقبولیت مُسلمہ ہے۔ ڈو سوسال پہلے وسیبی کٹھاں وچ ایں داستان کوں جیڑھی عوامی توجہ نصیب ہئی اواچ دے کٹھاں وچ وی اونویں نظر آندی ہے۔ ڈو صدیاں دا اتنا لمبا فاصلہ ایں قصے دی شہرت تے چاہ چھاوت وچ ذری حتی فرق نی پاسگیا۔

سیف الملوک پیار تے محبت دی من بھاوٹی داستان ہے۔ اے مشکلاں تے اوکھایاں دا قصہ ہے۔ ایندے وچ قدم قدم تے عذاب و ات پٹ تے داستان دے کرداراں دو بھجے نظر آندن۔ اے درد، غم، مونجھاں، جُدا ییاں،

----- ﴿ سیف الملوك سرائیکی منظوم ﴾ -----

ہنجواں تے آہیں دی کہانی ہے۔ ایں داستان دے پندھ بہوں گلکڑے تے
پُر خطر ہن۔ جتھاں چپے چپے تے انسان کوں بھوگ بھوگئے پوندن۔ اے داستان
ساکوں آہر تے کوشش دادرس وی ڈیندی ہے تے مقصد دے حصول واسطے ہر
مخالف قوت نال تھی ڈے تے بازی جھٹ گھٹن داسبق وی ڈیندی اے۔

اے داستان پڑھ تے انسان تے کئی حقیقتاں واضح تھیدن۔ اے
داستان حضرت سلیمان علیہ السلام دے زمانے کنوں گھن تے مخفی سیں ہوریں
دے زمانے تک دے حالات، واقعات تے جذبات کوں پکے تلاء وڑے نال
تول تے اے ثابت کرل دی کوشش کریندی نظر آندی ہے جو کردار ننگ
بدلے رہن پر جذبے تے اُنھاں دا اظہار ہمیشہ پکوسواں رہندے، جیویں جو
اولاد زینہ دی سک پک منڈھ قدیمی جذبہ ہے جیندے واسطے پیر فقیر دی
حاضری، جوسیاں، رملیاں، نجومیاں نال رابطہ، منتاں دُعائیں، ٹوٹے پٹوٹے،
بندہ سب کچھ کرل کوں تیار تھی ویندے۔ اینویں داستان کنوں پتہ لگدے جو
پیار پک آفاقی جذبہ ہے، اے اٹ چٹا گائے پوندے تے گائے مروڑتے رکھ
ڈیندے۔ ایندے وچ پیار دی طاقت تے عظمت کوں وی نشاں برکتا گئے
جوبادشاہیاں تے دنیاوی آسائشاں ایں جذبے دے اہگوں سر نو اکھڑ دین
جتھاں کوں لٹڑیندیاں ہوئیاں بندہ ناممکن دے سفر تے روانہ تھی پوندے۔
اتھاں مایو، دُنیا دے ڈوجھے رشتے تے اُنھاں رشتیاں دیاں اکھیں وچوں

سمدیاں ہونیں ہنجوں دی جھل اوندارستہ فی روک سگدی۔ داستان کنوں پتہ
 لگدے جو جذبے صادق ہوں تاں الٹ ڈٹھیاں منزلاں دے پندھ وی سنگڑتے
 مسیں کجھ ہلھانگاں آچدن، داستان ساکوں ایس حقیقت دا ڈس وی ڈیندی
 اے جو مصیبتاں دی رم جھم وچ جنیں ویلے جو بندہ تھک تے چوڑھی چکیا ہووے
 ، ڈندالی دے ڈنداں والیاں کو جھیاں تے کوہتیاں رکاوٹاں، سکھ دا چھپر بٹن
 تے سامنے آندن تے مقصد کنوں ہٹاوٹ دا موجب بٹن۔ عذاباں وات
 انسان دے اندر بے جذبیاں دی سچائی دی کمی ہووے تے منزل دی تانگھ تے
 چھک لکھی جڈی ہووے تاں او انھاں چھپراں تلے درگھ پوٹ، اپنٹے کیے بہتر
 جھسی پر داستان چویندی ہے جو انسان جھیاں آسائشاں کوں چھوڑ تے
 گھروں نکلدے، جے انھاں آسائشاں دی خاطر پندھ کاٹا کرے تاں اے
 جواں مردی نہیں۔ مقصد دے حصول واسطے انسان کوں قدم قدم تے مخالف
 قوتاں دا سامٹا وی کرٹا پوندے، کہیں ویلے گورٹ پکھی، آبی شیراں، سمندری
 طوفان تے آدم خور حبشیاں دی شکل وچ تے کہیں ویلے دیہاں، جتاں دے
 روپ وچ داستان واضح کریندی اے، انھاں ساریاں نال مقابلہ جواں مردی دا
 تقاضا ہے۔ مصیبتاں دی عمر لمبی ضرور اے پر ثابت قدم لوک اپنی جواں ہمتی تے
 ثابت قدمی پاروں اوڑک کندھی لگ ویندن تے انھاں دیاں کوششاں دا صلہ،
 روح کوں سکون ڈیندیاں تے ہاں دے پچوں ٹھریندیاں بدلیج الجمالاں

وانگوں سوہٹنی شکل وچ ملدے۔

داستان نثر وچ لکھی ملدی اے تے نظم وچ وی، پر نثری داستان تے منظوم داستان دے تخلیقی سفر وچ پہوں فرق ہوندے، منظوم داستان ہک اوکھا مرحلہ ہے۔ نثری داستان تاں اینویں ہے جیویں پٹولی، پڑوٹے وچوں رنگ برنگے موتی کڈھ تے پوچ پویندا ونجے تے منظوم داستان اینویں ہے جیویں ہر موتی دی نویں سروں گھڑائی کرتے اونگوں سریاں وچ پوتا ونجے۔ ہک طویل عرصے دے بعد مخفی سہیں ڈھیر ساری محنت دے نال اے داستان لکھی ہے۔ اپنی کتاب دے شروع وچ ایس جہان کوں فانی قرار ڈیندیاں ہوئیاں مخفی سہیں اپنی لکھیل داستان بارے فرمیدن:

موت کنوں کئی بچ نی سگدا، ہے آخر جگ فانی
کہیں دے کول سدا نی رہندی دولت حسن جوانی
محنت کرتے کیتی ہے میں اے منظوم کہانی
تاں جو بعد مرگ دے میڈے ہووے خاص نشانی
ٹور کہانی مخفی ہووی شالا کرم ربانی

ایں محنت دے نتیجے وچ مولوی لطف علی سہیں تے مخدوم محمد بخش صاحب ہوریں وانگوں مخفی سہیں کوں وی یقین ہے جو سخن صراف انہاں دی لکھیل داستان کوں قدر دی نگاہ نال ڈیکھسن تے ہمیشہ تیں یاد رکھیں۔ فرمیدن:

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

ٹھیٹھ سرائیکی وچ واہ مخفی قصہ خوب لکھیوی

لہذا

مرد شناسی ڈلسن مخفی داد تیکوں خود آتے
 خادم حسین مخفی کوں جہڑے جو پٹے وسیب وچ سردار چھٹیرے خاں دے
 ناں نال وی مشہور ہن، سرائیکی ادبی میدان وچ پیر رکھیاں ڈھیر مدت نی
 ویہائی، کل کھوکی گال ہے۔ ”اچاں توں رُسدیں“ دے عنوان نال ہک کتابڑی
 تے شعری مجموعہ ”گھہگار“ گھن تے ایس پاسے آئن پراخاں دی سخن دوستی تے
 سرائیکی دی عملی خدمت والے جذبے انھاں دی انگل پکڑ تے مخفی سیں کوں معتبر
 شاعراں دی قطار وچ ونج کھڑائے۔ سیف الملوک انھاں دا ہمیشہ زندہ رہن
 والا شہکار ہے۔ داستان سوچاں دے پیٹ وچوں اینویں نی جم پوندیاں،
 داستان دے واقعاتی تسلسل، کرداراں دی مُصواری، جذبیاں دی گنڈھ تروپ،
 مناظر دے جُٹیاں وچوں رنگ بھریاں حقیقتاں کوں کشید کرڻ، محبتاں دی مینا
 کاری تے شعری تلک تلولیاں تے مخفی سیں کوں کنتیاں راتیں دی نندر خرچ کرڻی
 پئی ہوسی۔ کتنے ڈیہاڑے وپریاں وات گزارٹے چے ہوسن تے کتنے
 ارماناں، سکاں دی قربانی ڈیوٹی پئی ہوسی، تڈا ہوں تاں انہاں اپنی تخلیق دی
 تکمیل دے بعد اے دعویٰ کر چھوڑیے۔

لطف علی توں چچھے مخفی قصہ خوب ٹھہرایا

کیوں جو

سُن تے مخفی شعر تیڈے ہے دُنیا بکلی بکلی
ایں شہکار تے انھماں دی مختاں تے کاوشاں مسلمہ ہن، انھماں مختاں
دی تیڈے مخفی سئیں کوں اپنی شعری عظمت واکمل احساس ہے۔ اپنی تخلیق وچ
انھماں جا جاتے فرمائے۔

بے شک مخفی ہر شاعر توں رکھدے قدم سَوایا
شعر لکھن دا مخفی کوں واہ گر اُستاد سکھایا
شعر تیڈے کر ڈیندے مخفی ہن پتھر دل پاٹی
سیف الملوک سرائیکی دی لازوال داستان ہے۔ ایندے وچ ہر شاعر
نے آپ وسوکی پوری کوشش کرتے اپنیاں تخلیقی صلاحیتاں کوں نشا بر کرڻ دی
کوشش کیتی اے۔ زبان دی چس رس ہر سیف الملوک وچ آ پو آئی ہے۔ بدلیج
البانو پری جنیں ویلے شاہ سیفل کوں پہلی واری ڈیہدی اے تاں بے ہوش تھی
تے ڈھہہ پوندی اے۔ ایں موقع تے مولوی لطف علی سئیں جیڑھی منظر کشی کیتی
اے اوکجھ ایں طرح اے۔

چنچل چال چٹا پٹ موہی تھی چک چور چوڑیلی
تھی گردان ڈھکی گل بانو ، برہ محبت بلیلی
سُن چھٹکار نکھٹتا باہر عاشق مست اولیلی

پیا شعاع شمع توں چمکیا چھ چمن چنبیلی
 مرد ملوک موہن کوں مولا پری محبت میلی
 ڈکھ ٹالیے دل والے بھالیے سر سردار سہیلی
 سیفل صحیح ثبوت سُنجاتی مست المست اربیلی
 اس مورت دی ہے اے صورت واہ المست البیلی
 چٹ پٹ چاند کلاں کوں ول شاہ چا پاتا وچ جھولی
 وہن ہزار ہنجوں دے رُخ تے چنچل اکھ نہ کھولی
 سیفل صادق صدق سیتی دل جان سچن توں گھولی
 لطف علی شاہ پری ڈٹھیں رب دری ارم دی کھولی
 ایں منظر کوں مخدوم محمد بخش سیں انہاں لفظاں وچ پیش کیتے۔

ڈیکھ مہری دل موہی مہروں دُوروں کر قربانی
 تھئی حیران ہراساں بانو نال بہوں حیرانی
 مار بھنوالی ڈٹھی بھوئیں تے وانگ بھنور گردانی
 چھن چھٹکار تنوار سٹی شہ آلیں وہم گمانی
 دُھلک دُھلک شاہ آیا اُتھاں جتھاں ہی جند جانی
 بھال سنبھال سُنجاتی جاتی سیفل نیک نشانی
 ڈیکھے آکھے یا رب تعالیٰ کرم کیتی یزدانی

مہ رُخ نالِ مِلائی میکوں آکھاں حمد ربانی
 مانند موت ڈٹھس جاں مورت صورت درد مندانی
 چا محبوب موہن کوں مہروں پٹھا مرد میانی
 برق برق کیتس ہک پاسے ڈٹھس لعلِ یمانی
 خادم حسین مخفی ہو راں دا انداز اپٹا ہے، زبان سادہ تے عام فہم ہے۔
 انھاں پری دے بے ہوش تھیوٹ والے واقعے کوں ایں رنگ وچ بیان کیتے:

ڈٹھا حُسن پری جاں شہ دا جندڑی گھول گھمالیس
 جلوہ لاٹ نورانی ڈیکھ تے چکر دماغ کوں آئس
 تھی بے ہوش ڈٹھی گل بانو شرم شعور ونچالیس
 سُن چھٹکار اٹھیا شاہ سیفل آخر بخت بھڑائس
 من بھاندا محبوب خدا خود گھر وچ آن ملائس
 مورت نال او صورت ساہگی صاف سُجھاٹ رَلائس
 جلدی نال پری کوں چاتے جھولی دے وچ پائس
 پھنڈیں انگ نہ ماوے سیفل پیر ہزار وہائس
 آس مراد تھئی سب پوری مولا کرم کمائس
 تھئی مسروری حاصل شاہ کوں سب ڈکھ درد بھلائس
 جیندیں جی محبوب مٹھے دا رب دیدار کرائس

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

مخفی ناز بھری ڈٹھیں رب کھول بہشت ڈکھائیں
 قارئین کرام! تساں اندازہ لایا ہوسی جو داستان تخلیق کرڻ ہک مشکل
 مرحلہ ہے۔ اے ہر کہ مہ داکم نی۔ اے تاں وڈے جگرے، مستقل مزاج تے
 مضبوط اعصاب والے بندے داکم ہے، داستان دی تخلیق داپندہ بالکل اُونویں
 ہے جیویں بدیع البانوی دی گول وچ شاہ سیفل داپندہ، اُوہے بھوگ، اُوہے
 جگارے، اُوہے وپرے، اُوہے بے قراریاں، میں سمجھداں اہج دے مادی دور
 وچ جیں ویلے جو بندہ اپٹیاں لوڑاں دی عرقی وچ غرق ہے، ویلے دے تٹاں
 چھکچھک تے مسیں گکو کوچے جیڈے آریہے ہن۔ نظماں دے جتے سُس تے
 ترائے ترائے انگل باقی آچے ہن۔ اتنی وڈی داستان تخلیق کرڻ ہک کارنامہ
 ہے۔ مخفی سئیں بنیادی طور تے ہک سیاست دان، ہک سوشل ورکر ہن، پنجاب
 دیاں چھوٹیاں وڈیاں سیٹاں تے اکثر کھڑے تھیندے رہندن۔ انھاں داجسم
 ہک سیاست دان دا ہے پر مزاج شاعرانہ ہے۔ سرائیکی زبان و ادب نال گہری
 عقیدت ہن۔ ایں پاروں اپنے سیاسی رُہیمیاں وچوں پل پل کھنجاتے شعری
 تھیر تھپندے رہندن جیڑھی کڈاہیں گھہکار دی شکل وچ اُسرا ندی ہے تے
 کڈاہیں سیف الملوک دے روپ وچ۔

سیف الملوک لکھ تے مخفی سئیں ماضی بعید کوں زمانہ حال دے نال سلھاڑ
 ڈتے۔ لوکاں دے ذہن وچ وسدی ہوئی چنگاری کوں نویں سروں بکھاڈتے۔

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

اے داستان مخفی سئیں دی ڈھیر ساری محنت دا پھل ہے تے بہوں سارا مٹھا پھل
 ہے، داستان دے شعری محاسن کنڈ تھپٹن دے قابل ہن۔ مخفی ہووے سادی
 پدھری زمین تے چوٹویں رنگاں نال جیڑھا شعری محل اُساریے، اونداسٹہپ
 اپنی مثال آپ ہے۔ ماکھی نال ترم دے ہوئے نویں نکور لفظ، مُر کُٹے اکھاٹن،
 مشہور پہا کے، ٹھیٹھ قافیے، انوکھیاں ترکیباں، نویں کلیاں بندشاں، جگ مشہور
 محاورے، سونے سویں مقطّے، منظر نگاری، مکالمہ نگاری، حُسن کاری، ثقافتی
 رنگ، جنچوں، ڈانج، وریاں، فوجاں، جنگاں، جیندے جاگدے کردار تے
 انھاں کرداراں تے گزرے ویہاٹے پل پل دی مصوٰری، اے سب کچھ سیفل
 الملوک دی عظمت دا ثبوت نیں تاں بیا کیا ہے؟

داستان پڑھن بہوتاں پتہ لگدے جیویں دریا و ہندا پیا ہووے، اینکوں
 ہک واری پڑھن شروع کرو تاں بندہ خود کوں ایں داستان دا کردار سمجھ گھندے
 تے مَن وچ لگی کہیں بدلیج البانودی گول کارن دھرو کڑیاں مریندا اخیر تے وِخ
 کھڑ دے۔ ایندے کرداراں وچ اتنی کشش ہے جو انسان دی ساری توجہ تے
 ہمدردیاں اُنھاں دے نانویں تھی ویندن۔ ایں کامیاب کوشش تے مخفی سئیں ڈھیر
 ساریاں مبارکاں دے حقدار ہن۔

مخفی ہووے شاعر تے سیاست دان دے نال نال زمیندار وی ہن۔
 ساوے سوکھے گھراٹے دے فرد ہن۔ آپ اہل زروی ہن تے اہل درد وی، سخن

----- ﴿ سیف الملوک سرائیکی منظوم ﴾ -----

وروی ہن تے سخن پروروی، کتاب دی اشاعت واسطے غریب لکھاریاں وانگوں
انھاں کوں بیاں اہگوں ہتھ نی اڈٹا پوندا۔

اُمید ہے جو سیف الملوک دی اشاعت دے بعد سرائیکی وسیب دیاں
ڈو جھیاں لوک داستان کوں وی منظوم شکل وچ قارئین دے سامنے گھن آسن،
خادم حسین مخفی سرائیکی دا خادم وی ہے تے محسن وی۔ دُعا گوہاں اللہ تعالیٰ انھاں
دی عمر وچ، انھاں دے فن وچ، انھاں دے ذوق و شوق وچ ڈھیر ساریاں
برکتاں پاوے۔ آمین۔

ظفر لاشاری

خواجہ فرید ٹاؤن، محراب والا (احمد پور شرقیہ)

اللہ سین دافرمان

زور دے نال زمین کوں جیں ڈینہہ خوب ہلایا ویسی
 جو گچھ اوندے اندر ہوسن بوجھ سبھے کڈھ ڈیسی
 کیا تھی گیا ہے اینکوں ڈیکھاں ول انسان اکھسی
 رب دے سامھیں جیں ڈینہہ دھرتی خبراں بیان کریسی
 پلٹ دی رب طاقت ڈیسی دھرتی صاف پلہیسی
 رب دے سامھیں اول ڈینہہ خلقت کئی شکلاں وچ ویسی
 جیجھے عمل کہیں دے ہوسن شکل اوہا رب ڈیسی
 شک نی ایندے اندر خود رب اکھیں نال ڈکھسی
 ذرے جتنی نیکی کہیں دی محض لکئی نہ ویسی
 ذرے جتنی بدی وی رب ظاہر کر ڈکھلیسی

اللہ سیں دی تعریف

اُوں خالق مالک دا ہر دم کیوں نہ شکر گزاراں
 میں عاجز بندے تے جیندا کرم ہے باجھ شماراں
 خاک وچوں جیئں پیدا کیتن گل پھل باغ بہاراں
 وَنکو وَنکی میوے کھاٹے قِسم و قِسم ہزاراں
 ہن جیندی قدرت دے مظہر جنگل شہر ہزاراں
 اغن پیسے مست ملھالے بلبُل زارِ نزاراں
 تَن مَن دھن سب کیوں نہ اپٹا اوندے ناں توں واراں
 جیئں رب خلقیے سوہٹے سوہٹے بندے خوش گفتاراں
 رکھیا ہے جیئں رب تے تقوا جگ دیاں کل ناداراں
 شہنوراں دے نال کریندے ہیٹیاں دیاں نروراں
 کہیں کوں ڈیندا ہے دھن دولت رقبے کوٹھیاں کاراں
 کئی شودے وت پیٹ دی خاطر چیندن روز اُدھاراں

خود فرمیںدے ہاں میں قادر پوڑاں بھانویں تاراں
 جینکوں عزّت ڈیواں جینکوں بے عزّت کر ماراں
 اُوں خالق اکبر دا دل توں کیوں میں ذکر وِسا راں
 گرمی دے وچ کر ڈیندے جو موسم مینگھ ملھاراں
 رحمت نال وِساتے جو سسّیں رم جھم بارش باراں
 تسڑی روہی وچ کر ڈیندے ٹوبھے تار متاراں
 لاٹا پھوگ اُویٹن اُلٹی لنب کترن کھپ کھاراں
 پیدا کرتے راوے کوں کر ڈیندے گل گلزاراں
 خوش تھیندے دل سبّ تے مخفی مٹیاں دیاں گھبّکاراں

○

حضرت محمد مصطفیٰ ﷺ دی تعریف

لج پرور غم خوار محمد ﷺ ہے ڈول جگ دا والی
 دان کیتی ہے شان اینکوں رحمان رحیم نرالی
 ہے سردار نبیاں دا ہس ہر توں رتبہ عالی
 بخشیا ہے رب اکبر اینکوں حُسن جمال مثالی
 سجدی ہے من ٹھار مٹھے کوں واہ جو کملی کالی
 سنج بر وی گلزار پئے جتھ نظر کرم ہس بھالی
 ہے لج پال کریم دا شیوہ کرم اتے لچپالی
 در ایندے توں سائل ہرگز ولدا نی گئی خالی
 کر ڈیندے پُر باش اونکوں جو تھیندے آن سوالی
 ٹھردا ہے دل ڈیکھ تے مخفی روضے پاک دی جالی
 نبی کریم دے چار یاراں دی منقبت

ہن قابل تعظیم دے برحق یار نبی دے چارے
 ڈیوے دین شرع دے سارے ہن محراب منارے
 شان بلند ہے ہر ہک دا کیا شاعر عرض گزارے

جنت دے سردار ڈوہیں ہن لال علیؑ دے پیارے
بھجج درود نبیؐ تے مخفی ٹل ویسن ڈکھ سارے

بیان ایس فانی جہان دا

موت کنوں کئی بچ نی سگدا ہے آخر جگہ فانی
کہیں دے کول سدا نی رہندی دولت حُسن جوانی
کیستی محنت نال ایہا ہے میں منظوم کہانی
تاں جو بعد مرٹ دے میڈے ہووے خاص نشانی
ٹور کہانی مخفی ہووی شالا کرم ربانی

سیف الملوک دے پیوشاہ عاصم دا حال

عاصم بن صفوان سخی ہا مُلک مصر دا والی
پاک خدا ہا بخشیا اُونکوں جگہ وچ رُتبہ عالی
زر دُنیا دا اَنت نہ ہا نہ ویندی محض سنبھالی
ہر دم تابع رہندے ہانس لکھاں مرد موالی
صالح ابن حمید اُتے ہَس خاص نظر لچپالی

مُرسل میر سلیمان وانگوں رہندا عدل ڈکھالی
 شیر تے بکری گڈ پیندے ہن ملک اچ ہئی خوشحالی
 ستر سال عمر شاہ عاصم نال خوشی دے جالی
 ستر ذالیں ہانس پر ہس پتر توں جھولی خالی
 ڈھلی عمراں دل وچ بھا آ مونجھ منجھاری پالی
 آکھے رب نہ بخشیا میکوں تاج تے تخت دا والی
 سٹ پٹھا کم کار سبھے ائی پیش پہوں بد حالی
 آن وزیر مشیر تھئے سب صالح کول سواہی
 پیش تھیو شاہ عاصم دے ونج گال تچھو دل والی
 اُچڑ ویندے او گلشن مخفی رہ نہ جیندا مالی

عاصم شاہ دی خدمت وچ صالح

وزیر دا حاضر تھی تے حال تچھن

شاہ عاصم دی خدمت وچ ونج صالح عرض گزاری
 حال حقیقت دل دی میکوں کھول سٹاوو ساری
 کیڑھی گال کنوں ہے تیکوں اتنی مونجھ منجھاری

چھوڑ ڈتی کیوں شاہی داکم کار سسھو یک باری
 کہیں شے دی نی تھوڑ تیکوں ہے بخشی رب سرداری
 مرد بہادر تھی تے ہن کیوں پٹھیں ہمت ہاری
 منہ وچ انگلیں پیندی پئی ہے خلق خدا دی ساری
 حال تیڈے کوں ڈیکھ تے دشمن متن کرن غداری
 ہمت نال ہمیشہ ٹلدی ہے ہر ہک دشواری
 ناامیدی سخت گناہ ہے پکڑ ذرا ہشیاری
 نال علاج دے ویندی ہے ٹل ہر ہک سخت بیماری
 دل میڈے وچ رہندا ہے نت خطرہ خوف خواری
 ”ہمت مرداں مدد خدا“ کیوں پٹھیں قول و ساری
 منزل مخفی پاتی ہے اوں ہمت جیئں نی ہاری
 شاہ عاصم داپٹے وزیر صالح کوں جواب ڈیوٹ

بول پیا شاہ عاصم آخر کیتس گال زبانی
 ڈھیر گزر گئی عمراں میڈی ڈھل گئی یار جوانی
 بعد میڈے اے ملک میڈا بن ویسی ملک بگانی

پتر خدا فی بخشیا میکیوں ہاں دل وچ ارمانی
 پتر ہوندے ہن جگ دے اندر پیودی خاص نشانی
 کر تدبیر کوئی توں یارا دُور تھیوے حیرانی
 ہر بندے مَر وُجھئے مخفی ہے آخر جگ فانی

وزیرِ داجومی کوں سڈ واوٹ

ہک ہشیار نجومی صالح جلدی نال سڈایا
 مَر داجومی لُحطے وچ تھی حاضر خدمت آیا
 علم نجوم رُل دا اوٹکوں ہا اُستاد سکھایا
 ڈیکھ تے شہ دا لیکھ ڈسا خود صالح اے سمجھایا
 ٹل بگئی مونجھ مونجھاری ساری کرم خدا فرمایا
 شاہ سیفل دا قصہ مخفی ہے تیں خوب ٹھہرایا

نجومی دا بگھے حال کوں بیان کرن

ڈیکھ حساب نجومی نے آ حال سٹایا سارا
 شہ یمنی دی دھی پر نیجن لُیوں شہ لاوے چارا

اوندے وچوں ڈیسی رب ہک شہ کوں پتر پیارا
 خوش خبری وچ ڈتی صالح لایا شہ ٹھکارا
 آکھے بعد مدت دے رب سیں آن ولایا وارا
 بخشش خلق اُتے سے کیتس رچ گیا عالم سارا
 یا رب کرم تیڈے دا طالب ہے مخفی بے چارا
 یمن دے بادشاہ کول وچن

کیتے وزیر کوں تیار کرن

عاصم آکھیا صالح کوں جڈ پیر یمن وچ پاویں
 شہ یمنی کن میڈی طرفوں ڈھیر سلام پچاویں
 ڈے رشتہ شہ عاصم کیتے کھول تے گال سٹاویں
 طالب ہے اولاد دا عاصم گال سمجھاویں
 جے انکار کرے تاں وَل گجھ تھی گستاخ آلاویں
 جیویں گال منے شہ یمنی اونویں گال مناویں
 منے گال جڈاں او تیڈی قاصد جلد بھجاویں
 ہر تکلیف کنوں مخفی کوں پرور پاک پچاویں

خط لکھن کیتے شہ عاصم دانشی کوں طلب فرماوٹ

منشی ہک خط لکھن کارٹ عاصم شہ سڈوایا
 لکھ القاب شہانے شاہ اُون منشی کوں فرمایا
 شہ فحطان یمن دے والی دو اُون خط لکھوایا
 دل دا مقصد عاصم شہ سب خط وچ درج کرایا
 سب تکمیل کراتے شہ خط صالح کوں پکڑایا
 یا رب اپنی رحمت دا نت رکھ مخفی تے سایا
 یمن دے بادشاہ کیتے عاصم شہ داصالح کوں تحفے ڈیوٹ

صالح ہتھ فحطان ڈھوں سلطان سوغاتاں گھلّیاں
 ہیرے موتی لعل جواہر زر زیور بھر پلّیاں
 تنبو ساز سُناری گِلماں نال قناتاں بھلّیاں
 تیز ٹراکل گھوڑے وُجن جھلیے محض نہ جھلّیاں
 سوہٹیاں شکلاں والیاں پانھیاں عیش الول دیاں پلّیاں
 نازک نرم ملوک معطر وانگ چنے دیاں کلّیاں

صورت دے وچ نال جنھاں دے شہ پریاں نہ رلیاں
 خچریں اُتے خرچ سفر دا لڈتے فوجاں چلیاں
 شہ عاصم دے سرتوں ساریاں مونجھ مونجھاریاں ٹلیاں
 بے شک مخفی بھلیاں دے گل ہوندین لاجاں بھلیاں
 وزیر دا فوج دے نال یمن دے ملک دو تیار تھیوٹ

صالح دی ہمراہی کیتے فوج تیار کرائس
 کرتے طلب سپاہی سارے گال ایہا سمجھائس
 منصب دار اکابر ہر کوں اپٹے کول سڈائس
 صالح امر کرے جو منٹا سب کوں اے فرمائس
 غفلت محض کرے نہ کوئی حکم ایہو سٹوائس
 آیا صالح چھیکڑ مخفی شہ توں آ مکلائیس
 فرمانبردار وزیر دا فوج دے نال یمن دے پاسے روانہ تھیوٹ

مُلک یمن دو راہی تھی پیا مصروں لشکر شاہی
 ڈبندے شاہی لشکر دی خود جھنڈے خاص گواہی

دھوم دھڑ کے نال ٹریے وچ صالح دی ہمراہی
 منصب دار ، اکابر ، افسر ، جنگجو ، مرد سپاہی
 آس خدا دی رکھ تے دل وچ تھے منزل دو راہی
 کنہن پے بگئی دھرتی گھوڑیاں کیتی خوب تباہی
 دھوڑ رلی وچ نال اسماناں پکڑی گرد سیاہی
 پل وچ پار کرن جو آوے رہ وچ چاڑھی لاہی
 سئے میلاں دے سفر کریندے کڈھدے مول نہ ساہی
 مخفی شالا کرم کرے نت ہر تے ذات الہی
 وزیر صالح دایمن دے نزدیک پہنچن

ہمت کیتی مرد جواناں سفر عظیم کٹیونے
 شہر یمن توں میل حتی وچ دیرے دور توں
 اکھ جھمکن دی دیر دے وچ اُتھ تمبو تاٹ ڈتوئے
 جھنڈے ساوے پیلے نیلے سرخ سفید ٹنگیونے
 گھوڑے نگرے تازی بانکے با ترتیب پدھیونے
 ہاتھی دہشت ناک جو ہن سب چار چوہیر کھڑیونے

شہ یمنی دی خاص امانت نال خیال رکھیونے
شہر یمن دے واسی مخفی ونج حیران کتوئے

دربان دایمن دے بادشاہ کوں

لشکر دی اطلاع ڈیوٹ

حال اُنھاں دا شہ یمنی کوں آ دربان سٹایا
دشمن شہر یمن دے باہروں میل کٹک ہے آیا
نال ارادے جنگ دے شاید ہس اتھ دیرہ لایا
ہیبت ، حشمت نال رعایا کوں ہس آن ڈرایا
شہر اساڈے وچ ہے مخفی لشکر تھر تھل پایا
یمن دے بادشاہ دا اپنی فوج کوں کٹھا کرٹ
صالح دے ڈرکنوں، جواو کیا چاہندے

کول وزیر سڈائے شہ سٹ خبراں خاص تمامی
حکم تھیا جڈ شہ یمنی دا تھے سب آن سلامی
شہ فرمایا جلد پچھو ہے صاحب کون گرامی

صالح نال صلاحی تھیا آ جلدی نال کلامی
مرد صلاحی کوں ول صالح ڈتا حال تمامی
پاک خدا نہ پاوے مخفی پیش تیڈے ناکامی
یمن دے وکیل کوں صالح دا صلح دا جواب ڈیوٹن

شہ فحطان کنیں ہے بھیجا میر مصر دے میکیوں
کول میڈے ہن ڈوں خط اوندے علم ہووے اے تیکیوں
ڈیسیاں شہ فحطان دے ہتھ وچ نہ ڈیسیاں کہیں پے کوں
شہ دی حکم عدولی دی ہے طاقت حاصل کیکیوں
مخفی پاک خدا ہے قادر بخشے عزت جیکیوں
یمن دے بادشاہ دی خدمت وچ

قاصد دا ولد احوال ڈیوٹن

سن پیغام وکیل ایہو وچ شہ کوں حال سٹایا
آکھیس ہے اے مرد صلاحی جنگ کارٹن نی آیا
خاص وزیر ہے شہ عاصم دا ہے اوں آپ ڈسایا

دل وچ رکھدا ہے کئی مطلب ہم اندازہ لایا
 حال سٹیا جڈ شہ یمنی تاں تھیس شوق سوا
 بھیج تے اپٹا قاصد ہک شہ صالح کوں سڈوایا
 سٹ پیغام یمن دے شہ دا صالح ترت سدھایا
 شہ یمنی کن صالح مخفی شہ دا حکم پہچایا
 یمن دے بادشاہ نال مصریاں دی ملاقات تھیون

وقت سحر دے شہ یمنی خوش تھی ہک مجلس جوڑی
 وٹھریے فرش غلچے گلماں ودھ بگئی رونق ڈوڑی
 تخت اُتے شہ پٹھا افسر پیش کھڑے ہتھ جوڑی
 آئے مرد مبارک مصری نظر جھکی رکھ تھوڑی
 آتے نال ادب تے پٹھے کڈھ نہ پٹھے کوڑی
 شہ قحطان کیتی مصریاں تے نظر مہر دی ڈوڑی
 پیش کیتونے شاہ دے چٹھی خود اوں آپ اکھوڑی
 پڑھدا رہ گیا نال توجہ دید ریہا وچ پوڑی
 ہر سوغات سنبھال ڈتی کئی صالح رکھ نہ چھوڑی

شاہ فرمایا مصریاں کوں اَو تنبو جلد اکھوڑی
کول اساڈے آن رہو نہیں چیز اتھاں کئی تھوڑی
شاہ سیفل دی ہے تیں مخفی خوب کہانی جوڑی

یمن دے بادشاہ دا علیحدگی وچ

اپنے خاص آدمیاں نال مشورہ کرن

شاہ قحطان خیال کیتا جو ہے اے ٹھیک گھراٹاں
مُلک یمن تے مُلک مصر دا مُکسی ویر پراٹاں
نال وزیراں آن صلاحی تھیا خود شہہ دُر داٹاں
شاہ مصری کوں ڈے توں رشتہ خاص وزیر الاٹاں
سٹے تے گال وزیراں دی شاہ گھر ڈوترت سدھاٹاں
کھول سٹائیس ملکہ کوں ہس جو وی حال ویہاٹاں
سنگ جوڈیم شہزادی دا ہس مُلک مصر وچ رہٹاں
میڈے وس کئی گال نہیں ہے رب کوں اینویں بھاٹاں
نال خوشی دے ٹورتوں دھی کوں سٹ سب جھور جھراٹاں
ہر ہک امر قبول کیتا جو صاحب امر الاٹاں

شہزادی دے ٹورٹ دا تھیا بندوبست شہاٹاں
 زر زیور تے لعل جواہر ڈے کیشُ خصماٹاں
 بے حد ساز سامان ڈتوسی اُنت شمار نہ جاٹاں
 کیا کیا چیز گئے شاہاں دی شاعر درد رنجاٹاں
 ہرگز ڈھیر الیندا کیئی مخفی مرد سیاٹاں
 شاہ فحطان تے اوندیاں ذالیں

دا کنوار دے نال مکلاوٹ

مہ رُخ دے مُکلاوے کیتے آیاں شاہ دیاں ذالیں
 دھی دے نال ڈکھاری ما آ کیتیاں رچ تے گالھیں
 وقت وداع تھئی خلقت کٹھی جیوں شاہاں دیاں چالیں
 سینگیاں سرتیاں وارو واری وَل وَل لہن سنبھالیں
 خوش تھی تے سب سینگیاں وَل وَل پاؤن آن دھالیں
 زیور تریور پا ٹھمکیونے خوب چمکدیاں شالیں
 جلویاں نال جلاؤن وَل وَل دل کوں پاؤن چالیں
 یا رب سوہٹا نت مخفی تے نظر مہر دی بھالیں

شاہ قحطان دا صالح وزیر کوں تحفے ڈیوٹ

عاصم کیتے تحفے بھیجے سئے سلطان یمن دے
 لعل جواہر ہیرے موتی ہن وچ کئی کئی ون دے
 ہر شئے آن حوالے کیتس صالح مرد مدن دے
 دان کیتوسی پگ صالح کوں کپڑے نال بدن دے
 دل دا مطلب کہیں نی پاتا بیشک باجھ جتن دے
 کر مخفی تے کرم خدایا سر صدقے پنجتن دے

○

صالح وزیر دا شہزادی دے کٹھے مصرول آوٹ

گھن تے لشکر سارا صالح شہر توں پہروں آیا
 دل دا مطلب حاصل کرتے گھر ڈو تر ت سِدھایا
 خط ہک ڈے تے شاہ کن صالح بندہ خاص بھیچایا
 قاصد آن مبارک ڈتی کرم خدا فرمایا
 خط پڑھ تے شاہ آکھیا تیڈا ہے لکھ شکر خدایا

----- ﴿سيف الملوك سرائیکی منظوم﴾ -----

کیڑھے ویلے تھیں میلے تھیں شوق سوا
وتھریے فرش غلچے گِلماں نقشہ محل وٹایا
خاص غلاماں عطر عنبر نال محل مہکایا
صدق ثبوت بناں بس مخفی مطلب کہیں نی پایا

○

وزیر صالح دے کامیاب تھی تے

آوٹ تے شاہ عاصم دا خوش تھیوٹ

جاہگی قسمت شاہ عاصم دی وار خوشی دے وَلیے
آس اُمید پئی سب دل دی غم دے بادل ٹلے
بخت بھڑایا شاہ عاصم کول ڈینہہ درداں دے ڈھلے
تھے چکارے چار چو فیروں جگمگ ڈیوے پلے
تاج شہانہ پا پٹھا شاہ دور شراب دے چلے
منصب دار اکابر مخفی آ مجلس وچ رلے

○

----- ﴿ سیف الملوك سرائیکی منظوم ﴾ -----
 شاہ عاصم والشکر والاستقبال کرنٹ

فوجاں خیر دے نال جڈاں نزدیک شہر دے آیاں
 دُرُنچ دُرُنچ کر وچن نغارے ہمب کڈھی شرناہیاں
 دہک دہک پے دول وچن واہ بیناں رمزاں لایاں
 گھوڑیاں دے دہکار سٹیے گل و سداں حق ہمسایاں
 خبر ڈتی ہرکارے نے تھیاں خوشیاں پھیر سواہیاں
 نکلتا محل کنوں شاہ عاصم مک گیاں انت جدائیاں
 شہر دے لوکاں شاہ عاصم کوں ڈتیاں آن ودھایاں
 نبھ گئے ڈینہہ درداں دے ٹل گیاں سرتوں سب سختیاں
 جھک تے آن سلام کیتا کل منصب دار سپاہیاں
 ادھ وچ پیٹھی مہ رُخ چمکے چار چوفیروں دایاں
 ہوٹھ گلابی نین شرابی ، نازک نرم کلایاں
 پتلی جلد ملائی وانگوں خوبی طور صفایاں
 کڈھ سلطان عراقی گھوڑا واگاں تڑت اٹھایاں
 آن بلھائیس سچھ اُتے رُب آساں توڑ پچایاں
 عجز دے نال سدا رہ مخفی سٹ گھت فخر وڈایاں

شاہ عاصم داڈولی گھن تے گھر

آوٹ تے کنوارا سیچھ تے پہن

سیچھ اُتے چڑھ پٹھی مہ رُخ کرتے ہار سنگارے
 نور بھری دے نور کنوں تھے محل اندر چمکارے
 نین نشیلے ہوٹھ رسیلے وَل زلفاں دے پیارے
 نک پتلا تلوار طرح واہ خوب کجل دی دھارے
 زلفاں قید کرن وَل وَل وچ عاشق ماہ متارے
 ہک ہک لٹ بٹ ننگٹ وَل وَل ڈنگ ہر دل تے مارے
 کئی میلاں تے مار کرن پے عطراں دے دھدکارے
 صاف صفا ڈند ہن چمکیلے موتیاں توں ودھ سارے
 نازک چیل کوں ڈیکھ تے تھیندا چیتا شیر خوارے
 سٹ آواز پیاری اوندی بلبل جندڑی وارے
 بولا ، بینسر تے نتھ مارے دور تلک لشکارے
 کٹاں دے وچ جھمکے جھوٹن کھاوَن خوب ہلارے
 ٹالا نہ کٹمالا کرے تیر جگر وچ مارے

----- ﴿ سیف الملوك سرائیکی منظوم ﴾ -----

ڈیکھن ہار جھڑے نو لکھا وہل و بچن بیچارے
 ریس پازیب دی کون کرے واہ چھٹ چھٹ چھٹ چھٹکارے
 مندري مندري ويندى دڑیاں کھاندا خون اُبھارے
 ہسی وچ دل پھسی سب دی خلقت دھاڑاں مارے
 پاہیں نال بہونٹا رل تے کردا عجب اشارے
 کنکٹن نرم کلائی وچ جھٹ عیش دے نال گزارے
 جھانجھراں دے چھٹکار کنوں پے گو بچن محل منارے
 خون کرے دل عاصم دا جاں ماہ رُخ زلف سنوارے
 مہ رُخ دے ہر ناز اتوں شاہ عاصم جندڑی وارے
 لیکھ نی ٹلدا چارے لاو بے شک طرفوں چارے
 بار محبت والے مخفی ہوندن ڈاڈھے بارے

○

عاصم شاہ دایمن دے بادشاہ دی دھی دے نال نکاح کرٹ

شادی کارٹ عاصم شاہ نے ساز تمام رکھائے
 دولاں بیناں نال نگاریاں رنگ عجیب ڈکھائے

شرنایاں وی خوب خوشی دے سہرے جوڑ سٹائے
 کپڑے پیسے مسکیناں وچ عاصم ڈھیر ونڈائے
 کہیں کوں کجھ پروا نہ رہ گئی لنگر عام چلائے
 ہر ہک سائل کوں شاہ عاصم ڈتا خوب رچائے
 وتھرے فرش غلچے گلماں صوفے جوڑ رکھائے
 لگیاں کنگری دار قناتاں تنبو خوب تٹائے
 شاہ عاصم نے سنت والی کیتی رسم ادائے
 دایاں سچھ پھلاں دی رکھی نازک نرم وچھائے
 وصل وصال دی مجلس وچ ول مستی سانگ رسائے
 نکتی لاٹ نورانی جاں وت مہ رخ گھنڈ اٹھلائے
 ڈیکھ بہار حسن دی بھنورا سہنس بھنوالیاں کھائے
 تھے ہمبستر چھوڑتے ڈوہیں وہم خیال پرانے
 نرگس دے پھل نال بھنور دے سیت ملاپ کرائے
 رب سین شالا ہر دے مخفی وچھڑیے سچن ملانے

شاہ عاصم کنوں شہزادی گل بانو

دا پہلی رات پُر دُر تھیوٹ

تھئی پُر دُر شہزادی شہ توں کرم خدا فرمایا
سُن تے خبر خوشی دی شہ چا سر سجدے وچ پایا
آس مراد تھئی سب پوری مولا ماڑ وِسیا
تھی خوشحال پہوں شہ عاصم دھن تے مال وِندایا
عاصم شہ کوں ڈیوٹ ہر ہک شخص مبارک آیا
ٹل بگئی مونجھ مونجھاری تھی بگیا چین قرار سویا
لطف علی توں پچھے مخفی قصہ خوب ٹھہرایا
شاہ عاصم دے گھر شہزادے سیفل دا پیدا تھیوٹ

تھئی بگئی مدّت حمل دی پوری کرم تھیا رحمانی
پتر جمیا شہ عاصم دے گھر شکل ملک نورانی
ٹالی ڈتی رب عاصم شہ دے سر توں سرگردانی
سُن خوشخبری دایاں توں شہ کیتی فیض رسانی

وَل پیا وارا خوشیاں دا سب دُور تھئی حیرانی
 دان کیتس لکھ دایاں تے ہے جیوں شیوہ سلطانی
 ذات خدا دی رہئے مخفی ہے بیشک جگ فانی
 پتر داناں تجویز کرن واسطے عاصم شاہ
 دا امیراں تے عزیزاں کوں طلب کرن

سبڈ تے کول امیر اکابر محفل خوب ٹھیہوسی
 رشتے دار عزیزاں کوں وِچ شامل آن کتوسی
 سوچ سمجھ تے شہزادے دا سیفل نام رکھیوسی
 صالح دے گھر سعد جمیا رب اتجھا جوڑ بڈیوسی
 نقلیاں نٹویاں بھنڈ بھگتاں دا پہہ تے سانگ ڈٹھوسی
 نائیک ڈھاڈھی چارن آئے ہر فنکار سنٹیوسی
 کنجر ڈوم کلانوت نوچے ہر ہک کوں بھگتیوسی
 نال خوشی دے ہر سائل کوں کر پُر باش ڈتوسی
 سکا بوٹا آس دا مخفی وَل سر سبز تھیوسی

عاصم شاہ تے اوندے خاندان دا بہوں خوش تھیون

تھئے خوش حال خوشی وچ سب پے وچن دول نغارے
 بنی بین وچاون گر وچ خوب ولاون تارے
 شرناہیاں دے گیت سُر یلے ڈھولک دھمکاں مارے
 چنگ مردھنگ وچن سے واچے سر پے مارن سارے
 الغوزے گھڑیاں کمانچے کڈھدے تان پیارے
 آئے لوک مبارک ڈیون شاہ کون طرفوں چارے
 بگنڈھڑیاں بدھ تے چاگئے منگتے دھن دولت دینارے
 جو کجھ منگے جہڑا منگتا شاہ او نذر گزارے
 بیشک مخفی رب سوہٹے دے ہن سب راز نیارے

شاہ عاصم دا صالح کون حکم ڈیون جو

شہزادہ سیفل تے سعد ہک جاہوون

سعد رہے گڈ سیفل دے شاہ صالح کون فرمایا
 سعد سعید کون ونچے سیفل رتے کھیر پلایا

ہٹیں نال ڈوہاں کوں ونچے جگری یار بٹایا
 سبق وفا دا سعد سعید کوں ونچے خوب پڑھایا
 تاں جو ڈکھ وچ سیفل دے کم آوے اے سرمایا
 مرد نجومی ہک ایں جاہ تے ونچے تڑت سڈایا
 ونچے سعد اتے سیفل دا جلد حساب کرایا
 اُونویں اُونویں عمل کتوںے جینویں شاہ سمجھایا
 بادشاہاں دا حکم کوئی نی سگدی ٹال رعایا
 ہووی رب دی رحمت دا نت مخفی سرتے سایا

سعدتے سیفل دے نیک تے بدستارے

دا حال معلوم کرن کیتے نجومی دا آوٹ

مرد نجومی سیفل دا جڈ ڈٹھا آن ستارا
 دل وچ رکھ ترسلا شاہ کوں حال سٹائیس سارا
 سیفل سفر کرلیسی چاتے بار محبت بارا
 خیر دے نال ولایا جے کر اے سفروں ماہ متارا
 حاکم بن تے حکم چلیسی جھگسی عالم سارا

کرم خدا دا تھیسے ایں تے قسمت ڈیسی وارا
عقل منداں کوں ہوندے کافی مخفی صرف اشارا
بھورا بٹاؤں دے کیتے شاہ عاصم دا حکم فرماؤں

شاہ فرمایا زیر زمین دے جلدی بھورا جوڑو
ہر ہک چیز میسر ہوسی جو کجھ چیزاں لوڑو
سعد اتے سیفل کوں داخل بھورے وچ کر چھوڑو
چوڑاں سال رہن وچ بھورے حکموں منہ نہ موڑو
عاشق مخفی رُکدا کائنی جتنا ہٹکو ہوڑو

کارِ یگر دا بھورا تیار کرن

عالی شان قسم دا بھورا پہہ اُستاد بٹایا
لَکے فرش غلچے وچھے در دالان سجایا
سیفل کوں اوں بھورے دے وچ دایاں آن پلھایا
سیفل نال پلن دی خاطر سعد اتھاں چو آیا
سعد اتے سیفل تھئے کٹھے مولا کرم کمایا

ڈیوے کھیر ڈوہاں کوں دائی قسمت سانگ بٹایا
تھئی تعمیل حکم دی مخفی شاہ جیویں فرمایا

○

شہزادے سیفل آتے سعدوزیرزادے

داعمر دے چوتھے سال وچ پہنچن

چوں سالاں دے تھے شہزادے کرم کیتا حق تعالیٰ
سعد کنوں ودھ خوبیاں وچ ہا سیفل من متوالا
جلوہ لاٹ نورانی ڈیکھ تے شرم اندا گل لالہ
فہم فکر ادراک میسر سب سلطانی چالا
ڈٹھا شاہ سیفل کوں کیتس دل وچ آپ سنبھالا
ہک استاد مقرر کیتس علم پڑھاوٹن والا
آکھیس محنت نال ڈوہاں کوں ڈے تربیت اعلا
ہووے پاک خدا دی مخفی تئیں تے رحمت شالا

○

شہزادے سیفل اُتے وزیر زادے

سعد کوں اُستاد ودا تعلیم ڈیوٹ

مخت نال مُعلّم سب تعلیم کرائی پوری
کسب کمال سکھیندا رہ گیا ہن جو خاص ضروری
ہر کم وچ تھی ماہر گے نہ رہ گئی شرط ادھوری
ہک بے توں ودھ لائق نکلتے جگ وچ تھی مشہوری
رہندے ہن وچ بھورے دے نت مرد ملائک نوری
کہیں کہیں وقت شکار تے نکلن کر جملہ جمہوری
چوڑاں سال عمر سیفل دی آن تھی جاں پوری
تھی خوشحال بہوں شاہ پٹھا موج ڈتی مسروری
آ کھیا شاہ شہزادے ہن آ تھیون پیش حضوری
زور نہیں تقدیر اُتے ہا ایویں حکم غفوری
لیکھ متھے دا بھوگٹا پوندے نال امر مجبوری
ہے جگ فانی سٹ گھت مخفی آ کڑتے مغروری

شاہ عاصم دے سلام واسطے

شہزادے سیفل اتے سعد دا آوٹ

وچ دربار دے اے شہزادے شاہی ولس وٹا تے
 آن سلام رکتونے شاہ کوں ادبوں سیس نوا تے
 نال ادب دے شاہ کن پیٹھے ڈوہیں دید جھکاتے
 شاہ دے من کوں بھاٹے ڈوہیں خوش تھیا نال ہلھاتے
 تھی حیران سبھے اے آکھن منہ وچ انگلیں پاتے
 اے اُستاد ڈوہاں کوں محنت نال علوم سکھاتے
 سیفل کوں شہ عاصم کیے دن خوشی وچ آتے
 پاکھر تازی ترنگ ٹنڈاٹے زیناں نال سجاتے
 نوں بحریاں ڈاہ باز اٹھاراں باشے خوب چواتے
 لکھ ہسوار کیے متعین عاصم شاہ سپدا تے
 چالھی چُست غلام ڈتوسی ترکش تیر پواتے
 کئی ہتھیار ڈتونس جنگی ہیرے لعل جڑا تے
 بنگلے باغ ڈتے شہ کئی وچ لہر خوشی دی آتے

سارا مُلک حوالے کیش سب سامان ملا تے
سعد پیارے کوں شاہ بخشے تحفے کول سڈا تے
سٹ گھت مخفی وہم سچھے رکھ تقوا پاک خدا تے

عاصم شاہ داشنہرادے سیفل کوں

انعام وچ ہک صندوق ڈیوٹ

شہ سیفل دے سر تے چھکدا سوہٹا تاج شہانہ
سعد وزیر تے شہ سیفل دا ہا بے حد یارانہ
شاہی مجلس وچ ہن پھندے یار ڈوہیں روزانہ
ہن عاشق ہک بے تے ایں جیوں شمع تے پروانہ
ہک ڈینہہ خازن کوں شہ عاصم کیتا آپ روانہ
کول میڈے گھن آ توں جلدی کڈھ تے بکس فلانہ
حاضر کیتا خازن بکسہ کر ہمت مردانہ
ڈے بکسہ سیفل کوں آ کھیس سٹ فائق فرزانہ
بھیچا ہا داؤد نبی دے پتر ایہو نذرانہ
ہک وینڈا ہک تھان زری دا دیدہ زیب سہانہ

----- ﴿ سیف الملوك سرائیکی منظوم ﴾ -----

سانھی رکھیا ہم تیں کارن اے بے مثل خزانہ
 رکھیں خوب سنبھال تے اینکوں رب دا کر شکرانہ
 مشکل وچ کم آسن تیڈے اے فرزند یگانہ
 پاک خداوند نت رکھے تیڈے تابع امر زمانہ
 گھن تے چیزاں گھر ول آیا شہ سیفل دُردانہ
 قبر حشر وچ ہووے مخفی تیں تے کرم ربانہ

○

یاراں دے نال رات کوں شہزادے دا شراب پیوٹ

نال خوشی دے گزر گیا ڈینہہ رات امن دی آئی
 سڈ تے ساقی مجلس ہک شہ سیفل خوب ٹھہرائی
 سب مجلس دے کارن سیفل سرخ شراب منگائی
 نال شراب کباب رکھائس اعلیٰ قسم مٹھائی
 تھی مسرور خوشی وچ سیفل پیتی تے پلوائی
 مست تھئی کل مجلس پکڑی ہر ہک اکھ سُر خائی
 تھے مدہوش سبھے جاں کنجریاں محفل آ گرمائی

رات ڈھلی تاں سب کیفیاں کوں نندر غضب دی آئی
 سُتے نندر مٹھی وچ مخفی سُرَت رہی نہ کائی
 شہزادے داصندوق داجندرا کھول تے تصویر کوں ڈیکھن

جیس ویلے سب سنگتی سُم گے سیفل گھر ول آیا
 ہال تے ڈیوا شوق کنوں شاہ بکس سناری چایا
 ماریس دَر تے لایس کوئڈا تھیس شوق سوایا
 جندرا کھول تے بکسے دا ڈھک سیفل تُرَت لہایا
 بے خبری وچ سیفل مخفی بگل وچ رولا پایا
 شہزادے سیفل دا پری دی تصویر ڈیکھن

اُتے اوندے اُتے عاشق تھیون

کھول صندوق ڈٹھا جیس ویلے شہ سیفل متوالے
 کپڑا خوب زری دا لاتھا ہا اوں بکس وچالے
 ہئی تصویر پری دی اوں تے ڈٹھس غور دے نالے
 ہئی صورت مہتاب طرح رُخ روشن خوب خصالے

تھی مشتاق گیا شہ اوندا ڈیکھ تے حُسنِ جمالے
 چیر ونچے تصویرِ جگر جاں جلوہ جوڑ ڈکھالے
 عیشِ آرام گیا سب اُلٹا آ گئے دردِ کشالے
 لیکھ متھے دا ٹل نی سگدا لکھ مخفی کئی ٹالے
 پری دے عشق وچ شہزادے سیفل

دا بے قرار تھیوٹ

تھی گیا نقشِ پری دا ڈیکھ تے شہ سیفل دیوانہ
 خونی تلِ رُخسار دے ماریسِ دل تے جوڑ نشانہ
 صدقوں تھی قربان گیا جیوں شمعِ توں پروانہ
 جانِ تلی تے دھر تے کیتا عاشقِ سر نذرانہ
 عشقِ دی آتش کوں کیا سمجھے اے بے درد زمانہ
 تھی بے ہوش بھلا یس ہر شے مدھ مجلسِ میخانہ
 نازِ نزاکت یاد نہ رہ گئی تھیا مجنوںِ مستانہ
 کار کنوں بے کار تھیا ہر یار کنوں بیگانہ
 شرمِ شعور ونچایا شہ جو ہا فائقِ فرزانہ

ناز بھری دے عشق اندر سٹ پٹھا شغل شہانہ
 عیش آرام گیا بھل اونکوں لشکر مال خزانہ
 آکھے اینکوں گولن کیتے تھیواں تڑت روانہ
 ہانس رودھے قسمت وچ ہک بٹیا عشق بہانہ
 قلم تیڈے وچ زور ہے مخفی رب دا کر شکرانہ
 شہزادے سیفل دا عیش آرام کوں چھوڑ یوں

سچھ رنگیلی بھل گیا شاہ جاں عشق دی چوٹ لگوسی
 بھیم بھرم تے شان شرم دا کجھ نہ ہوش ریہوسی
 ناز نہورے بھل گے شہ کوں نندر آرام وںجیوسی
 رووے رت دے نیر نماٹاں پرزے جگر تھیوسی
 بار برہ دا بارا چاتے سرتے آپ رکھیوسی
 پچھ پچھ تے سب تھک پے مخفی حال نہ محض ڈسیوسی

مصیّف دا قول

بھل گے عیش امن سب شہ کوں عشق سٹیا بگل رولا
 سکھ دا باغ اُجاڑ گیا ہک باد خزاں دا جھولا

ڈکھڑے آن دھالاں پاوِن جوڑ نواں نِت ٹولا
 عشق دی آتش جان جگر کوں ساڑتے کر بگئی کولا
 شہ سیفل دے سینے دے وچ ماریا عشق سنگولا
 مار بگیوسی تیر جگر وچ رُخ دا تلک تلولا
 کر ڈھنڈکارے دھاڑیں مارے پھاڑے شہ چولا
 کر ڈیندا ہے عشق بشر کوں مخفی کمالا بھولا
 سعد وزیر زادے داند رکنوں اٹھن اُتے

شہزادے سیفل دا بسترے تے نہ ہووٹ

سعد اٹھیا جاں وقت فجر دے نندروں جاگ تھیوسی
 چار پھیروں دید بھنوائس شہ نہ نظر ایوسی
 جاتس دل وچ سیفل شاید گڈ ملکہ دے ہوئی
 اے نہ جاتس بگل دے وچ پک وکھرا گیر پیوسی
 نازک نینہ نہوڑیا سیفل کجھ نہ ہوش ریہوسی
 غم دا سانگ سنگولہ زہری دل کوں چیر بگیوسی

شہ سیفل دے آوٹ دا ونج بیگم توں پچھو سی
 بیگم آکھیا اتھ نی آیا رب جاٹے کتھ ہوسی
 شہ سیفل دی گھر دے وچوں جڈ نہ خبر پیوسی
 سے وسواس پیونس مخفی ڈاڈھا مونجھ منجھو سی
 شہزادے سیفل دادھاڑ کرٹ

اتے سعد دا ونڈی آواز کوں سنٹ

ہوش ہو اس بھلیے سیفل دے دردوں نکلن آہیں
 سن آواز سنجاٹ گھدی ونج پہنچا سعد اُتھاہیں
 عشق دوانہ کیتا شاہ کوں رونا شام صبا حیں
 نہ بھاس کئی گال کہیں دی نہ وت بھاون جاہیں
 عیش آرام گیا کہیں پاسے ہوش حواس کڈاہیں
 خوشیاں ویندی واٹ تھیاں سب گھن تے اپٹیاں راہیں
 ڈٹھی سعد جڈاں اے حالت پچھیس حال تڈاہیں
 شرم کنوں فٹ جھک گیاں مخفی شاہ دیاں نیک نگاہیں

تعریف شہ پری دی تصویر دی اتے

بیان شہزادے دے مشتاق تھیوٹ دا

ہئی زر بفتی تھان اُتے ہک خوش تصویر نرالی
 ڈٹھس جاں تصویر تھیا شاہ ہوش حواسوں خالی
 آکھیس ہے پُر ناز پری یا حور بہشتیں والی
 عشق اوڑے شاہ دے سینے بھا برہوں دی پالی
 باد خزاں دے جھولے توں تھئی ختم سبھو ہریالی
 چاندنی رات سکھاں دی بٹ گئی رات ڈکھاں دی کالی
 شوق شدید کنوں تھیا سیفل مجنوں مست موالی
 درد کنوں رنگ زرد تھیس گئی اڈ چہرے دی لالی
 تھی بدنام گیا شہزادہ صاحب رتبہ عالی
 سعد پچھیا ونج حال سچن توں کرتے نمک حلائی
 لاتی چا لب اپٹے تے شاہ مہر خموشی والی
 شاہ سیفل کون عشق چا پاتا مخفی اندر گکھالی

----- ﴿ سیف الملوك سرائیکی منظوم ﴾ -----
 سعد د اشنہزادے سیفل کنوں دیوانگی تے حیرانگی د ا سبب پچھوٹ

رَل تے پلویں رَل تے پڑھیوں رَل تے کھیر پتوئی
 وَلدی محض نہ ڈیوٹ دا گر کیں اُستاد ڈسیوئی
 مِیں نوکر کوں آپ کنوں چا ڈوڑا درد ڈتوئی
 خبر نہیں کیوں مِیں توں سوہٹا دل دا راز لگیوئی
 کھول سٹا او گال میکوں جیں گالھوں حال ونجیوئی
 حال کنوں بے حال تھیوں کنیں دشمن جن چمبڑیوئی
 خود سمجھو کیا تھیںسی کاری حال نہ جے سٹویوئی
 سیفل محض نہ بولیا کیتی کوشش سعد گھٹوئی
 ٹھیٹھ سرائیکی وچ واہ مخفی قصہ خوب لکھیوئی
 سعد دامو نجھا تھی تے شاہ عاصم دے کول ونجیوئی

ا تے شہزادے سیفل دا حال ڈساوٹ

سعد اگوں شاہ عاصم دے ونج روتے عرض گزاری
 سیفل سیں دے سرتے ائی ہے سخت مصیبت باری

----- ﴿سيف الملوك سرائیکی منظوم﴾ -----

گال ڈسیندا نی کئی دل دی چکھیا ہم کئی واری
 حال توں ہے بے حال تھیا، ہر وقت ہنجوں ہن جاری
 سعد غریب نمائے کوں ہن پیٹھے محض و ساری
 دل اہدے شاہ سیفل کوں بدنظرے نظر ہے ماری
 چل تے قبلہ شہزادے دی تڑت کرو کئی کاری
 پڑھ صلوات نبیؐ تے مخفی ورد ایہو رکھ جاری

○

شاہ عاصم دا سیفل دا حال سٹ تے اوندے کول آوٹ

پتر پیارے سیفل دو شاہ عاصم جلدی آیا
 نال پیار دے عاصم شاہ آ سیفل کوں پلوایا
 رتی ماس ریہس نہ تن تے آتش عشق جلایا
 تھی غمناک بہوں شاہ عاصم سہنس طیب سڈایا
 نبض ڈٹھی آ سہنس طیبیاں بھید کہیں نہ پایا
 مخفی عشق دے روگی دا ہے دارو کرٹ اجایا

○

پُتر کوں مونجھاڈ یکھ تے شاہ عاصم دا غمناک تھیوٹ

تھی غمناک وَلیا شاہ عاصم کڈھدا سرد شُکارے
 پہہ تے کول وزیراں دے شاہ جُکھدیں وقت گزارے
 آکھے سچ ہے جان کنوں ودھ لگدن پُتر پیارے
 پُتر میکیوں رب جنیں ڈینہہ بخشیا کیتم شکر ہزارے
 شہزادے کوں گردش وچ ہے سٹیا نحس ستارے
 تھی مجنون دوانیاں وانگوں روندنا زار قطارے
 سرمیڈے تے آن ڈٹھے ہن بارغماں دے بارے
 سٹ تے ڈکھ شاہ عاصم دے غم کھاوِن مخفی سارے

امیراں تے وزیراں دا شہزادے سیفل

دے متعلق اپنی اپنی رائے ڈیوٹ

بولیا مرد سیاٹا ہے کہیں جاؤ سخت چلایا
 بے آکھیا شہزادے تے ہے بھوت پریت دا سایا
 مرض ہے مالیے خولے دی اے ترتجھے شخص الایا

چوتھے مرد حکیم سیاٹے عشق دا مرض بٹایا
 کر اظہار ڈتا ہر ہک جو ذہن اوندے وچ آیا
 بس مخفی مشتاقاں سر محبوب توں گھول گھمایا
 شہزادے سیفل دا حال معلوم کرن کیتے

صالح وزیر داسوہنی صلاح ڈیوٹ

شاہ عاصم کوں صالح پہہ تے ہک تجویز ڈسائی
 پتر پیارے میڈے دے ہتھ تیغ ونچے پکڑائی
 پہنچ ونچے شہزادے کوں کھوں کر کے سعد تکھائی
 آکھے گال صفا ڈس میکیوں ہئی جو دل کوں لائی
 اپٹے آپ کوں مار سٹیاں جے تیں گال چھپائی
 سعد کنوں نی سہندا سیفل ہک پل مول جدائی
 تڑت ڈسیسی گالھیں دل دیاں شاہ سیفل سودائی
 صالح دی تجویز پسند شاہ عاصم کوں فٹ آئی
 سعد کیتی تدبیر اوہا ہس پیو جو چال سکھائی
 ہک پل دے وچ سیفل مخفی گال سمجھو سٹوائی

شہزادے سیفل داسعد کوں سارا حال سٹا وٹی

درد بھریے انداز دے وچ شاہ سعد دے نال الاٹاں
 حال میڈا دل نال ذرا ہن سٹن توں یار سیاٹاں
 ہے تصویر جو بکس اندر ہوں کیتے درد رنجائاں
 کر گے میڈے دل دے اندر اوند ا عشق ٹکائاں
 ہوش حواس ریہا نی جاتے کیتے عشق ایائاں
 رگ رگ میڈی دے وچ ہے ہن اوند ا عشق سماٹاں
 ہک لحظہ نی چین میکوں ہم روندیں وقت و بیہائاں
 ہر دم جگر جلیندے میڈا نت دا جھور جھراٹاں
 عشق اوندے چا کیتم پاگل کرتے زور دھنگائاں
 درد اوندے رنگ زرد کیتے ہے مونجھ توں منہ کماٹاں
 کھاوٹ پیوٹ محض نی بھاندا نہ وت سچھ سراٹاں
 ڈٹھی تیں تصویر جڈاں ونج ڈھاسیں یار اُتائاں
 ہند سندھ ماڑ دکن وچ لبھساں رلساں راج پوتاٹاں
 ہک واری ونج ملساں اونکوں جے قدرت کوں بھائاں

شاہ عاصم دے شرم کنوں ہم دِل ڈاڈھا شرمائاں
حال نہ ڈیویں شاہ کون مخفی توں وی سعد سیااں

سعد دا شاہ عاصم دے اڳوں پیش

تھی تے سیفل دا حال ظاہر کرٹ

عاصم کون آ سعد ڈسایا سیفل تھیا بربادے
مورت ڈیکھ صندوق وچوں بے چین اُتے ناشادے
یاد اوندی وچ مست ہے نت ہئی گال کوئی نہ یادے
فکر فراق مونجھایا ہس ہر کار کنوں آزادے
تھی تے آپ مسافر لبھساں اے اُندا ارشادے
مخفی او ناکام نی تھیدا عشق جیندا اُستادے

امیراں تے وزیراں دے اڳوں شاہ عاصم دا غمناک تھیوٹ

ہار ہنجوں دے پاوے عاصم رو رو اپٹے گل وچ
آکھے سخت مصیبت ہے میں وچجی آپ اصل وچ
صاحب شرم حیا سیفل دے نہ ہئی گال عقل وچ

واسنگ نانگ وِرادھے اتجھا ویرھ گدھس الیل وچ
 مرد ملوک اتھاں سٹ شاہی رُسی روہ جبل وچ
 وچ پاٹی دے پڑ مری یا رُل مری کہیں تھل وچ
 بادشاہاں دا قصہ مخفی لکھ توں خوب شکل وچ
 شاہ عاصم دا وزیراں کوں پریاں دا حال سٹاوٹ

پہہ تے کول وزیراں دے شاہ حال ایہو سٹوایا
 ہک ڈینہہ تیز ہوا دا جھولا محل میڈے وچ آیا
 سٹ تے شور جھلوڑے دا کجھ دل میڈا گھبرایا
 جھولے وچوں آبرغت آ پریاں منہ ڈکھلایا
 کر نہ خوف کوئی توں مخفی پریاں اے سمجھایا

شاہ عاصم دا پریاں دے آوٹ دا سبب

بیان کرن اے تصویر دا سامنے آوٹ

حال پریاں ول پیش کیتا اے کول میڈے خود آتے
 بھیجی ہے داؤد نبی دے پتر سوغات ٹھہاتے

مُندری خاص سُلیمانی ہے بولی ہک ڈکھلاتے
 اے وینڈاتے تھان زری دا رکھیں کول لُکاتے
 کھول رکھیونے ڈوہیں چیزاں گال سمجھاتے
 مورت مست ڈٹھم کپڑے تے ہوش ریہانہ جاتے
 کئیں صورت دی ہے اے مورت گال کچھم ورجاتے
 وَلدی گال ڈسیونے مخفی اے الفاظ اَلاتے

پریاں داشاہ عاصم کول

بدیع البانو پری دا حسب نسب ڈساوٹن

ملک اِرم وچ شہر گلستاں ہے مشہور زمانہ
 اُتھ شہپال پریاں دا صاحب رکھدے تخت شہانہ
 ہے تصویر ایہا شہپال دی دھی دی شاہ مردانہ
 نام بدیع البانو ہس ہے رکھدی حُسن یگانہ
 بھچا ہا شہپال سلیمان کول ایہو نذرانہ
 ہٹی تئیں کول سلیمان بھیجے تحفہ شاہ فرزانہ
 ڈے تے حال پریاں تھی گئیاں جلدی نال روانہ

صورت ڈیکھ پری دی تڑپیا دل میڈا دیوانہ
 روز پہوں بے چین رہیم بن میں مجنوں مستانہ
 مجھم آدم نال پری دا جودا نی یارانہ
 چھوڑ خیال ڈتم ول مخفی تھی گیا ختم فسانہ
 شہزادے دے حال تے شاہ عاصم دا افسوس کرن

فوت تھیا ہے میر سلیمان بن بگنی ہے ہن مشکل
 اوندے وانگ پیا کئی کینی نظر میڈی وچ عامل
 قول اوندے وچ ہن دیہہ پریاں ہا او مرشد کامل
 عشق پری دے وچ ہے رہندا شہزادہ نت مائل
 حسن پری دے کیتے ڈاڈھا شاہ دے دل کوں گھائل
 مخفی کون کرے ہن کاری سیفل دی بن مرسل
 شہزادے سیفل کوں شاہ عاصم دا نصیحت کرن

شہزادے کوں آکھیا والد نہ تھی توں ارمانی
 نال پری دے سنگت اصلوں جودی نی انسانی
 سٹ گھت خواب خیال پری دا اے سیفل دل جانی

مُلک اِرم دے محض نہ چکسیں پھسیں گال جوانی
 ان ڈٹھے محبوب اُتوں چا کیتو سر قربانی
 حال بٹایا ہئی جو سیفل نہیں شیوہ سُلطانی
 قلم تیڈے دے وچ ہے مخفی دریا وانگ روانی
 شہزادے سیفل داشاہ عاصم کوں جواب ڈیوٹ

سیفل صاف جواب ڈتا نہیں گال میڈے وس کوئی
 بے شک بابا ایں وچ اپنی سے بدنامی ہوئی
 ویساں مول اتھاں نہ رہساں ڈھیر نہ کر دلجوئی
 باجھ پری ہک لحظہ جتڑاں اے کم کوڑ سبھوئی
 دل دے نال اجازت ڈے توں ہووٹی ہئی جو ہوئی
 عشق پری دے وچ اے عاجز تھی مجبور بگیوئی
 ہاں مشکور تیڈا جو مخفی عیش آرام ڈتوئی
 بیان مصنف از روائے انصاف

مصر کنوں ہا دُور اِرم ہئی جتھ پریاں دی شاہی
 کتھ عاصم شاہ میر مصر کتھ شہپر نیک نگاہی

نال پری دے سیفل دی نہ ہئی کجھ مُول اگاہی
 اٹّی چتی بگل پئے گئی شاہ دے پیت پریت دی پھاہی
 چیر بگیس تصویر جگر لگ زخم بگیوسی جاہی
 ماہی وانگ تڑپدا او جاں نظر نہ آوِس ماہی
 عیش آرام بھلیا سیفل کوں کیتس عشق تباہی
 نام نشان ریہا نہ سکھ دا تھئے ڈکھڑے ہمراہی
 بے شک مخفی ہے ہر شئے تے قادر ذات الہی

○

مصنّف دی گال بطور عبرت انگیزی

نقش پری دے شاہ دے دل تے ماری جوڑ کٹاری
 ہوش ریہا نہ جاتے شاہ دا زخم لگا وُجّ کاری
 درداں دی تڑ بھیر کنوں تھیا خون اکھیں توں جاری
 کاری ڈکھ دی بِن دلبر دے کون کرس ہا کاری
 شعلہ مار تے کولا کیتس بھڑکی عشق چنگاری
 اطلّس تے کخواب نہ بھاوَن آلیس مونجھ مونجھاری

باد خزاں دے جکھڑ گھل پے اُڑیا باغ بہاری
بس مخفی شاہ چاتا شوقوں بار برہوں دا باری
شہزادے کوں نصیحت کرن کیتے

دائیاں دا اوندی خدمت ایچ آوٹ

سیفل کوں سمجھاوٹ کیتے ٹر آیاں سب دایاں
نال خلوص دے شہ کوں پہہ تے گالھیں سب سمجھایاں
اٹ ڈٹھیں تیں نال پری دے کیوں چا پیتاں لایاں
بن سوچے تیں پیت دیاں گاریاں گل وچ ہن کیوں پایاں
شربت گھول نصیحت دا سب چا سیفل دو آیاں
ماء تیڈی ڈکھ ڈکھ تے تیڈا بھل گئی فخر وڈایاں
وہم دلیلاں پیو ماء دیاں تیں ہن کیوں آن ودھایاں
ڈکھ تیڈے کوں ڈکھ تے ہن بے چین سبھے ہمسایاں
چھوڑ خیال پری دا تیکوں ہنیں اے آکھٹی آیاں
سیفل آکھیا میں بے وس ہاں معاف کراہے مایاں
ڈیوو خوب دُعائیں مخفی ٹالے رب سختایاں

شاہی ارکان داشتہزادے سیفل دی
تسلی واسطے سوچ و چار کر لڑ

رَل پٹھے سب شاہی افسر ہک تدبیر سُچو نے
کیتی شاہ تدبیر پسند جاں گال اونکوں سٹو یونے
سیفل کولھوں اپنی طرفوں قاصد تڑت بھچو نے
تھی بے تاب نہ توں شہزادہ سال میعاد منگیونے
شوق پری دا بھلسی اوتیں دل وچ سوچ کتو نے
مُلک ارم دے گولڈ کیتے جوگی ڈھیر پٹھو نے
پھر چو طرف پری کوں گولو جو گیاں کوں فرمیونے
رُل نہ سیفل ساڈے ہوندیں نال پیار اکھیونے
سیفل کوں ترسلہ ڈے تے مخفی آن ہلھو نے
جاسوساں دے ونجڈ نال شہزادے
سیفل دا ترسلہ کر لڑ تے خوش تھیو لڑ

شاہ سیفل دلشاد تھیا جاں اے تجویز سٹو سی
بے تابی ہس دل وچ جھری پئے کجھ فرق بگیوسی

ٹھہر گئی بھا برہوں دی جاں گجھ آس اُمید پدھیوسی
 بھلسی نہ محبوب پیارا تھی غمناک اکیوسی
 دل وچ مخفی یاد پری کوں دم دم نال رکھیوسی
 شاہِ عاصم دا قاصداں کوں طلب کرتے سمجھاوٹ

شہ فرمایا امر اُتے سب قاصد عمل کراہے
 اپنی اپنی منزل دو سب جلدی نال ونچاہے
 کوشش کرتے اپنی طرفوں ہر یک مُلک پھراہے
 مُلک اِرم تے شہرِ گلستاں دی وِچ خبر لہاہے
 آغا پور آبادنگر در آدم خیل گھماہے
 آگرہ آسٹریلیا آلہ پھر آسام آواہے
 آدھے والی آرے واہن آڑے آس رکھاہے
 انڈیا انگلستان اُڑیسہ اوڑک آن پُچاہے
 اشرف شاہ اقبال نگر الداٹے اندر پھراہے
 اودھ اٹاوے الہڑ اگوکی احمد وال وکھاہے
 اُچ اجمیر اندور انبالے امرتسر پھرلاہے

احمد پور ایران اوکاڑے اڈ انگلینڈ ونچا ہے
 استنبول الہ آبادوں اسرائیل آوا ہے
 امریکہ افریقہ اُردن اُنڈلس اندر پھرا ہے
 اٹلی اٹک اٹاری انقرے اندر انت کرا ہے
 اچھری امری امروہے توں اعظم بگڑھ نکلا ہے
 برمنگھم بنگال بلیلی بر بنگلور ڈکھا ہے
 بخشن خاں بلغار بدخشاں بانٹھ بُسال پچھا ہے
 بکھری بلتستان بدایوں بابک وال ونچا ہے
 باگڑ پٹوں بگڑیں بارٹ بیگم کوٹ گولا ہے
 بالا کوٹ بہاول پور بجنور بلیل پھلا ہے
 بیکانیر بہار بنارس برج بدین بھلا ہے
 بصرہ بلخ بخارا برما بابل باغ بھنوا ہے
 بہل بوچیری بچ بچیانہ بخشا پور پہنچا ہے
 بوہڑ بوگھے شاہ بن بوسٹن پیلے پیٹ پھرا ہے
 بُسی باڑے پہلی پونگے پاوڑے پاٹن مرا ہے

بھُل چُک بھمبر بھُول بھلیاں بھال بھوپال بھلا ہے
 بھیرے بھٹ بھلوال بھوٹیجی بھوبھل بھاچ کرا ہے
 بھارت بھون بھنجهور بھولاری بھریا بھان بھنوا ہے
 بھنڈے بھٹے واہن بھوتانے بھاشے بھکر بھچا ہے
 بھٹیاں بھکن پور بھریالاں بھاگن لال ونچا ہے
 پکھوالاں پریم نگر پسرور پشین پُچھا ہے
 پیٹے پالم پور پنڈ درے پنجد پیر پوا ہے
 پاٹی پت پنجگور پروا پاکپتن پہنچا ہے
 پورب پرس پنجاب پشاور پشنی پشنگ ونچا ہے
 پیلاں پیلی پتن منارے پیروال وکھا ہے
 پھالے پھول نگر پھر پھوڑے پھول پھروں کرا ہے
 پھلجی پھلرواں پھلجی پھر پھلپھوٹ گھتا ہے
 ترکی تبرستان تلعبے تونسے تلک تٹا ہے
 ترمذ تے تبریز تہاڑ توں تربت تڑت ونچا ہے
 تلہڑ تیوت تے تلوڑے توسن تیز بھچا ہے

تتلے والی تارے بگڑھ توں تخت محل نکلا ہے
 تھکل تھل تھریا کروں تھر تھانیر پہنچا ہے
 ٹرکٹ ٹوکی ٹونک ٹنڈوئی ٹانک ٹٹول کرا ہے
 ٹامے والی ٹاٹے پور ٹپ ٹوپے ٹیک ٹکا ہے
 ٹھٹھی ٹھیری ٹھکو ٹھینگی ٹھٹھے تلک ٹٹا ہے
 جلو جانن جھوک جتوئی جمعہ بگوٹھ ڈکھا ہے
 بجے جلے جیم جرالے جیسلمیر جوا ہے
 جسساں جمن شاہ جمرائی جمبر جُہد کرا ہے
 جندو پیر جلدھر جہلم جملل جان مرا ہے
 جودھ پوروں جروار جہانیاں جن پور جوت جگا ہے
 جپٹھے بھٹے جام پوروں جندیا لے جِلن کرا ہے
 جھل مگسی جھنگ جھیلن والی جھانگرہ جھاگ و نچا ہے
 جھپڈ و جھوک جھیل جھلاریں جھٹ پٹ جھات مرا ہے
 جھمٹ جھورن جھانگی والی جھوک وڑھیل وڑا ہے
 چاچڑ چانچ چُنئی چکالے چار چوہیر بھنوا ہے

چاغستان چلاس چوٹالے چین چوڑ پھرا ہے
 چشتیاں چاغی چمن چورنگی چاندنی چوک ونچا ہے
 چندی پور چنیوٹ چوبارے چبکُن چکر مرا ہے
 چونیاں چولستان چڑھٹے چولا چول ڈکھا ہے
 چیچا وطنی چوہنگ چوہڑ چند چکوال گھما ہے
 چندرامی چندرائی چنچُن چُست چالاک تھیوا ہے
 چوکیاں چارسدے چکڑالے چڑیا کوٹ رُلا ہے
 چھتے مَلّھے چھتو والے چھتن لال ونچا ہے
 چھانگا مانگا چھیری چھتن چھیکڑ چھاٹ چھڑا ہے
 حلب حروم حبش حسابٹیاں حاجن شیر ونچا ہے
 حضرو حاجی چاند حقانی حیدر پور پہنچا ہے
 حامد پور حپ حاصل والے حاجی پور ڈکھلا ہے
 حُجرے حامد پیر حویلیاں حاصل پور پھرلا ہے
 خاور خارستان خطا خرقان تلک نکلا ہے
 خوز خُتن خضدار خصوصاً خالصتان رُلا ہے

خیبر خوش خضران جُند خُجرا ب خوشاب ڈکھا ہے
 دیبل دریا خاں دمنانوں دیہستان پھرا ہے
 دادن خان دیپال پوروں پھر دائرے دین آوا ہے
 دین پوروں در دُتے والی داغستان گولا ہے
 دکن دنیا پور دُرگئی در دُور دراز ونچا ہے
 داجل دیرہ دون درائن دہلی دید مرا ہے
 دیر دمشق دمام دوتی دے دشت دیہات گھا ہے
 دادو داد دڑی در دودے در در دود ڈکھا ہے
 دھلو دھندی دھونکل دھکڑاں در دھم دھام کرا ہے
 دھاریوال دھٹوٹ دھریجاں دھارے اوٹ ونچا ہے
 ڈونگا بونگا ڈاہرانوالے ڈہرکی ڈیکھ گھنا ہے
 ڈانگریاں ڈانوراں ڈکھٹے گھاڑو ڈنڈن اوٹ پھرا ہے
 ڈومیلی ڈل ڈمبروالی ڈوکوٹ پھرا ہے
 ڈھا کے ڈھوری ڈھوک ڈھمکی ڈھلواں ڈھاگ گھا ہے
 ڈھکواں ڈھلون ڈھندی ڈھلاں پھر ڈھڈیال ڈھونڈا ہے

رَٹُ رَپُ ریتی راڑھی روتی ریڑھ رُلا ہے
 رانی پور روہتاس رواٹیاں روس رسوخ ودھا ہے
 روہتک ریگستان رنڑھالوں راجے رام وُجا ہے
 راینڈ روم ریاض رینالے رکٹی راند رسا ہے
 رامان رام کلی رکھ روہی روہڑی رمک رُلا ہے
 رنگ پور راجستھان رجاٹے ربط رنگون رکھا ہے
 رادھن ، راجہ جنگ ، راہوجہ ، راجن پور پہنچا ہے
 سرحد سوئی سلہٹ ساہلاں ساہی وال گھما ہے
 سکھر سالصدر سرواہی سوکڑ سار لہا ہے
 سٹے سٹے سالم سر سرگودھے سمل کرا ہے
 سانگھڑ سٹی سیہون سبجے سندھ سمناک سودھا ہے
 سودھ سوات سپین سکردو سُرعَت نال وُلا ہے
 سہجو وال سُکھیل سٹانواں سنگر واہن ڈکھا ہے
 سٹی سرور سو پور سونک سنجر بھال بھلا ہے
 سچل سائیں داد سمیٹے سرکی سُرک وُجا ہے

سَن سَندِ رالِ سرابِ سہالہ سبزہ زار پُھرا ہے
 شام شیراز شکر گڑھ شملے شرق پوروں پچھوا ہے
 شام دے شہر شمالی شرقی شام سحر پُھرا ہے
 شاہ پور شہر فرید شیدائی شہلی شمن ڈکھا ہے
 شاکر کوٹ شجاعت پور پھر شامی شام گھنا ہے
 شیرزہی شادن لنڈ شاہ والی شجرے شیخ ونچا ہے
 صبرے صدر الدین صوابی صدقوں صوت ڈوا ہے
 صادق بگڑھ صفوان صومالیہ صوبہ سندھ پُھرا ہے
 صابو راہو صادق پور پھر صحبت پور پہنچا ہے
 طوس طبس طغماچ طرف طلقان تلک نکلا ہے
 طیبہ طور طراز تے طائف تک طالع آزما ہے
 ظفر وال ظریف شہید ظہیر نگر ڈکھلا ہے
 ظاہر پیر ظہور آبادوں تا ظلمات ونچا ہے
 عارف والے علی پور توں عادل پیر آوا ہے
 عرب عراق عمان عجم عن عجلت نال ونچا ہے

علّو والی عبداللہ پور عالی واہن ڈکھا ہے
 عیسیٰ خیل عباس نگر تے عظمت کوٹ بگولا ہے
 غازی گھاٹ غزالہ غایت غوث پوروں پچھوا ہے
 غزنی غور غزہ غرناطہ غدر غروب کرا ہے
 فاخر کوٹ فیروز پوروں فٹ در فرخار آوا ہے
 فاضل پور فلپائن فیروزے فارس فدک ونجا ہے
 قاضی کوٹ قطب پور قونیا قرن قیام رکھا ہے
 قلخ قنوج قصور قبولے قصبے قصد کرا ہے
 قاسم کوٹ قلات قندھاروں قسمت کوں آزما ہے
 کلکڑ ہار کوہاٹ کہوٹے کسّووال رُلا ہے
 لکری کالو وال کوئٹے کوٹ کروڑ آوا ہے
 کانسی کرخ کوہر کندیارو کوہستان بگولا ہے
 کاکڑ خیل کندیر کورنگی کردستان ڈکھا ہے
 کچھ کشمیر کمالیے کوچک کانپوروں پچھوا ہے
 کچی کوٹھی کلکڑ ہٹے پھر کڑپال پھرا ہے

کاہی کالا باغ کلہارو کافر کوٹ رُلا ہے
 کابل کیچ کلاچی کونڈی کوشش کر ڈکھلا ہے
 کامونکی کرنال کولمبو کش کچلاک بھنوا ہے
 کلکتے کشمور کنڈائی کانگو قدم دھرا ہے
 کیمبل پور کندھ کوٹ کراچی کینجھر کرک پھرا ہے
 کنڈیاں کنگلن پور کنجوائی کوٹ کبیر ونچا ہے
 کھاریاں کھیم کرن کھر غربی کھارادر پھرلا ہے
 کھوکھرا پار کھڑی کھٹنڈو کھڈ بزدار کھنڈا ہے
 کھوئیاں کھڑوی کھنڈاں کھوراں کھمبریاں کھوج کڈھا ہے
 کھڈرو کھیوڑہ کھچیاں والا کھنڈاں موڑ ونچا ہے
 گلکھڑ گلو گوہر والے گھم گھمکول آوا ہے
 گجر خاں گجرات گمانیاں گوجرے تلک تٹا ہے
 گنجہ گولڑہ گجرانوالہ گد پور گشت کرا ہے
 گمبٹ گلگت گاجر گولہ گھم گردیز ونچا ہے
 گل دیرے گلگشت گڈائی گلن لاڑ ڈکھا ہے

گلمالہ گل شیر گلستاں گوڑ پیر ونچا ہے
 کیلے وال گوادر گل پور گڈڑاں گشت کرا ہے
 گولیمار گڈاپ گدائی گڑگاؤں پھرلا ہے
 بچلاں گوٹھ بہار گوہیراں گوگڑاں گول بکلا ہے
 گرہی شاہو گرٹھ مہراجے گاٹے گوٹھ بھنوا ہے
 لترے لاڈن لاکھن لیٹی لال پٹیل پھرا ہے
 لکھٹاں لاڈم سر لدھیانہ لوہی بھیر بھنوا ہے
 لالہ پیر لیاقت پور توں لڈن لابھ لبھا ہے
 لالیاں لانڈھی لال سوہانرا لانگر لانگ پھرا ہے
 لیہ لورالائی لسیلہ لائل پوروں پچھوا ہے
 لنڈ لنگوال لتوک لدھاٹے لندن تلک ڈھنڈا ہے
 لہڑی لاڑ لہور لوہاری لال کمال دکھا ہے
 ملک ملہیر ملاخ مدائن مشہد موچھ ونچا ہے
 منگروٹھے منگوائیاں مچڑاں موٹن پیر پچا ہے
 منگلوٹی مہرولی منٹی مٹھن کوٹ آوا ہے

مسقط محسن وال مدرسے مار منگول کراہے
 مکھن مانک مومن مونہ مڑ ملتان گھماہے
 میرٹھ میراں پور مریالی ماچھی جھوک ڈکھاہے
 مٹاں والی مسے کوٹے مٹھڑے موڑ کٹاہے
 مٹھی مورو موہل ماڑی موصل ماڑ مکھاہے
 مکڑ ماڑھا مڑھ مکھوڑا موسیٰ ورک وکھاہے
 ماڑی موسیٰ مہرے والا مولا داد گھماہے
 موسیٰ خیل مروٹ میراٹے منجھلا باغ پھراہے
 مانگا منڈی مچھ منصورہ مڈ منٹھار پچھاہے
 منکیرہ مکران ملائیاں مڈ مخدوم مڑاہے
 مانگٹ مہند منگولیا مہمند مسلم باغ پھراہے
 مرغز موز میاٹی مندرا مالا کنڈ پھرلاہے
 متھری مٹھالک مٹھیانی مڑ مردان ڈھنڈھاہے
 ننکاٹے نخروں نوشہرے نزد نزول کراہے
 ناری نارووال نسائی نشتر گھاٹ آواہے

ناکس نارنگ نولاں والے ناگڑے نظر مرا ہے
 نو تک نوشک نانگا پر بت نوری لال ڈکھا ہے
 نیشا پور نو کوٹ نورانی نور نگر نکلا ہے
 نندی پور نجران نریکا ناڑی نکل ونجا ہے
 نورنگ ناصر پور نتکاٹی نو تھ نٹال پھرا ہے
 واہٹی وال ولہار وڑھوٹوں وقتی ولن کرا ہے
 واں بھجراں واہ وجھیاں والے ولسن پور پھرا ہے
 واہگے واہی وگھے ملاں ولہر ووڑ سٹا ہے
 ونجھوں ہار وسندے والی ویلے نال ونجا ہے
 وڈاں ورسل پور ورجینیا واگپ ولایت ولا ہے
 ولن پیر وڑھیل وھووی وانڈر ہان مرا ہے
 واشنگٹن ودھنور وھاڑی وگٹاں خوب گھما ہے
 وستی وینس وڈور ودانی ویندی واٹ تھیوا ہے
 ویسل واگیاں وڈن والے ویری واہن دکھا ہے
 ہانسی ہالے ہلمند ہنگو ہرک ہرات ڈھنڈھا ہے

ہرنائی ہمدان ہزارے ہرمز گشت کراہے
 ہوڑیاں ہکڑیاں ہسڑاں ہر جا ہوکا ہوک ڈیواہے
 ہنگری ہنزے ہیبت پور ہند ہر ہک سمت پھراہے
 ہریانے ہرنال ہڈالی ہنجر وال ونچاہے
 ہریانوالے ہڑند ہڑپے ہیرو دید مراہے
 ہیرا سنگھ ہتھیاں ہرن پور ہوت نگر پھرلاہے
 ہیرل ہرن مینار ہمتھنجی ہریا ہوت لبھاہے
 یارو یک مچ یوسف والا پھر یزمان اواہے
 یثرب یم یرموک یمامے ونچ یغمان پھراہے
 یورپ یمن یونان یتن کر یاور یمن کراہے
 بھنورے وانگوں ہر ہک گل توں ونچ تے باس گھناہے
 دشت جبل وچ گشت کراہے ہر گز نہ گھبراہے
 ہمتِ مرداں مدد خدا دا قول نہ محض بھلاہے
 لہجہ تے مخفی شہر گلستاں آن خبر سٹواہے

شہ پری دی تلاش وچ قاصداں داروانہ تھیون

کاٹ سفر تھے حاضر سب جڈ شاہی حکم سُٹو نے
 جذبے نال روانہ تھے کر ہمت کمر بدھیونے
 کڈھتے خام خیال دلوں ہک رَ ب دی آس رکھیونے
 گھوڑیں اُتے خرچ خزانے جلدی نال لڈیونے
 اپنئے اپنئے ناں دے خط سب منشاں توں سنبھلیونے
 کھنڈ گے مخفی ہر جاہ قاصد مُلک لتاڑ سٹیونے
 قاصداں دانا کام تھی تے واپس وَل آوٹ

اتے شاہ عاصم کوں سفر دا حال سٹاوٹ

سال پہوں بے حال رُ لیے وَل دیس دوواگ وِلیونے
 درد کشال کمال کنوں تھی مندڑے حال بگیونے
 ہر ہک مُلک اندر گے قاصد اِرم دا مُلک پچھیونے
 مُلک اِرم دی خاص خبر کوئی ہتھ نہ مُول اُیونے
 خوش تصویراں چار پسند کر اپنئے نال اُنیونے

آ چارے تصویراں اوہے شاہ دے پیش کتو نے
 عاصم شاہ دی خدمت وچ وڻج سب احوال ڏتو نے
 عاصم هوریں سڻ تے چُپ تھے پُتر توں راز لکيو نے
 سڻ تے حال دوانہ تھيسی دل وچ سوچ سچو نے
 سڻيا حال جڏاں اے ٻانهياں شاہ کن خبر پچو نے
 شاہ سيفل دے دل وچ وِسی بھاء ول وڻج بھڙکيو نے
 نازک نرم ملوک دے تن کوں مخفی زخم لتو نے

○

شہزادے داڏو جھی واری دوانہ

تھیون اُتے شاہ عاصم دا سمجھاوڻ

آن اکیھونے عاصم کوں تھیا سيفل ول سودائی
 ہٹکیں مُول نی رہندا پٹھے سفری سوچ بڻائی
 شاہ سيفل کوں وڻج تے عاصم ڳال ایہا سمجھائی
 آکھیس قاصد ول اے ھن ہتھ خبر کوئی نی آئی

دُور ہے دیس پریاں دا اُتھ ہے مُشکل محض رسائی
 لہ تے خوش تصویراں اے ہن چار اُتھوں او چائی
 ڈیکھ اُو ہے چارے تصویراں پُتر پسند کر کائی
 جڈ تصویر پسند کرتے تیں میکوں آن ڈکھائی
 جتنا مال خزانہ لکسی ویساں اُتنا لائی
 گھن ڈیساں او رشتہ تیکوں رُل نہ مُفت اجائی
 مونجھ ملال مٹھسی مالک تھسی کرم خدائی
 سیفل سَکھ نہ پاوے مخفی تھی گئی مونجھ سوائی

○

پٹے پیوشاہ عاصم دے اڳوں

سیفل دا گستاخی نال الاوٹ

پیو دے نال ذرا گجھ سیفل تھی گستاخ الاٹا
 کر تھوڑیاں تقریراں بابا میں نی ہال ایٹا
 میڈے وس وچ گجھ نی اینویں ہے تقدیر کوں بھٹا
 ہاجھوں دید پری دی میں کئی ہی تجویز نہ جاٹا

----- ﴿ سیف الملوك سرائیکی منظوم ﴾ -----

معاف کریں گستاخی بابا نہ جھڑ جھور جھڑاٹا
رَگ رَگ میڈی وچ ہے مخفی اوندا عشق سماٹا

○

شاہ عاصم داشہزادے سیفل کوں پیار نال سمجھاوٹ

آکھیا عاصم سیفل کوں نہ تھی پچڑا دیوانہ
گال میڈی تے عمل کریں اے چن فائق فرزانہ
چھوٹی عمراں دے وچ نہ تھی توں پردیس روانہ
سعد وزیر دے نال اتھاں توں ماٹ اے تخت شہانہ
میں تے صالح لبھسوں ڈوہیں کرتے گشت زمانہ
لبھ آسوں محبوب تیڈا جے ہو یا حکم ربانہ
سیفل آکھیا باجھ پری دے ڈسدے مُلک ویرانہ
حسن پری دے ماریے میڈے دل تے جوڑ نشانہ
مردیں دم تیں لبھساں اونکوں بٹ مجنوں مستانہ
رہ نی سگدا دور شمع توں مخفی کئی پروانہ

○

شہزادے سیفل داساہ عاصم کوں بیگانیاں
وانگے کھلم کھلا جواب ڈیوٹ

وَس میڈے وچ گجھ نی بابا ہے تقدیر الہی
عشق پری دے دل میڈے وچ زخم کیتا ہے جاہی
یاد اوندی فریادکنوں خود کڈھٹ نی ڈیندی ساہی
شاہی اپٹی آپ ہنڈھا توں میں تھی ونبٹیں راہی
دل دے نال اجازت ڈے چا قائم رہی نت شاہی
سختی نرمی آپ نبھیاں راہ دی چاڑھی لاہی
کیتو روک رکاوٹ جے کر پا مرساں بگل پھاہی
عشق جتھاں آ وڑیا مخفی کیتس خوب تباہی
شاہ عاصم تے شہزادے سیفل دا

ہک پے نال سوال جواب کرن

عاصم آ کھیا سیفل میڈی دل نی سہندی دُوری
سیفل آ کھیا بابا میڈی ہئی ڈاڈھی مجبوری

عاصم آکھیا حکم کریں جو شرط کراں او پوری
 سیفل آکھیا ہاجھ سفر ہن شرطیں غیر ضروری
 عاصم آکھیا نہ کر میں تے اتنا قہر کلوری
 سیفل آکھیا وس نی میڈے ہے اے حکم حضوری
 عاصم آکھیا دل میڈے دی رہ گئی آس ادھوری
 سیفل آکھیا خوب دُعا کر تھیوے کرم غفوری
 عاصم آکھیا آسن ڈکھڑے کر جملہ جمہوری
 سیفل آکھیا مخفی تیکوں ڈیسی رب مسروری
 مصتّف دی گال ازروئے انصاف

گال نہ مئی ہک شہزادے کیتے عاصم چارے
 چڑھے عشق دی پڑی تے جو اونکوں کون اُتارے
 نہ کچھ کھاوے، نہ کچھ پیوے روندیں وقت گزارے
 ناں محبوب دا صدقوں سیفل دم دم نال پُکارے
 رووے شام صبا حیں شوا کڈھدا سرد شُکارے
 کیش امر ملاحاں تے تھے پل وچ حاضر سارے

آ تقدیر نکھیرا پایا وچھڑیئے سچن پیارے
شہ عاصم کوں نظرن مخفی چار چوہیر اندھارے

○

شہزادے سیفل دی تیاری واسطے

ملاحاں داپڑیاں کٹھیاں کرن

سٹیا امر ملاحاں جڈ فٹ اوں تے عمل کتو نے
وچ دریا دے نال مصر سب پڑے آن کھڑیو نے
رل بیٹھے عاصم تے صالح پہہ تجویز بٹو نے
نوکر چاکر خدمت کارن ڈھیر تیار کتو نے
ہر یک جنس تے مال خزانہ پیڑیاں وچ رکھو یو نے
سیفل دی سنگت دے کارن سعد کوں نال بھجو نے
سڈ تے کول سمجھے سفریاں کوں گال سمجھو سمجھو نے
شاہ سیفل دے حاضر رہٹا پارت خوب ڈتو نے
ویندیاں واری رو رو مخفی ہک پے توں مکلیو نے

○

مصنّف دی گال

عیش آرام گیا سیفل دا کیتی عشق تباہی
 نازک نرم ملوک بدن کوں تیر لگا وچ جاہی
 تھیا سیفل پردیس روانہ چھوڑ وطن تے شاہی
 عشق دے وچ نی ڈہدا عاشق ہرگز چاڑھی لاہی
 ہٹکیں مول ریہا نہ سیفل تھی پیا اوڑک راہی
 مخفی کرم کرے ہر ہک تے قادر ذات الہی

○

دریا نیل دے کنارے تے شہزادے

سیفل دامصر دے شہر کنوں باہروں آوٹ

چائیس بار محبت سر تے عیش آرام کوں چھوڑیُس
 عاصم شاہ دے سر تے ڈکھ دا آن پہاڑ تروڑیُس
 پدھیُس مولہ محبت والی شرم شعور چا بوڑیُس
 ہک نہ منی کہیں دی سیفل ہر کہیں ہٹکیُس ہوڑیُس

آبرغت آ عشق پری دے سانگ جگر وچ پوڑیس
ہوش ریہا نہ کئی سیفل کوں اتجھا عشق وکوڑیس
نازک ناز بدن دا مخفی ڳاٹا آن مروڑیس

○

شہ پری دی ڳول وچ شہزادے

سیفل داروانہ تھیوٹ

تھی ہسوار سبھے پڑیاں تے تھے پردیس روانے
رودا چھوڑ تے ما پیو کوں شاہ ٹریا دیس ڳانے
جھول چلیا جڑ نوں سو پڑا من تے امر شہانے
مارن ونجھ تے چپے چپو میر ملاح یگانے
لہراں جوش ڏکھاون آون چھک جھانے لکھ کانے
دھو دھدکار جہان سٹے جاں چھک دریا بھک آنے
ماہی خور کچھوں وچ نیں دے پھر دے سرگردانے
باکھوں بشیر بانے مجھ تھی چھتے پھرن دوانے
سہنس پکھی دریائی رل تے بولن حمد ترانے

تانگھ پری دی شاہ دے دل وچ سہنس دلیلاں آنے
روز چلھویس چین پچایا قسمت نال بہانے
رب دا کرم تھیا ہے تیں تے کر مخفی شکرانے

○

فغفور شاہ دے وکیل داسیفل دی پکھری وچ
آتے اوندے آوٹ داسبب پکھنٹ

خبر سٹی فغفور جڈاں اوں بھیا پک درباری
تاں جو حال حقیقت پکھ تے آن ڈساوے ساری
خیر صلاحی لشکر ہے یا ہس جنگ کاٹ تیاری
حکم سٹیا جڈ قاصد ول اوں خوب ڈکھنی ہوشیاری
نال ادب دے شاہ دی خدمت ونچ اوں عرض گزاری
سیفل آکھیا قاصد کوں سب چھوڑو مونجھ مونجھاری
نال محبت کول پہا تے گال سٹائیس ساری
ونچ فغفور کوں خبر ڈتوسی کر فرماں برداری

شاد تھیا فغفور پہوں وَل کئیس شکر غفاری
 تَرْتِ مِلنِ لیوں شاہ سیفل کوں کئیس آپ تیاری
 پیش خدا نہ پاوی شالا مخفی کئی دشواری

○

فغفور شاہ داشاہ سیفل دی ملاقات

واسطے فوج دے کٹھے آوٹ

تھیا فغفور مِلنِ دی خاطر سیفل کول روانہ
 دستے فوجی نال نِتونس جیوں دستور شہانہ
 آ پہنچا شاہ سیفل کولھوں او منصف مردانہ
 وتھریے فرش غلچے گلماں تھیا حیران زمانہ
 جر پٹھے گڈ یار ڈوہیں وَل تھئی مجلس میخانہ
 کیتی خوب تواضع سیفل خوب بٹیا یارانہ
 سیفل آ کھیا سڈ کجھ بڈھڑے اے فائق فرزانہ
 آن ڈسن جو مُلک اِرم دا میکوں نام نشانہ

حل تھیوے کئی مشکل میڈی تھیوے کرم ربانہ
چھوڑیم جیندی خاطر شاہی لشکر مال خزانہ
بھیج درود نبیؐ تے مخفی رب دا کر شکرانہ

شاہ سیفل دی کچھری وچ ڈوں

پڈھڑے آدمیاں دا آوٹ

ڈوں پڈھڑے ہرکارا گھن تے سیفل کوھوں آیا
سڈ تے کول ضعیفاں کوں شاہ نال پیار پلھایا
ہا پڈھڑا داؤڈ نبیؐ دے ویلے وقت دا جایا
ڈوجھے پڈھڑے وی ہا ویلا اوندے نال نبھایا
سیفل پہہ تے نال وضاحت سارا حال سٹایا
شہر گلستاں اِرم اندر ہے شاہ سیفل فرمایا
خاصی خبر سٹاوو جیکر ہیوے رب ڈکھلایا
سن سیفل دی گال اُنھاں پہہ خوب عقل دوڑایا
آخر پولیے نام ایہو تئیں پہلی وار ڈسایا
تھیں مشکل حل مخفی جڈ مولا کرم گمایا

شاہ سیفل کوں ڈوں پڈھڑے بزرگاں دامشورہ ڈیوٹ

شاہ سیفل کوں رل تے پڈھڑیاں ہک تجویز ڈسائی
 قُسطنطنیہ شہر پراٹا چاٹے خلق خدائی
 لکسی پچدیں صرف مہینہ جے تیں ہمت لائی
 اُتھ ہوندن ہر جاہ دے بندے رل نہ مفت اجائی
 ملک ارم دی خبر تیکوں مل شیت ونچے اُتھ کائی
 دل دا مطلب پیسیں جے کر قسمت واگ ولائی
 سوچ برا نہ کہیں دا مخفی کر سب نال بھلائی
 شاہ سیفل دا قُسطنطنیہ دور وانہ تھیوٹ

قُسطنطنیہ پہنچن کیتے کیٹس جلد تیاری
 کول ملاحیں کوں سڈ سیفل حکم ڈتا کر جاری
 بگل لگ تے فغفور کوں ملیا سیفل ویندی واری
 ٹرپے کھلدے ہسدے ویندے آس دے محل اُساری
 روز شراب کباب میسر جوڑ پھن چویاری

نال خوشی دے وچ دریا دے ویندے وقت گزاری
 سیفل دا من مونجھ کرے جڈ آؤس یاد پیاری
 ہک ڈینہہ حکم خدا دا تھیا گھل پئی سخت اندھاری
 گرد غبار چودھار اٹھیا کئی پیش نہ آوے کاری
 گجن بدل کر کن بجلیاں بارش تھی گئی جاری
 تھئی برسات ننانواں ڈٹھا آن اُتھاں خونخواری
 ختم تھیاں تدبیراں ساریاں آیا قہر غفاری
 تھی مجبور ملاح پگے سب کم نہ ائی ہشیاری
 ہوش حواس تھئے گم سب دے آ گئی مونجھ مونجھاری
 چھٹ گے ونجھ تے چٹے چپو پیش پئی دشواری
 لہراں لڑدیاں آن تروڑیا پڑیں کوں یک باری
 تختے نال رلیا نہ تختہ موج ٹکر ایں ماری
 غوطیاں وات بحر وچ آ گئی فوج مصر دی ساری
 غرق جوان ہزاراں تھی گے پھیری موت بوہاری
 نکھر گیا شاہ سیفل کولھوں سعد وزیر ہزاری

انج انج تختے تے ونج کیتی سیفل سعد سواری
عاشق دا دل خون تھیوے جڈ لاؤں پرم کٹاری
جھک ونج مخفی رب دے در تے کر گھن توبہ زاری

○

پنجھا آدمیاں دے کٹھے شہ سیفل داپک
تختے تے رہن اُتے باقی لشکر دا غرق تھیون

لشکر سارے دی تھی رُب دے حکم دے نال تباہی
وچ دریا سب غرق تھئے واہ قدرت پاک الہی
سیفل ہک تختے تے چڑھیا پنجھا نال سپاہی
تھی غمناک نمائے بے وس تھے منزل دو راہی
ہک ڈوجھے دے حال کنوں نہ رہ گئی مول آگاہی
نکھر یا سعد وچھوڑے لایا سیفل کوں ڈکھ جاہی
سیفل رو رو آکھے رُل گیا سعد پیارا ماہی
درد نہ ڈیون ہک پل مخفی شاہ سیفل کوں ساہی

○

شاه سیفل داسعد دی جدائی اِچ رووٹ

شاه سیفل کوں یاد پھوں نت سعد پیارا آوے
 نِکلن درد کنوں نت آہیں رت دے نیر و ہاوے
 مائس روگِ جدائی دا آ وِل وِل مونجھ ستاوے
 تڑپ تڑپ ڈھبہ بھنورے وانگوں سہنس بھنوالیاں کھاوے
 پاک خداوند شالا کہیں کوں رودھیاں وِچ نہ پاوے
 سیفل نال سپاہی ہر ہک تھی گستاخِ الاوے
 سیفل آکھے یارِ گولیساں جے تک موت نہ آوے
 لیکھ متھے دا پاک خدا دے ہا جھوں کون مٹاوے
 بس مخفی ہر بندے کوں رب سیت دے نال جو اوے

شاه سیفل دے ٹولے وِچوں ہک آدمی

دادریا دے وِچ ہک پڑی کوں ڈیکھنٹ

مصریاں وِچوں دید بھنوائی ہک بندے دُور بحر وِچ
 کشتی دُور پھوں ہک تردی آئس نیک نظر وِچ

کالے رنگ دے زنگی رہن ہن ہسوار ستر وچ
 رہندے ہن او ظالم رہن نت مخمور خمر وچ
 آن کتوںے حملہ آئے مصری سخت قہر وچ
 سفری تے او ترس کریندے رہ جو آپ سفر وچ
 ہن ہشیار لڑاکے زنگی ماہر تیغ تبر وچ
 سوکھا کم نی قدم ٹکاوٹ بيشک عشق نگر وچ
 آن کراویں مخفی کوں دیدار حضور قبر وچ

○

زنگیاں دامصریاں دے نزدیک آتے جنگ کرن

آتش بازی کرتے زنگیاں ماریے مرد متارے
 سیفل نال جھڑے ست بچ گئے تھی گئے قید و چارے
 نال امان رکھیا رب شاہ کوں وانگ خلیل پیارے
 مصریاں ہتھوں زنگیاں دے ڈاہ ڈاکو موئے سارے
 ڈردا رہ نت رب توں مخفی او ڈاڈھی سرکارے

○

زنگیاں داشاہ سیفل کوں ست سپاہیاں
دے رلے خشکی والے پا سے نیوٹ

سٹ کشتی وچ سیفل کوں ول خشکی طرف نیو نے
وچ سردار اگے سیفل کوں جلدی پیش کتو نے
لڑ بھڑ والا پہہ تے اُونکوں سارا حال ڈتو نے
جیویں حکم ڈتا اُون زنگی اونیوں عمل کتو نے
ہاجہ امر سردار دے مخفی نہ کوئی قدم چتو نے
زنگیاں داشاہ سیفل کوں جھکا تھی

تے سلام کرن واسطے حکم ڈیوٹ

نوڑ سلام کرو سب میکیوں زنگی حکم چلایا
ڈیکھ تے فوج زنگی دی شاہ دا دل ڈاڈھا گھبرایا
تیغ تبر دے نال اُنھاں کوں زنگیاں خوب ڈرایا
شاہ سیفل تسلیم کیتا جو زنگی حکم سٹایا
صورت شاہ دی ڈیکھ تے کٹھاں زنگیاں ترس کمایا

دھی اپنی کوں زنگی جابر جلدی نال سڈایا
 شاہ تے اوندے ساتھیاں کوں اُوں دھی دے ہتھ پکڑایا
 صورت شاہ دی ڈیکھ تے رن دا دل ڈاڈھا لپایا
 نرم گلاب دا پھل ہک مخفی بے قدریں ہتھ آیا
 مصنف دازنگانی دے گچھپ بارے بیان

ہئی اصلوں بد شکلی گچھلی او چندری زنگانی
 کالی کٹھی قہر دی کوجھی ہئی جتل حبشانی
 واچھاں وڈیاں ڈندہن چیراں اکھ کولھوں ہئی کاٹی
 ٹھلے تھوڈ تے لمبی کھاڈی نظرے خاص دیہانی
 ڈنڈن موٹی پیٹ کلہوٹی ٹردی وانگ ہتھانی
 ہئی سردار سبھے کوجھیاں دی او بد شکل کٹانی
 ڈائن جنگل دی ڈیکھ کراہیں ڈردی خلق نمائی
 صورت شاہ دی ڈیکھ تے سوہنی آئیں منہ وچ پاٹی
 اوجھل گندی شہزادے توں ہک تل نہ شرمائی
 عاشق تھی گئی شہزادے تے او بے عقل سوائی

شاہ دی شکل اُتوں گئی پہلی نظر دے نال وِکاٹئی
 دل وچ شوقِ وصال دار کھٹیس پھنڈیں اَنگ نہ ماٹی
 وصلِ وصال دی اپٹے دل وچ جوڑیُس رام کہانی
 آکھے ہن تیں عمراں میڈی ایویں مفت ویہائی
 قسمت نال ملیا ہے میکوں اپٹے ہاٹ دا ہائی
 شاہ سیفل دے نال شروع وچ تھی تے موم الاٹی
 گالھی بھولی اپٹے وِسوں بڈی ڈھیر سیاٹی
 ہار سنگار کرے ہر ویلے سمجھے آپ کوں راٹی
 شاہ سیفل کوں پر گئی مخفی اوندی رمز نہ بھائی

زنِ گائی دا سیفل کوں اپٹے کول سڈوا

تے اوندے گٹھے شراب پیوٹ

بھوت سوار تھیس خواہش دا سُرخ شراب منگایس
 جوڑتے رات کوں مجلسِ ہک وچ سیفل کوں سڈوالیس
 پیتی آپ شراب زنِ گائی سیفل کوں پلوایس

تھئی مدہوش نشے وِچ جاں اکھ سیفل نال رَلا اُس
 سمجھ گیا شاہ چال اُوندی منہ فٹ ہی طرف وِلا اُس
 بگئی کورُتج زنگانی جاں شاہ لا غرضی ڈکھلا اُس
 کرتے مخفی کاوڑ شاہ کوں مجلس توں کدھوا اُس

زنگانی دا کاوڑ کنوں شاہ

سیفل کوں مُشقت ڈیوٹ

سیفل پک نہ سٹی رن دی ترلے کر کر تھلّی
 چڑھیس کاوڑ سیفل تے مایوس تھئی جاں پکی
 حکم ڈتس جو رات ڈینہاں شاہ سیفل پیہے چکی
 آکھے سخت سزا توں ڈرتے پیسی آپے گلّی
 نازک نرم کنوں نت گھندے سخت مشقت یکی
 نکلن مول نہ ڈیندے شاہ کوں ہر دم رکھدے ڈھکی
 سٹن تے مخفی شعر تیڈے ہے دُنیا بکّی بکّی

وَل زنگانی دا سیفل کون بھی دا

بالٹ ڈھوہن کیتے حکم ڈیوٹ

چاٹس کم نی بڈا ایس وِت آ کھیس لکڑیں آنے

بٹھی کاٹ ڈھوہے نت سرتے سیفل کاٹھیاں کانے

سیفل مرد ملوک دا چیتا کیتا رن گردانے

شہزادے کون موم کرن لوں جوڑے روز بہانے

تھیندے رب ناراض جڈن کھس گھندے تاج شہانے

عشق دے وچ تھی ویندن مخفی مرد عقیل دوانے

شاہ سیفل دایاراں دے نال اُتھوں نکلن کیتے صلاح کرن

سڈ تے سیفل یاراں کون ہک نیک صلاح سٹائی

مرن ترن منظور کرو ہن نکلو نال تیکھائی

لکڑیں گول بٹیسوں تولھا میوے جلسوں چائی

سب سنگتیاں منظور کیتی جو شہ تجویز ڈسائی

رب کون محض نی بھاندی مخفی ہک تل فخر وڈائی

پڑی تیار کرتے سیفل تے اوندے ساتھیاں داروانہ تھیون

آس خدا دی کرتے بہہ گے پڑی اُتے اٹھے
 زنگیاں دے ڈر کولھوں اُتھوں جلدی جلدی بٹھے
 دھکے دھوڑے کھاوے پڑی موج جڈن کئی وٹھے
 کئی پکھی پکھیارو اُتھاں اڈدے تھی تے کٹھے
 زور ڈتوںے روون تے چگے وِسر مذاقاں ٹھٹھے
 سنیہے باد صبا دے ہتھ شاہ کول پری دے پٹھے
 کر گھن توبہ جلدی مخفی موت متاں آ وٹھے

ستر ڈیہاڑے پڑی دادر یادے وچ ونچن تے ول
 آخر ہک جزیرے دے کول کندھی لگن

ہولے ڈاڈھے وچ دریا دے تولھا لڑھدا آیا
 ڈیکھ تے حال مصیبت دا دل ہر ہک دا گھبرا یا
 ہک سیفل دے دل وچ تھیوے جوں جوں شوق سوا یا
 تھوڑا تھوڑا میوہ کھا تے مشکل وقت نبھایا

خیر امان دے نال ریہے سب قادر کرم کمایا
 ستر ڈینہہ دے بعد خدا ونج تولھا کندھی لایا
 ہا سرسبز جزیرہ آکھن کیتی کرم خدایا
 لہہ تولھے توں پیٹ ڈھوں فٹ ہر ہک قدم ودھایا
 پہہ آرام کتوںے اوں جاہ خیر دا وقت ویہایا
 میوے خوب کھدوئے مخفی کرم خدا فرمایا
 شاہ سیفل دا اُتھاں ڈینہہ گزارا

اتے اُتھاہیں رات رَہ پوون

خیر دے نال نبھوئے ڈینہہ تھی رات بگئی جاں کالی
 سے دریائی نانگاں اُتھاں ڈتی آن ڈکھالی
 میوے دار وٹاں تے چڑھ گئے سارے مرد موالی
 مشکل نال سبھے سفریاں اُتھ رات ڈکھاں دی جالی
 شکل کوئی نہ ہئی نظریوئے جان بچاوٹ والی
 فجریں نال روانہ تھی پے قادر مشکل ٹالی
 محنت کر تے لکھ توں مخفی ہر ہک شعر مثالی

سویریکوں سیفل داسا تھیاں دے نال

پڑی تے چڑھ تے روانہ تھیون

وقت فجر دے چڑھ پٹھے تھئی پڑی ترت روانی
 ڈٹھیں ہاجھ نی رہندے ہوون دُور جنھاں دے جانی
 شاہ سیفل کوں مونجھ مونجھاری ڈتی سرگردانی
 آکھے اوتیں تٹساں جے تک باقی ہے زندگانی
 گھول گھتاں میں درس پری توں تاج لکھاں سُلطانی
 مرداں اڳوں موم جبل جے ہووے جوش ایمانی
 ڈکھ سکھ مخفی ہر بندے دے لکھدے قلم ربانی
 تقریباً چار مہینے بعد پڑی داکندھی لڳن

وچ دریا دے چار مہینے پورے سفر کتو نے
 ہک سرسبز جزیرہ دوروں ہک ڈینہہ نظر آوے
 نال امر پرور دے تولھا وچ ہوں طرف لڳو نے
 سبھے مرد مسافر لتھے میوے خوب کھدو نے

چار مہینیاں بعد ذرا ونج چسین سکون ملیونے
 ونِ وقواق دے پتر اُتھاں سر آدم وانگ ڈٹھونے
 چمکن وچ گلزار دے بلبل پولیاں مست سٹھونے
 آبرغت ہک شور ڈراکل کناں آن پیونے
 گورن پکھ آ ظاہر تھیّا دل ڈاڈھے گھبر یونے
 چاتا گورن ست مصریاں کوں نہ کوئی زور چلیونے
 بن سیفل دے بر وچ مخفی موت دا جام پتونے
 سیفل دے سنگتیاں کوں گورن پکھ داچاتے اُڈ ونجٹن

اُوں جنگلی گورن دا لقمہ بن گے پل وچ سارے
 میل پوہار گیا سنہٹائیں کوں تھے بے وس بیچارے
 تھیا تن تنہا میر مصر دا بھر دا سرد شکارے
 نکلے جان بدن توں کیویں رب نہ جے تک مارے
 تھی غمناک جنگل دو دوڑیا رووے کڈھ ڈھنڈکارے
 نازک ناز نفیس نسل تے آن ڈٹھے ڈکھ بارے
 ول وی اوں محبوب اُتوں شاہ صدقوں تن من وارے

قدم اگونہاں دھردا ہر دم ہمت مول نہ ہارے
رُل مردن سے عاشق رہ وچ گئی وچ چڑھدن کھارے
عشق سمندر دے وچ مخفی شہ کھاندن شہ تارے

شاہ سیفل دا گورن دے ڈر کنوں

صحرا دی طرف بھج وچن

سُج بر دو منہ کرتے تڑیا دھکے دھوڑے کھاوے
حال کنوں بے حال تھیا شاہ رت دے نیر وھاوے
خار ہزار پڈن وچ پیراں پیر جتھاں شاہ پاوے
نہ رستہ نہ رہبر ملدا پل پل سول ستاوے
دہشت ناک بلائیں ڈیکھتے شاہ دا دل گھبراوے
ہر ویلے ڈر گورن پکھ دا تن دا خون سُکاوے
سعد سچن دی یاد ستاؤں کونج طرح کُراوے
درد ولھیٹ سلھیٹ گیونس اوکھیں وقت نبھاوے
کارن ماہی ، ماہی وانگوں ہر ویلے تڑپاوے
تڑپ تڑپ ڈھبہ بھنورے وانگوں سنہس بھنوالیاں کھاوے

من بھاٹے محبوب دی سِک وِچ اپنی جان گنواوے
 کر یاراں کوں یاد سدا ڈکھ ڈوڑا دِل کوں لاوے
 دِل وِچ شوق پری دا مخفی جوں جوں ودھدا آوے
 گورن پکھ دا ڈوجھے واری آتے شاہ سیفل کوں چا وِنجن

آ کیتا وَت حملہ شاہ تے گورن ڈوجھی واری
 چمبے دے وِچ چا تے شاہ کوں اُڈ گیا مار اُڈاری
 کرتے شور انگاساں چڑھیا گورن وانگ اندھاری
 جیون توں ہتھ دھوتے سیفل آئس مونجھ مونجھاری
 آکھے جیندیں ڈیکھ نہ سگیم ناز بھری او ناری
 ہے مخفی ہر شخص کوں ہر ہک دَم دے نال خواری

گورن پکھ دا شاہ سیفل کوں آ لھڑیں وِچ
 چا آون تے وَل کہیں بے پاسے اُڈ وِنجن

اُوں دریا دی کندھ تے واقع ہا ہک جبل اُچیرا
 اوں ویران پہاڑ اُتے ہک وِٹ ہا ڈھیر وڈیرا

مدت کنوں اوں وٹ دے اُتے ہا گورٹ دا دیرا
 کیتی پے ہن آ لھڑیں دے وِچ بچے چار بسیرا
 سٹ تے شاہ کوں آ لھڑیں وِچ خود اُڈ گیا دُور تکھیرا
 مخفی موت خدا ڈیندے ہے خالق سب دا جیرھا
 شاہ سیفل دا اوں آ لھڑیں وِچ زندہ بچ وِچٹ

کھاتے ماس اُنھاں مصریاں دا رپے پے ہن بچے
 نال امان رکھیا سیفل کوں آ لھٹے وِچ رب سچے
 ڈٹھا شاہ اُتھ یاراں کوں پے کرنگ اجاں ہن بچے
 ڈیکھ اُنھاں کوں شاہ دے سینے ڈکھ دے بھانجھڑے
 آیا نانگ اُتھاں ہک مخفی کھا گیا بچے کچے
 سیفل دا آ لھڑیں وچوں نکل تے پانبلیاں وِچ لگ پہن
 اتے نانگ دا اوں آ لھڑیں وِچ آتے بچیاں کوں کھاوٹ

سیفل سُرک تے آ لھٹے وچوں پانداں وِچ لگ پٹھا
 پٹھا رہ گیا ڈر دے ماریے مارتے شودا ویٹھا

آبرغت ہک نانگ وڈا اُوں آ لھٹے وچ آ پیٹھا
چارے بچے گورن دے او کھا گیا چٹھا چٹھا
لہہ تے مخفی پاٹی پیٹس جنگل وچ ونج پیٹھا
اُوں نانگ داوٹ کنوں تلے لہن

اتے شاہ سیفل دا اُوں جا کنوں بھجڑن

جلدی نال لتھا وت سیفل نانگ جڈاں ٹر گیا
گرمی توں اُوں بر وچ شاہ دا حال بُرا سے تھیّا
نازک مرد ملوک مصر دا وچ مُشکل دے پیا
جیس ڈینہہ عشق وِلتھا شاہ کوں حصّے وچ پھوں ڈھیّا
مخفی کہیں دے پیش نہ آنے رب سیں ڈکھ اے جھیّا
گورن کوں اپنّے بالاں دے حال دی خبر لگن

اتے جلدی نال اُوندا اُتھاں آوٹن

خبر لگی جڈ گورن کوں فٹ آ لھٹے دے وچ آیا
حال تباہی ڈیکھ کراہیں گورن شور مچایا

آبی نانگ کوں ڈیکھ کراہیں گورٹ پکڑ نوایا
 پھوکا مارتے ہک گورٹ کوں آبی نانگ جلایا
 قادر قدرت والے شاہ کوں قدرت نال بچایا
 قدرت رب دی ڈیکھ تے مخفی شاہ سر سجدے پایا

○

شاہ سیفل دا پریشان تھی تے ڈرا کله جنگل دوونچٹ

روندا رڑدا ٹریا سیفل سنج بر مارو تھل وچ
 دھکے دھوڑے کھاوے آوے نہ کئی گال عقل وچ
 رلیا مرد ملوک مصر دا آئیس جال جبل وچ
 چھل چھل چھالے چھلکن پیراں پیر رنگیے رتول وچ
 چا تقدیر نکھیڑیے اوندے یار سبھے الپل وچ
 سہنس چیکاٹ بکاٹ سٹے لڑھ لاہا شور جنگل وچ
 تھیا بے واہا میر مصر دا سول سہے پل پل وچ
 روز ازل توں گریڈ ڈکھاں دے پئے سیفل دے گل وچ

نہ گئی تیغ کٹاری ہتھ نہ تیر کمان بغل وچ
 آن رلایا قسمت شہ کوں سنج بر مارو تھل وچ
 دل وچ سئے وسواس کرے ڈکھ آگے سن اوّل وچ
 پھس گیا مخفی بگل توٹی شہ در دیں دی دلّ دل وچ

○

شاہ سیفل دا جنگل وچ صندل دے درختاں کوں ڈیکھن

رات ڈینہاں وچ جنگل دے شہ ویندا سفر کریندا
 بھڑٹ مڑٹ سٹھ لاٹاں جھل جھپ کھپ کھاراں لڑیندا
 ناز بھریا شہزادہ ویندا ڈکھ ڈوڑے بھگتیندا
 چھالے پھسدے پیراں دے جاں قدم اگونیہاں چیندا
 جنگلی جانوراں دا ڈرنت شہ دا دل دہلیندا
 آس خدا دی رکھ تے نت او ویندا قدم ودھیندا
 صندل دا ہک جنگل ڈٹھس بے حد خوشبو ڈیندا
 ڈیکھ تے قدرت قادر دی شہ مخفی حمد الیندا

شاہ سیفل داصندل دے درختاں تلے مکوڑیاں کوں ڈیکھن

ماری دید جڈاں وِج سیفل کھڑ ہک وٹ دے تلے
گتے جیڈے پھرن مکوڑے اُتھ ٹلے دے تلے
جو شے وی ہتھ آوے کھاوِن واپس مول نہ ولے
بھج تے نکھتا سیفل کوں اُتھ نہ کئی جاہ پئی جھلے
چاک تھیونس پیر پیونس ڈکھ آ پیش کلے
عشق دے کم ہن بے شک مخفی سارے سخت اولے
شاہ سیفل دابوزاں دے شہروچ پچھن

رُلدیں پھر دیں سیفل شوا وِج پہنچا ہک جاتے
ڈیکھ مکان نویں اُتھ پہنچا قدم تکھیرے چاتے
ہن اُوں ملک ولایت دے وِج بوزاں دیرے لاتے
پدھ سیفل کوں صاحب دے فٹ پیش کتوں آتے
آس لہئی شہ جیوٹ دی تھیا راضی مرد رضا تے
مخفی توں مایوس نہ تھی رکھ تقوا پاک خدا تے

بوزاں اُتے اُنھاں دے بادشاہ دی

صفت وچ مصتّف دابیان

قادر قدرت والے اُوں جا اتجھا سانگ بٹایا
ہا سردار اُنھاں بوزاں دا پک آدم دا چایا
بن آکھے اُوں صاحب دے نہ چنیدے قدم سوایا
اُونویں اُونویں عمل کتو نے جیویں اُوں فرمایا
شاہ سیفل کوں قسمت مخفی وُج او مُلک ڈکھایا
سویر کوں شاہ سیفل داملائم شاہ دے کول وُجھن

وقت فجر دے کول ملائم دے جاں سیفل آیا
مرد ملائم شاہ سیفل کوں چھک تے سینے لایا
آکھیس مدّت بعد خدا ہے آدم زاد ملایا
پچھیس نام نشان اوندّا شاہ نام نشان ڈسایا
پہہ تے نال محبت اُوں وی سب ڈکھ درد سٹایا
ہے عبدی سوداگر مصری ہاں میں اوندّا دا چایا

مال بہوں ہم کٹھا کرتے جوڑ جہاز لڈایا
 کارن کاروبار دے میں ہم ڈوجھے ملک سدھایا
 تھی گے غرق جہاز مگر ہے میگوں سیت بچایا
 رُلدیں پھر دیں آیم اتھ رکھ دل وچ خوف سوایا
 یوزاں پکڑ میگوں اتھ اپٹا ہے سردار بٹایا
 ہے ہر چیز مہیا پر ہم دیس دی مونجھ ستایا
 مرد ملائم سیفل کارن کھاٹا ترت منگایا
 رَل تے خوب شراب پیتونے مستی سانگ رسایا
 تھی پٹھے مدہوش جڈاں اتھ شاہ سیفل فرمایا
 مُلک اِرم دی خبر ڈسا ہئی رب جیکر ڈکھلایا
 آس خدا دی رکھ توں مخفی نہ کر فکر اجایا

شاہ سیفل کوں ملائم شاہ دا جواب ڈیوٹ

پولیا مرد اِرم دی میگوں محض خبر نی کوئی
 اٹ ڈٹھے محبوب دی خاطر کیوں چا حال ونجونی
 نہ ملیوں نہ نال اوندے کئی گال مہاڑ کتونی

بھرتے عشق پیالہ کیوں چا سیفل یار پتوئی
لکھیا لیکھ متھے دا مخفی آخر پیش پیوئی
ملائم شاہ کنوں شاہ سیفل دارِ خست منگڑی

چوتھے روز ملائم کوں اے آکھیا سیفل سائیں
نال امان دے میکوں اپنی سرحد پار لنگھائیں
بھیج حفاظت کارٹ میڈے نال اے بوز بلائیں
ڈیکھ میکوں کمزور متاں آ باندر لڑن کتھاپیں
یا رب مخفی بیچارے دیاں کر منظور دُعائیں

شاہ سیفل دی ہمراہی کیتے

ملائم شاہ داپک باندر کوں طلب کرٹ

باندر کوں سبڈ کول ملائم گال ڈسائی ساری
آکھیس راہ وچ کرٹی ہے تیں شاہ دی خدمت گاری
نال امان لنگھائیں سرحد خوب ڈکھا ہوشیاری
سرحد تے مکھلایا شاہ توں باندر ولدی واری

شاہ سیفل درماندے کوں الی پیش نویں دُشواری
 سَخ بر دو منہ کرتے اپٹا سفر کیتا شاہ جاری
 سیفل کارٹ گھل پئی مخفی ڈکھ دی تیز اندھاری
 شہزادے سیفل دے غماں

بارے مصنف دا بیان

درد اَلم اُتھ سیفل دی جُڑ کیتی خوب تباہی
 رَت دے نیر وہیندا ہویا سَخ بر دو تھیا راہی
 روہ گھنیرے درد اوپرے ڈکھڑے تھے ہمراہی
 پیریں پڈن بول ہزاراں زخم کریندے جاہی
 تلھٹے پیرتے چھلکن چھالے کڈھدا مول نہ ساہی
 شاہ سیفل دے جذبے دی پئے ڈیندے زخم گواہی
 سر چائیس ڈکھ آئیس جتنا ویندا درد سراہی
 زور اُتے جذبے دے لڑن بن ہتھیار سپاہی
 کالے روہ ڈکھلاون کالے بدلاں وانگ سیاہی
 نظرن گورٹ کچھ سیفل کوں بر وچ جاہ پجاہی

رب دی آس تے ٹردارہ گیا جھاگیس چاڑھی لاہی
ہے ہر شے تے بے شک مخفی قادر ذات الہی

○

شاہ سیفل داویران جنگل وچ چچن

سیفل شودے سخت مصیبت روہ جبل وچ جالی
پرزے پرزے جسم تھیا کئی جا نہ ڈسدی خالی
مونس مرد غریب کوں پاتا آتش عشق گٹھالی
سوز برہ دا ویندا اوندا اندروں جگر پچالی
پیریں پڈن ببول بہوں آئی رات غماں دی کالی
دشت اندر جاں گشت کرے شاہ کھاوے سہنس بھنوالی
رچھ راخس تے گرگ بہوں نت کردے زور زنگالی
مونجھ منجھالیں سوز ستائیں ہجر اندر بھا پالی
مرد غریب کوں ڈیون پل پل گورن سہنس ڈکھالی
پونگن شیر بر چودھاروں کر کے جوش جلالی
اولے گھن تے لک لک ٹردا سیفل مرد موالی

نہ سنگتی نہ رہبر کوئی پیش پئی بد حالی
ہک ڈینہہ مخفی مر وُجھتے ہے دُنیا خواب خیالی

مصیبت وچ شاہ سیفل کوں بادِ صبا

کوں سنیہا ڈیوٹ دا خیال آوٹ

پیش پئے ڈکھ سیفل دے جو لکھیے روز ازل دے
ساہ نکلے نہ رہبر ملدا وچ ویران جنگل دے
پڈدے پیریں ظالم ککرے قاتل روہ جبل دے
چاٹس بادِ صبا بن پکرے کون پیا وچ تھل دے
دُکھدا شاہ دا تن من مخفی وانگ سدا حزل دے

شاہ سیفل دا پری دے تصوّر

وچ بادِ صبا کوں پیغام ڈیوٹ

جالی رات ڈکھاں وچ شاہ جڈ وقت فجر دا آیا
بادِ صبا کوں رو تے عاشق عرض ایہو سٹوایا
وُج پیغام پری کوں ڈے شاہ تھی غمناک الایا

آ کھیں عشق تیڈے ہے میکوں ڈاڈھا سخت ستایا
 بہر خدا لہہ خبر میڈی ہم دردیں مار مُکایا
 جان کنی دی سختی توں ودھ ہے میں درد نبھایا
 عشق تیڈے دی آتشِ دل وچ ہے بھانہڑ بھڑکایا
 بڑن جوگی ہم کارنِ تیڈے انگ بھبھوت رمایا
 نینہ دی چوٹ لگم جیں ڈینہہ دی چین نمھیں پل پایا
 شان شرم سب تیڈے ناں توں ہے میں گھول گھمایا
 یاد خدا کوں کر نت مخفی سٹ سب و ہم پرایا

شاہ سیفل دے حال تے مصتّف دابیان

روندیں روندیں نین نمائے تھے سیفل دے کھیوے
 مونجھ بچن دی سخت ستاوے جام عذاب دے پیوے
 دل کوں لکھ ترسلے ڈیوے زخم بدن دے سیوے
 بن دیدار بچن دے عاشق ہک پل مول نہ جیوے
 بگئی طاقت مُکلا مخفی پر شوق اگوں نہاں تھیوے

جنگل دے گرداب وچوں شاہ سیفل دباہروں
آوٹ اُتے ہک مکان کوں ڈیکھن

رُلد ا رہ گیا کئی ڈینہہ سیفل وچ ویران جنگل دے
سک سکر ات سڑندی سینہ پور پوون پل پل دے
نہ سونہہ لگدی نہ راہ لبھدا مارے طاق عقل دے
شاہ کوں اُتھ کجھ نظر نہ آوے باجھ پہاڑ جبل دے
نکتا گھمّر گھیر توں شاہ جاں کھا غوطے ول ول دے
عالیشان مکان ڈٹھس وچ راوے روہ جبل دے
موتیاں نال جڑیا در بند ہا اندروں نال قفل دے
باہروں کھڑتے سیفل پہلوں سڈیا نال ہکل دے
گئی آواز جڈن نہ ائی در بھنئیں نال زھل دے
تھی گیا داخل سیفل مخفی وچ رنگین محل دے
شاہ سیفل دامکان دے وچ قدم رکھن

رکھتے پیر صُفے دے وچ وُج شاہ جڈ جھاتی ماری
چادر پا ہک ستا ڈٹھس تخت تے ویندی واری

بخت بھریے وِج اوندے منہ توں چادر جلد اُتاری
 سُستی ہئی ہک آدم زادی ہاسی شکل پیاری
 مورت نال رلی نہ صورت آئیس مونجھ مونجھاری
 نازوں نازک ناز کوں سیفل جاتا راج دُلاری
 تھی حیران کھڑا شہزادہ لاش اُتے یکباری
 گرد کھڑے سے موتی جھلکن لگھ گوہر دیناری
 دُنیا دولت ڈھیر اُتھاں ہن سے صندوق سُناری
 کھلسن مخفی راز چڈاں تھئی نندر کنوں بیداری
 تخت تے سُستی شہزادی کوں سیفل داجگاؤن

سبھ سُستی کوں آن جگاؤس کرتے خوب تیکھائی
 پر اُوں نازک ناز بھری کوں جاگ ذری نہ آئی
 بخت بھریے کھڑ تخت اُتے ول سخت آواز الائی
 ول وی محض ڈُتی نہ ولدی اُوں آدم دی جائی
 شاہ جاتا شہزادی کوں ہے نندر اجل دی آئی
 امر خدا دے نال اچانک شاہ جو نظر بھنوائی

جالے وچ ہک تختی شاہ کوں پرور پاک ڈکھائی
 سوچ سمجھ تے سیفل تختی جلدی نال اٹھائی
 لکھی ہئی اُوں تختی تے جو پڑھیس تڑت لکھائی
 وقت پڑھن دے شہزادی کر ہل چل نندر ونجائی
 منتر پڑھ تے ماریس پھوکا تھی گیا کرم خدائی
 گوڑھی نندر ونجا تے اُٹھی راٹی بھن انگڑائی
 شہزادے کوں ڈیکھ تے راٹی پہلوں گجھ گھبرائی
 پچھیس تیکوں کم اتھ کیہاں قسمت ہے گھن آئی
 دیس ایہو ہے دیہاں دا سٹن نال توجہ بھائی
 شہزادی کوں سیفل مخفی ول اے گال سٹائی
 شہزادی ملکاں کوں شاہ سیفل دا جواب ڈیوٹی

درد بھریا ہے حال میڈا ہم ڈاڈھا عشق ستایا
 ڈس بھیاں اے گال اوّل اتھ کون تیکوں گھن آیا
 قید قفس وچ بند کر تے ہس جادو سخت چلایا
 وچ ویران جبل دے تیکوں ہے کنیں آن پھسایا

نام نشان ڈسا سب میکوں سٹ گھت خوف اجایا
 حالت ڈیکھ تیڈی دل میڈا ہے ڈاڈھا گھبرایا
 سیفل کوں ول ملاں مخفی حال سبھو سٹوایا
 شہزادی ملاں داشاہ سیفل کوں سارا حال سٹا وٹ

شاہ اعظم ہے والد میڈا سراندیپ دا والی
 راول باغ لوائس رکھ تے سہنس ہزاراں مالی
 سانگے سیر بگیو سے سینگیاں رل چالھی پنتالی
 وچ گلشن دے جشن منیو سے جوڑ تے محفل عالی
 تھیا کڑکاٹ اچانک گھل پئی تیز اندھاری کالی
 دیہہ کینے آبِ طغت اُتھ ڈتی آن ڈکھالی
 مار جھپٹی اُڈ پیا ظالم رکھ نیت بد چالی
 آن مکان ویران دے وچ ہس پاتا اندر گٹھالی
 ہم عاشق تیں گل تے ایہا کیٹس گل نرالی
 نال سحر کر قید میکوں گھر چھوڑ ویندے نت خالی
 اکثر بعد مہینیاں دے اتھ لیندے آن بھنوالی

ڈُاہ سالاں دی مُدّت ہم اِتھ قیدِ قفس وِچ جالی
 نی تھیا نال میڈے ہم بسترِ دیہہ کمینہ حالی
 میں باندی درمندی دی بچ پاک خدا ہے پالی
 وِچ پردیس سدا ہاں رہندی دیدِ وطن دو بھالی
 ویساں مخفی گھر اپٹے جڈُ قادرِ سختی ٹالی
 شاہ سیفلِ داشنہزادی مکاں کوں اپٹا حالِ ڈُساوٹ

شہزادی کوں شاہ سیفلِ وَل حالِ سٹایا سارا
 ملکِ مصر دا ہاں شہزادہ میں مسکینِ وِچارا
 تختِ مصر دا مالک ہے پیو میڈا نیکِ نظارا
 دہشتِ اُوندی توں ہے کنبدِا بصرہ بلخِ بخارا
 تھانِ زری دا دانِ کیتُس ہک چاٹ تے پترِ پیارا
 ہئی تصویرِ پری دی اُوں تے روشنِ رُخِ مہ پارا
 ہے دخترِ شہپالِ دی بانو جیں موہیا جگِ سارا
 مُلکِ اِرم وِچ رہندی ہے او قامتِ عرشِ مُنارا
 ڈُٹھم جاں تصویرِ اُوندی دِل تھی گیا پارا پارا

ماء پیو کوں رَت روندا چھوڑیم منیم عشق اشارا
 ہڈ گیا وچ دریا دے میڈا لشکر مال پسارا
 آیم قید زنگیاں دی وچ میں عاجز تے اٹ تارا
 اُوں بد قوم جہول کنوں لگ کیتم ترت کنارا
 بعد ایندے ول چاتا میکوں گورٹ لا جھپکارا
 وچ بر دے میں عاجز کوں گے باندر پکڑ دوبارا
 پرور پاک بچیندا رہ گے رُلیاں ڈھیر آوارا
 مخفی رزق ہے ڈیندا سب کوں سب دا پالٹ ہارا
 شاہ سیفل کوں ملکاں داؤل جواب

ڈیوٹ تے شاہ سیفل دا ترسلہ کرنٹ

سیفل کوں اُتھ آکھیا ملکاں سٹ توں ویر پیارا
 عشق پری دے بے شک تیکوں رو لیے ڈھیر آوارا
 باجھ پری دے ہے ہن تیڈا مشکل محض گزارا
 خبر پری دی ڈیواں تاں توں بھل وےسیں ڈکھ سارا

سیفل عرض کیتی ڈس جلدی بھرئیس سرد شکارا
 رہساں نوکر تیڈا جے کر میلیں ماہ متارا
 لکھوں لکھ تھی ویندے مخفی سیت ڈیوے جڈ وارا
 شہزادی ملاں داشاہ سیفل کوں بدلیع البانوا

پری دے جمیٹ دا واقعہ سٹاؤٹ

شاہ سیفل کوں پہہ تے ملاں گال سٹائی ساری
 گھر بابل دے جمیم جییں ڈینہہ میں قسمت دی ماری
 ماء میڈی آرام دے کارٹ باغ اندر جاہ دھاری
 تھئی ظاہر گلزار وچوں گلنار پری یکباری
 مام اگوں گلنار پری آ ایہا عرض گزاری
 ہے خاوند شہپال میڈا ہس ارم اُتے سرداری
 قسمت سیتی باغ تیڈے وچ ہے میں رات گزاری
 پیدا تھئی ہے سفر وچالے نور جمال پیاری
 کرٹے سفر ضروری میں ہے پیش میکوں دُشواری
 نال نیواں نوزاد پری ہے شودی گال وچاری

مَلکاں نال بدیعِل کوں ڈے کھیر توں بھینٹ سونہاری
 کیتی ہاں جڈ ماء میڈی تہڈ ٹلیس مَونجھ مَونجھاری
 سال اڈھائی بانو دی اوں کیتی خدمت گاری
 ہوں ڈینہہ دی ہے نال اساڈے ہٹ گئی اوندی یاری
 آندین کول اساڈے نت وچ موسم چیترا بہاری
 ہے ارمان اُتھاں جے ہوندی آن ملیندی ناری
 سیفل دے تن لگ گے لمبے بھڑکی عشق چنگاری
 پیش نہ آون کہیں دے مخفی بار برہوں دے باری
 شاہ سیفل داشنہرا دی مَلکاں کنوں بدلیج البانودی خبر سٹٹی

شاہ سیفل کوں مَلکاں جڈ اے خاصی خبر سٹائی
 شاد تھیا شاہ سیفل بے حد مَونجھ ریہس نہ کائی
 بُت بے جان اندر سیفل دے جان خدا وَل پائی
 آکھیا مَلکاں سیفل کوں کر میڈے نال چنچگائی
 میں قیدن دی تھیوے ہٹ کہیں حیلے نال رہائی
 سیفل کوں اُتھ مَلکاں مخفی ہئی اے گال ڈسائی

شہزادی ملاں داشاہ سیفل دے اڳوں

دیہہ دی موت داسبب بیان کرن

ہک ڈینہہ دیہہ کینے اڳوں ہم اے ڳال چلائی
 لہسی کون خبر جے تیں تے آوے مُشکل کائی
 منہ کالے اُوں ظالم پہلوں کاوڑ خوب ڈکھائی
 ترس پُئس جڈ آکھیم روتے کر دل وچ چترائی
 ماء پیوتوں تیں آن نکھیریا پاتے سخت جدائی
 نال تیڈے ہیں قید وچالے ہے میں عمر نبھائی
 حال ڈتو نہ دل دا میکوں رکھیں راز لُکائی
 کرتے سوچ وچار ولا اے آکھیس سیفل بھائی
 ہے جند میڈی طوطے دے وچ نہ کر خوف اجائی
 بند ہے پنجرے سخت اندر او خطرہ خوف نی کائی
 بر سر بحر عمیق تلے میں رَہنداں آپ لُکائی
 تھی چوکس ہر ویلے اُوں تے رکھداں دید لُکائی

مندری مرد سلیمانی کہیں جے کر آن ڈکھائی
 باہروں آسی پنجرہ آپے دیر نہ لیسے کائی
 نوے سال عمر ہم اچ تک نال امان لنگھائی
 مردا کئی نی جاں نہ تھیوے مخفی حکم خدائی

○

دیہہ دی موت دا سبب سُن تے

شاہ سیفل دا خوش تھیوٹ

تھی خوشحال اُتھاں شاہ بولیا گال سٹیس جڈ ساری
 وینڈا میر سلیمان والا اے ہے بھین پیاری
 خوش تھی بگئی اے سُن تے ماں کیتس شکر غفاری
 آکھیس بعد مدت دے رب چاٹالی مونجھ مونجھاری
 گھن چل بحر عمیق اُتے اے بولیا مرد ہزاری
 کیتی مخفی ٹھک پک ملکاں سیفل نال تیاری

○

شاہ سیفل داشنہرا دی ملاں کوں

نال گھن تے دریا دی طرف روانہ تھیون

ٹُریا طرف بحر دی سیفل گھن ملاں کوں رتے
ہمت نال ہمیشہ تھیندن دُور دے سفر سوتے
ملاں کوں اتھ سیفل ڈیوے ول ول کھڑ ترسلے
آکھن یا رب آفت ایہا سر ساڈے توں ٹلے
پیش نہ آون کہیں دے مخفی ڈکھڑے سخت گلے

دریا وچوں کبوتر دے پنجرے دا باہروں

آون اتے شاہ سیفل دا کبوتر کوں کوئہن

وینڈا ونج ڈکھلایا جاں کھڑ سیفل بحر کنارے
ٹھک پک نکتا بحر وچوں پک پنجر نال اشارے
چُستی نال کبوتر گُٹھس ٹل گے خطرے سارے
نکلن لگیس جان جڈاں پیا راخس چیکاں مارے
ملاں کوں اوں موزی توں چھڑوایا مرد کرارے

مار تے ظالم دیہہ کوں شاہ پیا رب دا شکر گزارے
 قول قرار پکیندے رہ گئے نال پیار پیارے
 ملکاں آکھیا ماء پیو با جھوں ڈُسدن سخت اندھارے
 توڑ پچھپساں تیکوں آکھیا سیفل نیک نظارے
 اوتیں تٹساں بھین پیاری جے تک رب نہ مارے
 منزل تے چج ویندے مخفی ہمت جو نہ ہارے

ملکاں تے شاہ سیفل دا

دیہہ دے مکان وچ وَچّجّ

مار تے ظالم دیہہ کوں تھے وَل واپس جلد روانے
 آن مکان پھرایا ملکاں پڑھ تے لکھ شکرانے
 کیتی سیفل سیر محل دی ہن سامان شہانے
 ہن ہتھیار ہزاراں جنگی بے حد مال خزانے
 پک تلوار اُتھاہوں چاتی شاہ سیفل مردانے
 پاک خدا نہ کئی ڈکھ مخفی پیش کہیں دے آنے

شاہ سیفل داشنہرا دی ملکاں کنوں

اوندے ملک دارستہ پچھن

جیت گیا جنگ دیہہ کنوں شاہ بخت ڈلس چا واری
تھی خوشحال ٹریے ول گھر دو سفر کتو نے جاری
آکھیا سیفل ڈس کئی رستہ میکوں بھین پیاری
ونج تے گھر ہن ڈکھ میڈے دی کرٹی ہے تیں کاری
آس خدا دی کرتے ٹر پے ہمت کہیں نہ ہاری
راہ دی خبر ڈسائی مخفی ملکاں شاہ کوں ساری

شنہرا دی ملکاں آتے شاہ سیفل دا پڑی کوں

تیار کرن آتے اوندے اُتے سوار تھیون

جوڑوں جلدی پڑی رل تے اے تجویز بٹو نے
کانے کاٹھ اُکا نہاں کپ تے پڑی جوڑ گھدو نے
سفر وچالے کھاوٹ کیتے میوے نال چتو نے
تھے ہسوار ڈوہیں پڑی تے رب دی آس کتو نے

ہاجھ ملاحاں وچ دریا دے پڑی ٹھیل ڈتو نے
 وچ دریا دے لُٹھدیں چا پے کتنے روز لنگھو نے
 تچ گے مخفی منزل تے جڈ رب دا فیض تھیو نے

دریا دے وچوں ہک آبی شیر دا طاہر تھیوٹ

اتے شہزادے سیفل دا اُونکوں مارٹ

وچ دریا دے لُٹھدیں گزریا جاں ہک آن ڈہاکا
 وقت فجر دے سُم گیا سیفل ڈتس نندر ولاکا
 نکھتا آبی شیر اچانک خونی سخت لڑاکا
 کر غرڑاٹ شُکاٹ ڈکھائس ڈاڈھا توم تڑاکا
 پڑی نال کھڑائس جاں اوں کھادا جھول جھٹاکا
 سٹ غرڑاٹ شُکاٹ اٹھیا شاہ پکڑیس جلد اُشاکا
 چھک تلوار مریوسی اُونکوں محض نہ کھا دھس جھاکا
 ٹوٹے چار تھیا سر اوند ا لایا رت شرڑاکا
 دُشمن دا کئی وقت نی مخفی ہے مشہور پہاکا

شہزادی ملکاں تے شاہ سیفل دا ہک جزیرے

وچ چھکڑن تے وَل جلدی نال ٹرپوون

دُور کنوں نظریونے ہک ڈینہہ ہک جنگل دریائی
لہہ آرام دے کارٹ پے اُتھ کرتے خوب تیکھائی
آکھیا ملکاں گال میڈی توں سٹ گھن سیفل بھائی
بھٹن زیاد دی دیر اِتھاں نی اپٹے کاٹ چنگائی
سر اپٹے تے آن پووے نہ سخت مصیبت کائی
شاہ سیفل کوں ملکاں دی اے گال پسند فٹ آئی
وچ دریا دے پڑی مخفی سیفل جلد چلائی

شہزادی ملکاں اَتے شاہ سیفل دی پڑی دا

ڈھویں ڈینہہ کنارے نال وُخ لگڑن

ڈھویں روز کنارے پڑی وُخ ہک جاہ رب لائی
وقت فجر دے لتھے ڈوہیں پڑھ تے شکر خدائی
چڑھ تے جڈ ہک وٹن تے سیفل دید چوہیر بھنوائی

----- ﴿سيف الملوك سرائیکی منظوم﴾ -----

راہی ویندے نظریے اُونکوں قسمت واگ و لائی
 مونجھ مونجھاری ٹل گئی ساری ہیل خوشی دی آئی
 مخفی شالا رب نہ آنے کہیں دے پیش اوکھائی

○

شاہ سیفل دا بھج تے راہیاں کول و نچٹ اتے اُنھاں کنوں
 خوشخبری سُن تے ملکاں تے شاہ سیفل دا خوش تھیوٹ

بھج تے سیفل راہیاں اگوں تھیا و نچ ارداسی
 کارٹ اُون محبوب دے ہاسی دڑی سخت پیاسی
 آکھیا کول اُنھاں دے و نچ تے سیفل اللہ راسی
 نام نشان ڈساو ہیوے کہڑے مُلک دے واسی
 حد ہے ”واسطہ“ شہر دی ایہا بولے مرد شناسی
 تخت نشین ہے تاجو شاہ اتھ سُن توں بدن سناسی
 آن سٹائی ملکاں کول شاہ کول خبر جو ہاسی
 تھئی خوشحال پہوں سُن ملکاں تھیس دُور اُداسی
 آسی رب دا رہ نت مخفی غم کئی پیش نہ آسی

واسطے شہر دی خبر سُن تے شہزادی ملکاں دا
شاہ سیفل کوں شاہ تاجو کول روانہ کرن

خبر سُنائی سیفل جڈ سُن ملکاں اے فرمایا
”واسطے“ شہر توں سراندیپ ہے ہک سومیل بقایا
تاج ملوک ہے چاچا میڈا ہووِس بخت سوایا
وَنج توں کرم کر لسی شاہ تئیں حال جڈاں سٹوایا
سر تیڈے تے ہووے مخفی پنجنن پاک دا سایا

واسطے شہر وچ وَنج تے شاہ سیفل دا

شاہ تاجو دے نال ملاقات کرن

پہنچ گیا وچ شہر دے سیفل تھی گیا کرم غفاری
شہر اندر ہک مل پیا اونکوں خاص بندہ درباری
اُوں درباری دے ہتھ شاہ دو گال اکھائس ساری
گھن آو اتھ سیفل کوں شاہ حکم کیتا فٹ جاری
تھی تے پیش اوندے وَنج سیفل ساری عرض گزاری

ڈولی نال پٹھیس سو گولی ملاں کاٹ پیاری
 آ پٹھی وچ محل دے ملاں ٹلیس مونجھ مونجھاری
 شاہ اعظم دو قاصد پٹھیس ڈے کر تیز سواری
 شہزادے تے ملاں دی شاہ خوب کرائی داری
 بھیجی مخفی نال انہاں دے شاہ سے فوج کرائی

○

شاہ سیفل تے شہزادی ملاں دا

سراندیپ دے پاسے روانہ تھیون

لشکر نال تھیا شاہ سیفل سراندیپ روانہ
 ملاں پھنڈی انگ نہ ماوے پڑھدی لکھ شکرانہ
 جھاپگے جنگل جھر جھنگ جھل جھب کر ہمت مردانہ
 دُوروں نظر ایونے آخر سراندیپ سہانہ
 شہزادے شاہ اعظم دو لکھ بھیجا ہک پروانہ
 سٹ ملاں دے آوٹ دا شاہ ونڈیا مال خزانہ
 آن ملیا پیو ملاں کوں تھیا مخفی کرم ربانہ

شاہ سیفل اتے شہزادی مکاں دا استقبال کرن
 کیے شاہ اعظم دافوج دے نال باہروں آوٹ

استقبال کیے شاہ اعظم رستے وچ آ پٹاں
 لگتے بگل مکاں دے پہلوں شاہ اعظم رچ رتاں
 سیفل کوں ول سینے لایس پیار کیٹس ڈوں گٹاں
 سیفل سہنس دلیلاں کرے ہجر فراق دا بھٹاں
 شاہ سیفل دے کیے چڑھ گیا مخفی سوز دا کٹاں
 شاہ اعظم داشہزادی مکاں کوں اپٹے

دولت خانے وچ گھن آوٹ

نور بھری کوں شاہ اعظم جڈ محل اندر گھن آیا
 لا بگل رُنی ماء مکاں کوں ڈکھ جو ہنس کستایا
 ڈاہ سالاں دی مدّت وچ جیس چین ذری نہ پایا
 دختر کاٹ پیاری دے اوں روندیں وقت نبھایا
 جیندیاں کوں آ جیندے ملیے قسمت سانگ بٹایا

----- ﴿سيف الملوك سرائیکی منظوم﴾ -----

تھی صدقے ہر ہانھی آکھے کرم خدا فرمایا
 مونجھ مونجھاری ٹل گئی ساری مولا مار وسایا
 تھی خوشحال پہوں شاہ اعظم دھن تے مال ونڈایا
 ملاں بہہ تے سب کوں اپٹے ڈکھ دا حال سٹایا
 مخفی بازی جیت گیا جیس میں کوں مار مکایا

○

ملاں دا اپٹے پیو کوں اپٹا آتے شاہ سیفل دا حال سٹاؤں

آکھیا ملاں دیہہ کنوں ہے شاہ میگوں چھڑوایا
 وینڈے نال ہے ظالم کوں شاہ سیفل مار مکایا
 صدقوں بھینٹ بٹا تے ہس آ نال امان پچایا
 عشق پری دے سیفل کوں ہے ڈاڈھا سخت ستایا
 مُلک مصر دی شاہی کوں ہے شہزادے ٹھکرایا
 تن من دھن سب اوندے ناں توں ہے شاہ گھول گھمایا
 مخفی مرد مجاہد ہے جیس رزق حلال کمایا

○

ملاکاں دے ملن کیتے شاہ اعظم دیاں ذالیں دا آوٹ

ملاک کول سبھے رُ آیاں شاہ اعظم دیاں ذالیں
آ کھن کھول سٹا توں ملاک درد فراق دیاں گالھیں
کول اساڈے ہئیں آ پہنچی چل تے کہڑیاں چالیں
ملاک آ کھے پیش نہ آوَن روہ راوے دیاں جالیں
کون کرے ہا سیفل بن اُتھ میں اجڑی دیاں بھالیں
قبر حشر وچ مخفی دیاں لہیں آقا آن سنبھالیں
شاہ سیفل کوں شاہ اعظم دا خاص بنگلے وچ پلھاوٹ

شاہ سیفل کوں اعظم شاہ وچ بنگلے آن پلھایا
ہا بنگلے کوں باندیاں پہلوں ہر شے نال سجایا
عطر عنبر مُشک گلاب دے نال محل مہکایا
شالاں آن پوائیاں اعظم پٹکا خاص پدھایا
خلقت ڈیکھ دوانی تھی گئی جلوہ حُسن ڈکھایا
شاہ سیفل دے حال تے مخفی کرم خدا فرمایا

مکاں دا آپٹے گھر آتے سینگیاں وچ رُجھ وچُجٹ

اتے شاہ سیفل دا پریشان تھیوٹ

جیس ڈینہہ دی شہزادی مکاں گھر اپٹے وچ آئی
 ہک پل محض نہ واندی تھیوے سینگیاں رہن رُجھائی
 آوِن لوک مُبارک ڈیوٹ ائی گل حق ہمسائی
 شاہ سیفل دی مکاں کوں وَت سُرَت رَہی نہ کائی
 سیفل سہنس وچار وچارے رووے روز سودائی
 آکھے کیتے قول سبھے ہے پٹھی بھین بھلائی
 اپنی خیر جے چھندیں مخفی کر ہر نال چنگائی
 مکاں دا اپٹے پیو کوں شاہ سیفل دی پارت ڈیوٹ

مکاں پیو کوں آکھیا بابا کر گجھ شاہ دا حیلا
 ہجر فراق دے سوز کنوں رنگ تھی گس کالا نیلا
 عشق دا نانگ لڑیا ہے اینکوں اٹ چتیا زہریلا
 چھوڑ ڈتا ہس کھاوٹ پیوٹ سُک تے تھی گے تِلا

ویرٹھ گھدس ڈکھ چار پھیر وں تھی گس بخت پسلا
 مونجھاں مار مکائے مسکین کوں ڈکھڑیں کیتس گھلا
 ساڑ پچال نہ ڈیوے اینکوں اے برہوں بھڑکیلا
 ہے دلگیر ہجر وچ میڈا ویر سُدھیر رنگیلا
 تھی مایوس متاں چا لاوے ہاں کوں شاہ شرمیلا
 نوں ڈاہ سالاں بعد میڈا اے بٹیا آن وسیلہ
 نال امان پُچالیں میکوں مارتے دیہہ دردِیلا
 بانو نال ملاووں اینکوں شاد تھیوے ترسیلا
 چھوڑیا جیندے کاٹ ہے مخفی سیفل خویش قبیلا

شاہ سیفل داملاں دے کول

آتے اونکوں گلہ ڈیوٹ

شاہ سیفل دے دل وچ ہک ڈینہہ بھاہ برہوں بھڑکائی
 ملاں کول گیا خود سیفل ونج اے گال چلائی
 آکھیس بھین بھرا دی کاری کیتو محض نہ کائی

قول قرار بھلا نہ ہرگز کر کجھ بھل منسائی
 تیڈے باجھ وسیلہ کیئی کر میں نال چنگائی
 حالت ڈیکھ تے شاہ دی رو پئی ملاں درد رنجائی
 آکھیس خبر ارم توں قاصد ہے اچ آن چکائی
 ڈاہویں روز اتھاپیں آسی او محبوب ہوائی
 پیش اوندے سب حال کریساں نہ کر مونجھ اجائی
 سٹ تے گال ایہا گجھ شاہ دے منہ تے خنکی آئی
 ہے جگ فانی کر گھن مخفی رہ تے نیک کمائی

○

شاہ اعظم داشہزادے سیفل دے کول

ہمیشہ آوٹ تے اونکوں ترسلہ ڈیوٹ

اعظم شاہ سیفل کول ہر دم ڈیوے پہہ ترسلے
 آکھ محض نہ بھلساں تیڈے دم جیندیں تیں بھلے
 گال میڈی کول اے شہزادہ بدھ گھن اپٹے پلے
 دور کیتے ہن تیں شہزادے ساڈے درد کُلے

توں ہیں ڈھیر پیارا میکوں ہن سب تیں توں تے
 میوے ونکو ونکی دے نت شاہ سیفل دو گھلے
 آکھیا شاہ شکار کیتے گھن ونجو اینکوں رے
 نال شکار دے مخفی متاں درماندا دل جھلے
 شاہ اعظم داشنہرادے سیفل کوں شکار

تے ونجھن کیتے حکم ڈیوٹ

ہک ڈینہہ اعظم شاہ سیفل کوں آکھیا آپ زبانی
 جلد تیار شکار کیتے تھی ماٹیں حُسن جوانی
 نال شکار دے گھٹ ویسی کجھ غم تیڈا دل جانی
 حال تیڈے کوں ڈیکھ تے تھیندے دل میڈا ارمانی
 مرغ شکاری گھن تے رے تھی پئی فوج روانی
 تھی ہسوار ہزاروں لنگھیا جڈ سیفل صفوانی
 صورت شاہ دی ڈیکھ تے سوہنی تھی بگئی خلق دوانی
 سکھ ماٹیں نت کئی ڈکھ مخفی پیش خدا نہ آنی

----- ﴿سيف الملوك سرائیکی منظوم﴾ -----
 شہزادے سیفل دالشر دے کٹھے بزار وچوں لنگھن اتے
 ہک جاتے سعد کوں پٹھا ڈیکھ تے اونکوں سنجان گھنن

وچ بازار ٹریا جڈ سیفل گھن تے لشکر سارا
 کول تنور دے پٹھا ڈٹھس سعد وزیر پیارا
 کارن پیٹ دے پٹھا سورے بھا اُتھ سعد وچارا
 کپڑے ہانس لیر کتیراں سر وچ مٹی گارا
 وچ پردیس نہ ہا بے وس دا پٹن ہاجھ گزارا
 چم چانس کشول بگیس آ گردش اندر ستارا
 ڈکھ دا ماریا لختے لختے کڈھے سرد شکارا
 سچ ہے آن پلیندے ہر کئی وارے نال کیارا
 عقل منداں دے کیتے مخفی ہوندے ڈھیر اشارا

شہزادے سیفل داسعد دے

گھن آوٹ واسطے ہک سپاہی کوں حکم ڈیون

سڈ تے کول سپاہی کوں شاہ حکم کیتا اے جاری
 گھن ونج نال فقیر ایہو کر ایندی خدمت گاری

کھسکن مُول نہ ڈیویں اینکوں خوب ڈکھائیں ہشیاری
 واپس جلد شکاروں آساں پیش کریں ہک واری
 سب تعمیل کیتی اُوں پوری کر فرماں برداری
 پاک خدا نہ ڈیوی شالا مخفی مونجھ مونجھاری
 شہزادے سیفل داشکار کنوں واپس

آوٹ اتے سعد کوں طلب فرماوٹ

شاہ سیفل صفوانی واپس جڈٹ شکاروں آیا
 سڈ تے کول سپاہی کوں شاہ حکم ایہو فرمایا
 گھن آ اونکوں کول میڈے شاہ نال پیار الایا
 خاص غلام ڈٹھس جڈ شاہ دا سعد بہوں گھبرایا
 پیش کتوئے سعد کوں آ تے سیفل کرم کمایا
 کر اولہ اغیار توں شاہ ہک پاسے آن بلھایا
 نام نشان چکھا سیفل اُوں کھول بیان سٹایا
 سیفل مخفی شاد تھیا رب وچھڑیا بجن ملایا

سعدداشاه سیفل کوں اپٹاناں نسب تے وطن ڈساوٹ

سیفل کوں بہہ حال سٹائیس رووے سعد وچارا
 مُلک مصر دے عاصم شاہ توں واقف ہے جگ سارا
 عاصم شاہ دا خاص وزیر ہے صالح مرد کرارا
 اوں صالح فرزانے دا میں ہاں فرزند ناکارا
 عاصم شاہ دا لوہندیں دا ہا سیفل پتر پیارا
 میں چندرے دا ہدم ہا او سیفل ماہ متارا
 ڈٹھی اوں تصویر پری دی قامت عرش منارا
 ماء پیو کوں رت روند چھوڑیس منیس عشق اشارا
 چھوڑ مصر کوں تھی پیا راہی رب دا پکڑ سہارا
 گولن کلن پری دے رُ پیا گھن تے لشکر بارا
 ہک ڈینہہ گرد غبار کنوں تھیا یکدم سخت اندھارا
 بے سیتی آ دیرہ لایا کیتا سیت کنارا
 وچ گرداب دے پھس گیاں پڑیاں وچا موت نغارا
 اتنی گال سٹی جڈ سیفل بھریس سرد شکارا

تھی بے ہوش دُٹھا وُج بھوئیں تے سیفل نیک نظارا

مخت نال قصے کوں مخفی کر نوساز دوبارا

مجلس والیاں داسعد کوں مارکٹ

تے اوں مجلس وچوں بھچاؤں

تھیا بے ہوش جڈاں شاہ سیفل سعد کوں مار بھچونے

جادو آن چلایا ہس کئی گال ایہا سمجھونے

ہوش ولایا جاں سیفل دافٹ سارا حال ڈسیونے

دُشمن چاٹ بھچایا پیسے بڑن تے سچڑن اکیونے

لبھ آیا فٹ سعد کوں سیفل حال حوال ونڈیونے

وچھڑیے یار ملیے وت جیندیں لکھ الحمد پڑھیونے

گھن گے سعد کوں شاہی نوکر خوب تیار کتونے

تیل پھلیل لیونے خاصے کپڑے آن پویونے

عطر مُشک لتونے ڈاڈھے عنبر عود دُکھیونے

محفل مخفی جوڑ کراہیں رل تے جشن منیونے

سعد تے شاہ سیفل دارل تے شراب پیوٹ
اتے سیفل داسعد کنوں ڈکھاں داحال پچھوٹ

یار لنگوٹے سعد کیتے ہک محفل خوب ٹھہائس
نچٹن ٹپٹن گاؤں کیتے کنجریاں کوں سڈوائس
یار پیارے کارٹ خوش تھی سُرخ شراب منگائس
پیتی آپ شراب بہوں شاہ سعد کوں نال پلائس
حال سفر دا ڈے ہٹن میکوں سعد کوں ول فرمائس
میں وی حال سٹیاں تیکوں اے وی گال ڈسائس
وچھڑیا بچٹن ملیوسی مخفی قادر کرم کمائس

سعد دا شاہ سیفل کوں اپٹیاں مصیبتاں داحال سٹاوٹ

شاہ سیفل کوں پہہ تے سارا قصہ سعد سٹایا
حکم خدا دے نال جڈاں تقدیر نکھیرا پایا
چڑھ تختے تے بحر اندر میں چالھی روز لنگھایا
ہک ڈینہہ تختے کوں ونج قادر نال پہاڑ دے لایا

چالھی ڈینہہ دے سفر وچالے بگھ ہا سخت ستایا
 ماریم دید پہاڑ تے چڑھ تے باغ نظر ہک آیا
 میوے خوب اُتھاں میں کھادے سُنکھ دا پھر نبھایا
 اتنے وچ آ جنگلیاں میڈا چین سکون ونچایا
 کرتے قید اُنہاں پنجرے وچ وٹ تے چا لڑکایا
 کھاوَن آپ ہمیشہ میوے میں کارن گھا آیا
 جوں جوں دھاڑ پکار کراں او کردے جور سوایا
 ہک ڈینہہ وٹ توں دُٹھا پنجرہ رب جو سانگ بٹایا
 چاتے میوے کھاؤم بھونیں توں وارا بخت ولایا
 اوندے بعد اُنھاں ول میکوں میویاں نال رچایا
 بر دے واسی ڈس ہن کچھے سعد کوں شاہ فرمایا
 سعد سمھو سیفل کوں مخفی ول اے حال ڈسایا
 شاہ سیفل کوں سعد دا جنگلی قوم دا حال سٹاوٹ

سعد بچارے سیفل کوں اے دُتتا حال زبانی
 نہ دُٹھم نہ سٹیم ہی جا قوم اوہا بیابانی

ننگے مُنکے لڳن ویاوَن او چیلے شیطانی
 کُتیاں وانگ وِڊن کت چھوڑی سڻ توں سیفل جانی
 باندر وانگ کریندے گِیسی او سب کوہستانی
 ہاتھی جیڈے قد ہن سب دے ہے اے خاص نشانی
 چار مہینے قید نبھایم وچ پنجرے زندانی
 اے سردار اُنھاں دے ہک ڈینہہ تھیا حکم ربانی
 قیدوں کڈھ سوغات ڈتوئے سڻ اے یار کہانی
 ڈرتے کھڑ گے ڈیکھ تے راہ وچ ہک نالا بارانی
 سوچیم آہوں ڈردن بھنم کر ہمت مردانی
 کہیں دے پیش خدا نہ آنے مخفی سرگردانی

○

سعد اسيفل کول جابر قوم دا حال سٹاوڻ

ررواں شام سویرے اُتھاں وقت ڈکھاں وچ لنگھے
 آدم زاد ڈُھم آ ہک جاہن او سب ہک جتگھے
 تھی ہسوار بھجاوَن میکوں بے تھتھے بے ڈھنگے

نکلیں دا کئی رَہ نہ ڈیون او ظالم اڑ پنگے
 مخفی فخر کرے نہ بندہ رب توں معافی منگے
 سعدداشاہ سیفل کوں جابر قوم دے
 ڈوں سرداراں دا حال سٹاوٹ

ہن سردار وڈیرے اُتھاں بس ڈوں مست مقیمی
 تابع امر اُنھاں دے رَہندی ساری قوم قدیمی
 غیراں نال کھڑاون زورے کرتے بد تعظیمی
 لہندے محض نہ مونڈھیاں توں واہ ڈُٹھم شان کریمی
 رب نہ پاوے شالا مخفی کہیں دے پیش یتیمی
 سعددا جابر قوم دے ظلم دا حال سٹاوٹ

گزرے رات ڈکھاں دی تاں وت فجریں راندرساوِن
 میں عاجز مسکین اُتے او ڈاڈھے ظلم کماوِن
 چڑھتے وِچ بازار پھراوِن پگلیاں خوب گھماوِن
 میں مجبور نمائے کوں نِت رت دے نیر رُواوِن
 راتیں ڈیون پہرے مخفی پل اعتبار نہ کھاوِن

سعد دا ظالم قوم کنوں حیلے نال آزاد تھیوٹ

سال برابر مدّت میں اُوں قوم دے نال گزاری
 مست مُقیمی نال بٹائی خوب اُتھاں میں یاری
 نال ہنر پھند بازی دے میں کیتی سخت مکاری
 تروڑ انگور شراب بٹایم خوب کیتم ہُشیاری
 پیتم خود پلوایم رُح تے سب کوں واری واری
 تھے بے ہوش چڈاں سب لا تھم دل توں مونجھ مونجھاری
 چا تلوار اُنھاں دے کیتم ٹوٹے وار و واری
 چھٹ آیم ایں حیلے مخفی تھی گیا کرم غفاری
 سعد دا شاہ سیفل دے اِگوں زنگیاں دے

ہتھوں گرفتار تھیوٹ دا حال بیان کرن

بحری ڈاکو خاص درندے ہن وچ روپ بشر دے
 سئے آدم او مار ملکیندے ماہر تیغ تبر دے
 کر تکرار پدھیونے میگوں وچ دوران سفر دے

زنگ توں نیندے پے ہن میکوں اندر ہور شہر دے
 شہر عمر دے نالوں جاں او رہنر آن گزردے
 مرد محافظ شہر عمر دے ساکوں آن ٹکردے
 ہن مومن مردانے سارے حافظ شہر عمر دے
 سب زنگی شہرنگی اوں جا جھکڑے دے وچ مردے
 قید کنوں چھڑواوٹ لپوں او مومن مرد پکردے
 گھن گے نال میکوں گھراپٹے خوب سنبھالیں کردے
 قسمو قسم دے میوے کھاٹے آن اگوں او دھردے
 پر اُتھ میکوں تیئں سیفل دے بگڑن نہ مول وِسر دے
 نین نماٹے نیر وِہاؤن جھٹ نہ مول جتر دے
 رل تے سنگت نال اتھاں آ پہنچم نال امر دے
 اتنے سال رُلیو سے بر وچ کاٹ جھڑے دلبر دے
 یا ڈٹھے یا سٹھے تیں او وسدے پر مگر دے
 کھول سٹائے سیفل اونکوں حال سبھے دفتر دے
 آ ویسن ہُن جلدی اتھ او نال امر پرور دے
 مخفی کرم کرے او مالک دُور کرے غم ہر دے

سعد و اشاہ سیفیل دے رے شاہ اعظم دے کول و نچڑ

سیفیل سعد ڈوہیں تھے جڑ بن اعظم کول روانے
 شہ اعظم دی مجلس وچ و نچ پیٹھے یار یگانے
 سیفیل کول سپڈ نال پلھایا شاہ اعظم فرزانے
 آ کھیس تیں توں ڈھیر پیارا کیئی اندر زمانے
 حکم ڈتس و نچ لا توں دیرہ وچ گلزار سہانے
 مست بہار دے گاندے پن اُتھ بلبل عجب ترانے
 گھن ائی قسمت کول اساڈے تیکوں نال بہانے
 رُ پے سمت چمن دی ڈوہیں سن تے امر شہانے
 وچ گلزار دے لایا دیرہ مخفی شہ مردانے

بادشاہی باغ دی خوبصورتی دی تعریف

خنکی چاتی ہر ہک پوٹی مست بہار جو آئی
 ونکو ونکی دے پھل ترڑ پے اُنت شمار نہ کائی
 ہن پھل چٹے لال گلابی ، کالے تے زردائی

نیلے پیلے تے ست رنگے سوسنی تے سُرمائی
 وچ گلزار گلاب ڈکھالے وَکھری فخر وڈائی
 جلوے نال جمال دے رهندا ہر گل کوں شرمائی
 گل گلزار دے گلشن کوں ہن خوب کھڑے چمکائی
 ٹھکن ٹنور ہزارے دے واہ کرنے راند رسائی
 چنے نال چنبیلی رَل تے رہن چمن مہکائی
 گل داؤدی درمندیں دی مونجھ تمام وُنجائی
 ڈیکھ ربیل نباہو کوں سَکھ لہندی خلق خدائی
 گل رعنا خوش روپ ڈکھالے لالہ خوب للائی
 گل پچے گل موتیے کیتی رونق آن سوائی
 نرگس نال عباسی رَل تے خوب طرح ڈکھلائی
 سوسن شکر گزاری دے وچ رهندا وقت نبھائی
 نافرماں فرمان دے تابع پکڑ گیا نرمائی
 واہ نوسر نسرین عجب واہ کیسو دی رچنائی
 گل مہتاب اتے گل اورنگ مہک عجیب مچائی
 کیا کچنار نوار پھلی ، کیا سہنس مکھی دھج لائی

زنبق زعفر زرد زمیراں خوب جوانی چائی
 قِسم و قِسمی گل گلشن دی رونق رہن ودھائی
 بلبل شوقوں ہر ہک گل توں جندڑی گھول گھمائی
 رَل مل مرغ سرود کرن نت محفل رہن سبائی
 سنبل سوسن سرو صنوبر رونق واہ ڈکھلائی
 میوے دار درختاں بھاگل آپس دے وچ پائی
 خود خورشید نہ پھر دا اُوں جا ویندا نظر چرائی
 بس مخفی ہٹن آن پری کوں نہ کر دیر اجائی

○

پریاں دا ارم کنوں پرواز کرتے سراندیپ وچ آؤں

اُپے ارم توں سراندیپ دو سنگر پریاں دے ٹلے
 وچ گلزار قیام کیتونے اتر فلک توں تلے
 لشکے مارے حُسن پریاں دا تاب کینویں کئی جھلے
 واہ وا جلوے ناز بھریاں دے مارے نور تجلے
 نوری نین لُئیدے تن من چھوڑن کجھ نہ پلے

قید کرن لکھ دلڑیاں پل وچ سٹ زلفاں دے وے
 نانگ لٹاں دے مارن دل تے ڈنگ نت آن کلے
 کنگن کانے دل کھس گھندے جگر جلدی دے چھلے
 سوسنی پشوازاں تے بوٹے زرد چکن دے بھلے
 دُر دامن دے اٹکن چٹکن کون انھاں کون ٹھلے
 وچ پریاں دے بانو دا رُخ وانگ قمر دے پلے
 شاہ سیفل دے ڈیکھ توں مخفی تھیندے بخت سَوے

○

پریاں داباغ دے وچ آوٹا اتے

سیفل داسعد کوں اے خبر سٹاوٹ

جلوہ حُسن دا ڈیکھ تے سیفل آکھیا سعد بجن کوں
 حُسن پری دے روشن کیتا ہے چودھار چمن کوں
 سعد جواب ڈتا اے جلدی شاہ سیفل ہم سن کوں
 کارن جشن اتھاں شاہ اعظم شیت ٹھوئے گلشن کوں
 گال پسند نہ آئی اے مخفی مرد ملوک مدن کوں

بدلیج البانو پری داملکاں دے نال ملن

مکاں نال ملی جڈ بانو تھی غمناک الانی
 آ کھیس ڈھیر مصیبت ہے تیں بھوگی بھین نماٹی
 کھول سٹا اچ مکاں میکوں اپنی درد کہاٹی
 ڈس پردیس اندر ہے تیڈی کیویں عمر وہانی
 آ کھیا مکاں رکھ ترسلا دل وچ بھین سیاٹی
 ایندے وچ کجھ شک نی ہاں میں ڈاڈھی درد رنجانی
 پرہن تیکوں مل تے بھل گئی میکوں پیڑ پرانی
 شعر تیڈے کر ڈیندن مخفی پتھر دل کوں پاٹی
 پری داملکاں کنوں اوند احوال چکھن

مکاں توں مہتاب چکھی پہہ حال حقیقت ساری
 آکھے حال سٹا سب میکوں مکاں بھین پیاری
 جان کراں قربان ایہا تیں بھین اُتوں لکھ واری
 ہجر فراق تیڈے وچ ہے میں روندیں عمر گزاری

بعد مدت دے تئیں تے تھی گے کینویں کرم غفاری
 وچ ویران جنگل دے تیڈی آن کیتی کئیں کاری
 نور جمال کوں ملکاں مخفی گال ڈسی وَل ساری
 شہزادی ملکاں داپری کوں اپٹا حال سٹاواں

ملکاں آکھیا میں رُل گئی تے مولا کرم کمایا
 رُلدیں رُلدیں اوں پنچ بر وچ ہک شہزادہ آیا
 نور بھرے اوں محسن میکوں قید کنوں چھڑوایا
 مار تے دیہہ دردِیلا اتھ اوں نال امان پچایا
 کیویں دیس دیہاں دے پہنچا فٹ مہ رُخ فرمایا
 کیوں ویران جنگل وچ رُلایا بادشاہاں دا چایا
 ملکاں آکھیا کول اساڈے ہے او درد رنجایا
 مخفی حال سٹیاں تیکوں ہس کیوں حال ونچایا
 سٹ تعریف حریف کنوں تھی گئیں شوق سَوایا
 بل گئی بھا برہوں دی سینے بھانہڑ عشق مچایا
 مخفی ڈیکھ ڈوہاں دا کیویں رب اتھ میل کرایا

ملاک دا پری کوں کہیں بہانے نال
شاہ سیفل کوں ڈیکھن دی صلاح ڈیوٹ

ملاک آ کھیا بانو کوں چل سیر کراواں تیکوں
نال ڈکھاواں مرد اُوہو جیس آن چھڑایا میکوں
پوندے بھین بھلاناواں چن دا ڈیکھتے رُخ جیندے کوں
رُپیاں بھاکل پاتے ڈوہیں ناز بھریاں ہک بے کوں
کون لکھے تعریف سبھو اے طاقت ہے وَت کیکوں
بانو آ کھیا ڈیکھوں مخفی لک تے ناز بھریے کوں
باغ دے وچ سیر کرن کیتے ملاک، اوندی
ماتے بدیع البانوپری دا آوٹ

ملاک ، مام بدیعِل دا چڈ وفد اندر پُچ ویندے
آ بُرغت ہک سیفل اُوں جا آہ غمگین کڈھیندے
سٹ آواز بدیعِل دا خود ہوش اُتھاں اُڈ ویندے
آ کھیا ملاک مرد ایہو آ دیہہ کنوں چھڑویندے
ڈٹھی ہس تصویر تیڈی بہوں مخفی طلب رکھیندے

شاہ سیفل دی خوبصورتی دی تعریف

سیفل نیک نظارے دی سب کیوں صفت کرتے
یوسف ثانی شہزادے کوں شعلہ شمس اکھیچرے
طوبی طور کلاں کش قامت رُخ فردوس ڈسیچرے
واہ کاگل خمدار خم و خم مست لکھیچرے
کھس گھندے دل نین نشیلے جاں وقت نظر ملیچرے
موتی مثل منور ڈند ہر دُر نایاب سڈتے
ماہ منیر منور جیندے مکھڑے توں شریچے
خوش آواز اوندی سُن بلبل صدقوں گھول گھیچرے
تاج طرہ واہ سہندا سرتے کیوں گجھ صفت گھیچرے
دور کنوں دل پور پری پئی عشق دے وچ ولھیچرے
آکھیا ماکاں مام ذرا گجھ تھی نزدیک ڈکھیچرے
پیٹس پرم پیالہ مخفی آکھیس ترت چلیچرے

ملاکں دا پری دے اڳوں شاہ سیفل دا حال ظاہر کرن

کھول پری کوں ملاکں سارا شاہ دا حال سٹایا
 عشق تیڈے دا سیفل سنیں ہے روگ جگر کوں لایا
 تیں کارن ہس چھوڑی شاہی عیش آرام ونچایا
 سک تیڈی شہزادے کوں ہے وانگ مچھی ترپایا
 لوڑھ جہاز تے پوڑ سپاہ ہے طلب تیڈی رکھ آیا
 حسن تیڈے متوالے کوں ہے حب دا جام پلایا
 تن من دھن شہزادے ہے سب تیں توں گھول گھمایا
 شوق تیڈے وچ طوق غماں دا گل اپٹے ہس پایا
 درد سنیہڑا کول پری دے ملاکں ونج پہنچایا
 تھے مخفی آسان سبھے کم کرم خدا فرمایا

سیفل دا حال سن تے پری دا اوندے اُتے فدا تھیون

دل ڈاڈھا بے تاب تھیس جڈ سنیس عشق کہانی
 بل گئی بھا برہوں دی اندر تھی مجنوں مستانی
 ملاکں نال کیتونس ڳالھیں آکھیس آپ زبانی

میل پری دے نال سٹیا نی میں اچٹک انسانی
 پر جے ممکن ہووے تاں وی ہوئی اے نادانی
 آدم زاد محبت وچ کر ویندا ہے لایانی
 آکھیا ملکاں شاہ دے نال میں کیتے قول زبانی
 بانو نال ملیساں تیکوں آئے سیفل صفوانی
 نال تیڈے ہس عشق پکایا کرتے سر قربانی
 باطن دے وچ راغب تھی پر ظاہر وچ بیگانی
 آکھیس پیش ملوک نہ ویساں کرتے میں نادانی
 کرتے مخفی عذر ایہو تھی واپس ترت روانی
 شہزادی ملکاں دے اڳوں بدیع البانوداٹال مٹول کرٹی

بانو جوڑ مناسب کیتے ظاہر مکر بہانے
 ہن ہمراز ہزاراں پریاں وچ گل زار سہانے
 ڈٹھا پریاں نال میکوں جے سیفل مرد بیگانے
 جلد سٹین شہپر کوں کئی جوڑ تے ونج افسانے
 میر ہزار مبادا میں تے تیغ اجل دی آنے
 پیا وت جفت موافق ڳولے ہر کوئی اندر زمانے

تھی مائل دل جان کنوں ڈکھلندی مکر زنانے
بارے بار ہجر دے مخفی پیش خدا نہ آنے

پری دا اپٹے مکان دے وچ آنوٹ تے وَل
بے قرار تھی تے شاہ سیفل دے کول ونجھن

بے درداں کوں تندر زیادی درمنداں کوں رکتھاں
عشق چڑھیس لاغرضی بھلی سہ نہ وال دیاں وتھاں
عشق تے عاشق کھوری دھر دے کپڑن ملیندن متھاں
تھی بے تاب شتاب ٹری مہتاب ڈ ہوں گھن رتھاں
بانو عشق دی ماری کوں گجھ یاد نہ رہ گیاں تھتھاں
عیش نہیں اُتھ رہندا مخفی عشق رہے آ جتھاں
سوہنی شکل والے شاہ سیفل کوں

خیمے دیوچ پری دا ڈیکھن

سرخ تمبو وچ ڈٹھا بانو نوری رُوپ ملک دا
سیفل دا رُخ چمکے اینویں جیویں چندر فلک دا

لسکن دُرج دَہن وچ ڈند ہر ڈند دُر وانگ لَسکدا
 نادر نین نورانی چمکن جیوں کئی لعل چمکدا
 نرم گلابی ہونٹاں توں پیا مخفی نور جھلکدا
 شاہ سیفل کوں ڈیکھتے پری دا
 بے ہوش تھی تے ڈہنٹ

ڈٹھا حُسن پری جاں شہ دا جنڈری گھول گھمائیُس
 جلوہ لاٹ نورانی ڈیکھتے چکر دماغ کوں آئیُس
 تھی بے ہوش ڈٹھی گل بانو شرم شعور ونچائیُس
 سٹ چھٹکار اٹھیا شاہ سیفل آخر بخت بھڑائیُس
 من بھاندا محبوب خداوند گھر وچ آن ملائیُس
 مورت نال اوصورت ساءگی صاف سنچائی رلائیُس
 جلدی نال پری کوں چاتے جھولی دے وچ پائیُس
 پھنڈیں انگ نہ ماوے سیفل نیر ہزار وہائیُس
 آس مراد تھئیُس سب پوری مولا کرم کمائیُس
 تھئی مسروری حاصل شاہ کوں ہر ڈکھ درد بھلائیُس

پریاں دی سردار پری دا رب دیدار کرائیُس
مخفی ناز بھری ڈٹھیں رب کھول بہشت ڈکھائیُس

بدلیج البانو دے سہٹپ تے

اوندے گاہیاں دی تعریف

واہ گل بدن بدلیج البانو روشن رُخ شہزادی
صورت دے وچ ہئی لاثانی ملکہ شرم حیا دی
صفت لکھن ہے مشکل کافی اوندے ناز ادا دی
کوڑ نہ ہوسی آکھاں اوکوں جے کر کھاٹ وفا دی
خوش گفتاری بخشی ہَس رب وکھری چاوٹ لا دی
ہونٹ گلابی نین شرابی ہر ہک نقش سوادِی
دُرج دَہن وچ موتیاں توں ڈند ڈیندے چمک زیادِی
زیور ترپور سوہندے سب کئی رلیں نہ محض ردا دی
مندری دل دی گندری ہئی نت رت پیوٹ دی عادی
وَل وَل مارے نتھ لشکارے کرتے عام منادی

بگل وچ ہار سُہس نو لکھا ڈیوے جھلک قضا دی
 بینسر بول تے کنگن کاٹے منگدے دادِ نگا دی
 حور ملک قربان وچن خود قدرت ڈیکھ خدا دی
 شعر سوادى لکھ تے مخفی کر ظاہر اُستادی
 بشر دی خوشبودا پری دے دماغ وچ پچھن

اُتے پری دا جاگ پوون

آئس ہوش ٹکاٹے جڈن سنگھیس بوِ انسانی
 کر کاوڑ تھی دُور کھڑی وت کیتس گلِ زبانی
 غصے نال اُلا تے کیتس ظاہر جوشِ جوانی
 کون بگانہ آدم ہئیں اے پچھیس وچ حیرانی
 کیوں رَس باس ربیلوں گھندیں تھی تے جنسِ بگانی
 ہار حمیل دے تروڑیں موتی کیوں آدم اگیانی
 تروڑیں دزد اُناں کچے کیوں تھی ثابت نقصانی
 مائل ہئی دلِ جان توں پر ورتائیس چالِ زنانی

سخت سوال کیتے سب اوں لب چول تے لال میانی
 شاہ سیفل در ماندے کوں وت آ بگئی سرگردانی
 ٹور قصے کوں ہووی مخفی شالا کرم ربانی
 شاہ سیفل داپری دے اگوں منت زاری کرٹی

عشق تیڈے میں عاجز دا ڈینہہ رات آرام ونچایا
 تانگھ تیڈی وچ رو رو تے میں اوکھا وقت نبھایا
 میں مسکین مسافر کوں ہے ہجر تیڈے تڑپایا
 دل میڈے تے نیناں تیڈیاں ظلمی تیر چلایا
 ہجر تیڈے بھن جگر میڈے کوں وانگ کباب بٹایا
 تن من دھن سب تیڈے ناں توں ہے میں گھول گھمایا
 بعد مدت دے قسمت میکیوں ہے تیں نال ملایا
 میں عاجز دا ہک دم کیوں تیں دل توں وہم بھلایا
 میں مسکین دی کر دلداری چھوڑ غرور اجایا
 گھول ڈتے تیں ڈھول اتوں میں ملک مصر سرمایا
 ول وی حال میڈے تے تیکوں ترس ذرا نی آیا

کیتے جتنے ترلے شہ گجھ کرم نہ اوں فرمایا
 ناز کنوں پُر ناز پری چا منہ ہی طرف ولایا
 ڈیکھ ولا ہن کیوں مخفی بھانہڑ عشق مچایا

پری اتے شاہ سیفل دا ہک ڈوجھے
 دے نال اکھیں لڑاؤں

اٹکن چٹکن نین ڈوہاں دے چٹ پٹ کرن لڑائی
 جھٹکے ڈے تے ہک ڈوجھے کوں پکڑ وچن نرمائی
 چھک تلواراں سہنس ہزاراں نیناں فوج چڑھائی
 ہک ڈوجھے دے نال اکھیں جڑ بازی عشق دی لائی
 چرس پریم دی پیتی نیناں تھئی غالب سُر خائی
 مدہوشی وچ مست تھئے ہر ہک دے نین نشائی
 شہ دے من دی روہی وچ آ بدلے کٹ مٹ لائی
 تھے قربان ڈوہیں ہک بے توں چھوڑ تے فخر وڈائی
 چمن وچالے نیناں آخر پیت دی راند رسائی
 ہر ہک صنف دے وچ کر مخفی خوب طبع آزمائی

شاہ سیفل اتے پری دا آ مٹے سامنے
تھی تے ہک پے نال گال مہاڑ کرٹ

شاہ سیفل معشوق اِگوں ول تھی تے نرم الایا
آ کھیس بانو! عشق تیڈے ہے ہوش حواس ونچایا
کل محبوب مصر دا ہے میں تیڈے کاٹ بھلایا
تیرھاں سال وچھوڑے دے وچ ہے میں وقت نبھایا
ڈیکھ تیکوں ڈکھ دُور تھیم اِچ قسمت سانگ بٹایا
ٹال مٹول کیستے سے بانو حربہ ہر آزمایا
شاہ سیفل توں دیر تلک اوں اپنا عشق لکایا
جذبیاں والے جھول توں پاٹی تار جڈٹ تھی آیا
شہزادی دے پتھر دل تے جادو عشق چلایا
نین چھٹے طرفین کنوں رنگ آ خر عشق ڈکھایا
ناز بھری کوں پیار دے جذبے عشق دا جام پلایا
سن مخفی اوں ظاہر وچ کیا سخت جواب سٹایا

شاہ سیفل دے نال معشوقانہ

انداز وچ پری دا

جھنڑک ڈے تے الاوٹ

کرتے شوخ نگاہاں بانو ول اے گال الائی
 آدم جُفت پری دانی تھیا اچ تک جگ وچ کائی
 پیو میڈا سردار شہاں دا رکھدے شان سوائی
 ڈیسی کینویں رشتہ تیکوں سوچ ذرا سودائی
 جے کرتیں تے کرم کرے کئی مَن تے امر خدائی
 آخر بشروں نال میڈے ول تھیںی غیر وفائی
 سنگت توڑ نبھا نی سگدا ہے آدم ہرجائی
 تیں سنگ سنگ نہ تھیںی ہرگز رُل نہ مفت آجائی
 کرتے گال ایہا اوں شاہ دے تن کوں لہنی لائی
 بے پرواہی ناز بھری اُتھ مخفی ڈھیر ڈکھائی

بدلیج البانودے اڳوں شاہ سیفل داجھک نوائی کرتے پولٹ

درد نہ ڈیون ساہی شاہ کوں ہر ویلے رت رووے
 پپلیاں نال ہنجوں دے داٹے موتی مثل پرووے
 خون جگر دے نال سدا شاہ آس دی مہندی لووے
 نال ہنجوں دے پانی دے نت دانگ ہجر دے دھووے
 آ کھیس بچن محال میڈا بے تیڈا کرم نہ ہووے
 بے پرواہاں نال کہیں کوں مخفی کم نہ پووے
 شاہ سیفل دی منت زاری بارے مصتف دا بیان

پیش پری دے کیتی سیفل بے حد منت زاری
 آکھے طلب تیڈی وچ ہے میں روندیں عمر گزاری
 تیں بن بچن محال ہے میڈا کر گجھ میڈی کاری
 عشق تیڈے وچ چاتا ہے میں بار برہوں دا باری
 حسن تیڈے ہے ماری میکوں چوٹ اندر وچ کاری
 میں باندے درماندے دی ہن کر مخفی غم خواری

شاہ سیفل کوں بدلیج البانو دا بیزارتھی تے جواب ڈیوٹ

جوڑ جواب ڈتا اُتھ بانو کر طاہر بیزاری
توں آدم ہئیں خاکی کملا میں مخلوق ہاں ناری
سوچ سمجھ تے بگل کیوں پاواں پیت پریت دی بگاری
آدم نال جے نین لڑاواں روواں عمراں ساری
رُلدا ودیں دَر دَر مقنا آیو پیش خواری
اتنی گال سٹی جڈ سیفل آئس مونجھ مونجھاری
سوچی مخفی شاہ سیفل اُتھ ہک تجویز پیاری

اپنے پیٹ وچ مارٹ واسطے

شاہ سیفل دامیان وچوں خنجر چھکٹ

خونی خنجر کڈھ تے سیفل بانو کوں فرمایا
تیں کارٹ میں چھوڑی شاہی عیش آرام وںچایا
تیڈی خاطر خرچ کیتے میں اپٹا سب سرمایا
تن من دھن سب ہے میں تیں توں صدقوں گھول گھمایا

حال میڈے تے وَل وی تیکوں ترس ذری فی آیا
 مرڻ چنگاں ایں جیوڻ توں ہے جیوڻ کوڑ اجایا
 پڑھ تے منتر ماریا سیفل جادو جوڑ چلایا
 سڻ تے ڳال ایہا فٹ بانو کھس ہتھیار بھکایا
 ڏیکھ نیاز نیازی دی اُون تھی تے موم الایا
 بس مخفی اُتھ سیفل کون رب عید دا چندر ڏکھایا
 بدیع البانوپری دافخر غرور کون ونچا تے مشتاق تھیوڻ

نال محبت آکھیا بانو سٹ تے فخر وڈائی
 تیں دلدار اُتوں میں اپنی جند ہے گھول گھمائی
 نال تیڈے بیا کون رَلے تیں ہے واہ پیت نبھائی
 اڻ ڏٹھیں تیں میڈی خاطر دولت ڈھیر لٹائی
 بار برہوں دا بارا سر تے رَہ ڳیوں اجنگ چائی
 پیت پریت دی ریت ایہا ڏس کنیں اُستاد سکھائی
 تیں سیفل دی باندی بٹیم نیناں چوٹ چلائی
 من بھاندا محبوب ملیے ہے لکھ الحمد خدائی

میں قربان اُوں خالق توں جیس تیڈی شکل بٹائی
 مِیں رُل گئی تے قادر کرموں رحمت آن وسائی
 دِل دے جانی سیفل کوں اُوں گال ایہا سمجھائی
 ملاں نال اُوندی ماء رَل تے ہے سب گال سٹائی
 لُک تے چوری نال تیڈے ہم پیار دی راند رسائی
 رکھیں راز ایہو توں دِل وچ ہم جو گال ڈسائی
 راز اساڈا محض نہ سمجھے ہرگز حق ہمسائی
 سیفل نال محبت دی اُوں پہہ تے گال پکائی
 بانو کوں اے آکھیا سیفل نہ کر فکر اجائی
 روز ازل دے جیس ڈینہہ خالق کل کینات بٹائی
 ہوں ڈینہہ دا میں خادم تیڈا ہاں عاشق شیدائی
 بگنڈھری عشق دی باری اوّل میں سیفل چم چائی
 بھر تے جام محبت دا اہج خود ہتھ نال پلائی
 ڈھلی رات رہی ونج باقی کلکڑاں بانگ سٹائی
 وعدہ تر ت ملن دا کرتے نور جمال سدھائی
 نکھڑیے سچن پیارے مخفی نیناں رم جھم لائی

پری دالپٹے مکان وچ وَل آنوٹ اتے بے قرار تھیونٹ

بھاہ برہوں دی بھڑکیس دِل وچ تھیس شکل کماٹی
 ہئی لاغرض بھلی لاغرضی برہوں دی برماٹی
 موہی مرد ملوک مصر دے نال نیاز پریاٹی
 آستی چڑھ سچھ اُتے پر سچھ ذرا نہ بھاٹی
 آن سویل نران رکتونے خیر دی رات ویہاٹی
 کھاپی تے وَل ہر ہک سینگی گھر دو تر ت سدھاٹی
 مخفی دے وچ ماء ملاں دی بانو نال الانی
 خدمت تیڈی چھوٹیں لاہم کیتی سگھڑ سیاٹی
 من آکھیا اہ میڈا کرتے یاد او پیت پراٹی
 آوے سیفل کول تیڈے من گال ایہا توں راٹی
 سوچس سوچ تے آکھیس آوے تھیوے ختم کہاٹی
 کول نہ ہووے غیر پیا نہ تھیاں غیر دی کاٹی
 رگ رگ میڈی دے وچ شاہ دی سک ہے آن سماٹی
 بس مخفی شہزادے کول فٹ ملاں سڈٹ سدھاٹی

شہزادی ملاں دابدلیج البانودی اجازت نال
شاہ سیفل کوں سڈٹن کیسے باغ دے وچ ونجھٹن

بانو توں گھن رخصت ملاں کول بھرا دے آئی
وچ گلزار سہانے ونج اوں خوشخبری سٹوائی
آکھیس گال پری کوں تیڈی ہے سب مام ڈسائی
ڈھیر مبارک ہووی رب ہے تیڈی آس چکائی
سن پیغام محبت دا ہے شرط ایہا اوں لائی
آوے سیفل جیں ویلے اتھ ہووے غیر نہ کائی
جُل جلدی توں نال میڈے ہن نہ کر دیر اجائی
آخر مخفی ملاں اپٹے قول دی لاج نبھائی
ملاں کنوں خوشخبری سن تے سیفل

داخوش تھی تے تیاری کرن

سن خوش خبری اٹھیا سیفل کیتس جلد تیاری
ٹہکے ناز کنوں ایں جیویں ٹہکے ٹنور ہزاری

شاه سیفل دلداری دلیں دا نکھتا چال سنگاری
 ساوی پگڑی چھکدی سر تے گکھا نال سُناری
 یاد کیتس محبوب مٹھے جڈ ول پئی سیت دی واری
 ملکاں مام بدیع اُتھ پہہ قول پکائے یکباری
 بے حد شاد تھیا شاہ مخفی ٹل بگئی مونجھ مونجھاری
 ملکاں دے رے لے شاہ سیفل دا پری دی مجلس وچ آنوٹ

بٹن جوتے جاں نکتا سیفل شکل نورانی والا
 ٹھہندی خوش پوشاک بدن تے سر تے تاج نرالا
 واہ خمدار وَلو وَل زلفاں سَپ جیویں گئی کالا
 وَل وَل وچ دل قید کرن نہ محض کریندیاں ٹالا
 سرخ اکھیں وچ سرے کیتا واہ جو حُسن دوبالا
 دُھلک دُھلک شاہ رُدا آیا جیویں محبوبی چالا
 کول بدیع البانو دے جاں پہنچ گیا متوالا
 اکھیں نال رلیاں وَل اکھیں بھلیس درد کشالا
 تھی بدختی دُور بگئی آ کیتس بخت سنبھالا

بانو بھرتے کیتا مئے دا شاہ کوں پیش پیالا
 بعد مدت ترسیلے دا وَل پیا سیت دا ڈھالا
 کھول سٹیونے ہک ڈوجھے کوں مخفی حال حوالا
 بدلیج البانودا شاہ سیفل کوں اپنی ڈاڈی سربانو
 پری دی خدمت وچ ونجٹ دی صلاح ڈیوٹ

پرس پری ہک مُلک ارم وچ ہے سردار پریاں دی
 ہے او امّاں خود پیو میڈے شہپر مرد جواں دی
 گھٹ توں گھٹ ہے عمراں اوندی پنچ سوکئی ورھیاں دی
 پیش اوندے توں ونج تھی سیفل گال سٹا درداں دی
 آپ اکھسی شہپر کوں کر آس خدا دے ناں دی
 نال حکم رب پاک دے مخفی ٹلسی مونجھ دلاں دی
 بدلیج البانو کوں شاہ سیفل دا جواب ڈیوٹ

ہر ہک امر منیساں تیڈا میں رنجور نماٹاں
 ہاں میں تیڈی ذات دا صدقوں خاص غلام پراٹاں

سمیں نگر نگین شہر کوں میں عاجز نہ چاٹاں
 ڈے کئی میکوں رہبر جیڑھا چاٹے جاہ ٹکاٹاں
 قادر کرم کریمی مخفی ہے اونکوں خصماٹاں
 بدیع البانوداشاہ سیفل کوں

پیارنال جواب ڈیونٹ

رہبر نال تیڈے ہک ویسی اُتھ بانو فرمایا
 کول پری پہنچسی تیکوں نہ کر فکر اجایا
 ڈاڈی کول بیا ہم سڈتے آپ وکیل بھچایا
 شہپر کرم کریمی تیں تے جے رب کرم کمایا
 جے انکار کتوںے تاں سن بادشاہاں دا چایا
 سر قربان کریاں تیں توں وقت جڈاں کوئی آیا
 ہر تکلیف بھوگیساں خود کر سر تیڈے تے سایا
 اٹ ڈھیں تیں میڈی خاطر خرچ کیتے سرمایا
 میں باندی دے کارٹ ہے تیں بار ملامت چایا
 تیرہاں سال دا عرصہ ہے تیں وچ پردیس لنگھایا

ہر پل ہے تیں ہجر میڈے وچ مشکل نال نبھایا
میں وی تیں توں ہے ہن مخفی تن من گھول گھمایا

شاہ سیفل دی ہمراہی واسطے پری

دا ہک دیہہ کوں طلب کرٹ

شہزادی ہک جن کوں سڈ تے گال سمھو سمجھائی
سربانو دے کول ہٹیں ونج ڈھول میڈے کوں چائی
اڈ پیا چا تے سیفل کوں جن گرد غبار اڈائی
سفر گیا کئی سالوں دا او ہک ڈینہہ اندر مکائی
پیش پری دے جن ونج کیتا شاہ سیفل سودائی
ہئی سردار پریاں دی پٹھی اُتھ دربار سجائی
پریاں ہن سے حاضر کھڑیاں ادبوں سیس نوائی
سیفل نوڑ سلام کیتا اُتھ کرتے خوب تیکھائی
پیش پری دے کیتی سیفل عجز نیاز سوائی
ڈیکھ تے عجز نیاز اوندی اے گال پری فرمائی
عجز نیاز ادب ڈس اتنا کنیں اُستاد سکھائی

اتھ آوٹ دے جرم کنوں ہیں ٹھیک سلام چھڑائی
 ڈاڈی کول پری ہک بانو جلدی نال بھجائی
 حال سبھو سیفل توں پہلوں پٹھی ہئی سٹوائی
 نال ادب دے سیفل ساری مخفی گال ڈسائی
 شاہ سیفل داسر بانو پری دے اگہوں اپٹا حال بیان کرٹ

مُلک ارم دی مالک توں اتھ ہے تیڈی سرداری
 عرض کراں کیا میں ہک بے وس دردی سخت آزاری
 عشق پری دے رول ڈتے ہے سخت میگوں دشواری
 ہجر پری دالیندے وَل وَل دِل تے آن کٹاری
 تن میڈے کوں لاتی ہے بھاء عشق دی چڑنگ چنگاری
 گال ایہا شہپال کنوں منوا ڈے توں ہک واری
 سر بانو حیران تھئی سٹ حال حقیقت ساری
 پیش پری دے کیتی سیفل بے حد منت زاری
 ہدیہ نال نہ آندم تئیں دو ہاجھوں اِسم غفاری
 سر بانو فرمایا آدم پال نی سگدا یاری

اتنی گال سنی جڈ سیفل آیس مونجھ مونجھاری
 تھی بے ہوش دُٹھا شاہ سیفل چوٹ لگیو سی کاری
 عطر فشانی کیتی پریاں شاہ تے وارو واری
 تھیا بیدار خمار کنوں تھی دور تمام بیماری
 تھی واقف سردار پری فٹ گال سمجھ بگنی ساری
 عشق سچا ہے سیفل دا ہس رُلدیں عمر گزاری
 چھوڑ لیس ہک چشمے تے شاہ کوں کیش آپ تیاری
 سر بانو کم جوڑے جلدی کر ظاہر دلداری
 ڈکھیاں کوں ڈکھ ملدے ڈوڑے واہ تقدیر غفاری
 شاہ دے سرتے ائی مخفی وت پنڈ درداں دی باری
 دیہہ دے قتل دا اوندے قبیلے کوں چوتھے مہینے پتہ
 لگن تے اُنھاں دا قاتل دی گول وچ بھج پوون

دیہہ دردیل مار تے سیفل جڈ ملاں چھروائی
 چار مہینیاں بعد خبر اے کول دیہاں دے آئی
 ہن قلمز تک سارے اوندے رشتے دار تے بھائی

رَل تے سارے دیہاں سوگ دی رسم تے ریت منائی
 خون ایہو انسان کیتے ہک دیہہ اے گال چلائی
 ایں راخس کوں مارٹ والا مول پیا نی کائی
 چالھی دیہہ تیار تھی بھنّے کر کاوڑ تلخائی
 مشرق توں لا مغرب تیں او پھر دے گرد اُڈائی
 شاہ دے سرتے ول ہک مخفی سخت مصیبت آئی

چندن چشمے اُتے دیہاں داسیفل کوں
 ڈیکھن اُتے اونکوں پکڑتے گھن وچن

چشمے تے جاں ستا ڈٹھا دیہاں شاہ سیفل کوں
 گھیرا سٹ تے آن اُٹھیونے نندر وچوں بے کل کوں
 نال پیار پچھونے چھوڑ تے کاوڑ جوش زہل کوں
 سمجھس اے ہن ارم کنوں اُتھ آئس چکر عقل کوں
 آکھیس وینڈے نال ہے ماریا میں اوں سخت نسل کوں
 بدھ تے گھن سردار کنیں گے سیفل مرد مٹھل کوں

----- ﴿سيف الملوك سرائیکی منظوم﴾ -----

قتل کرنِ توں کر گئے ٹالا سوہٹی ڈیکھ شکل کوں
قید کتو نے ، کھوہ وچ مخفی نُور بھرے نرمَل کوں

دیہاں داشاہ سیفل کوں کھوہ وچ قید

کرتے کھوہ کوں اُتوں بند کر ڈیوٹ

سیفل کوں ڈکھ ڈیوٹ کیستے کھوہ وچ قید کتو نے
چار پھیر وں بند کرتے ہک موری صرف رکھو نے
ڈیون خرش لنگھا کہیں ویلھے ظلم دے وات ڈتو نے
چوڈاں دیہہ ول چار چو فیروں پہرے دار پلھو نے
کالی قبر اندھاری دے وچ مرد ملوک ڈھکیو نے
ہک لحظہ وی شہزادے کوں بہر نہ مول کڈھو نے
چھی ماہ قید رکھو نے مخفی محض نہ ترس پیو نے
سربانو دارم وچ وچ تے شہپال دے نال ملاقات کرنِ

شہر ارم دے وچ وچ پہنچی جڈ سربانو پیاری
استقبال کیتا سب پریاں اوند اوارو واری

کھول سٹائی شہپر کوں ماء گال اُتھاں پہہ ساری
 آکھیس چاتا ہے شہزادے بار برہوں دا باری
 مشکل نال کیتی ہاں شہپر کر فرماں برداری
 پچھیا شہپر ہے ہن کتھ او سیفل سخت آزاری
 بانو آکھیا چشمے تے او پیٹھے مرد ہزاری
 آکھیا شہپر آوے اتھ ہن شاہ سیفل ہک واری
 ٹور قصے کوں مخفی ہووی شالا کرم غفاری

شہپال نال ملاقات کراوٹ واسطے سیفل کوں

سڈ واوٹ کیے سر بانو دا پنچھا پری کوں بھچن

پنچھا پریاں کوں سڈ بانو حکم کیتا اے جاری
 چندن توں گھن او سیفل کوں کرتے جلد تیاری
 ونج تے چندن چشمے اُتے دید پریاں جو ماری
 نہ نظریونے کہیں پاسوں وی شہ دی شکل پیاری
 واپس آتے سر بانو کوں گال ڈسیونے ساری
 سر بانو سن خبراں پوی کر ظاہر بیزاری

رستہ ہے او دیہاں دا جتھ چھوڑیم مرد ہزاری
 ہے سب دیہاں دی فطرت دے وچ شامل خوں خواری
 تھے حیران ڈوہیں اُتھ مخفی آ گئی مونجھ مونجھاری
 بدلیع البانوکوں شاہ سیفل دے گم تھیون دی خبر لگپٹ

سیفل دے گم تھیون دی جڈ خبر پری کن پُئی
 سٹ احوال بدیعل شودی دھاڑاں مار تے رُئی
 تڑپ تڑپ چو طرف ڈھبے او ہجر فراق دی بھُئی
 بینسر بول بھلیے سب اونکوں سرتوں لاٹھس چُئی
 ہئی جو اچن نِسارے وچ گئی فصل خوشی دی مئی
 بانو درد رنجائی دی ہئی آس اچن نہ پُئی
 نور جمال دے کارن مخفی چڑھ گئی ڈکھ دی گئی
 بدلیع البانودا ڈاڈی سربانوکول پیغام بھچن

ڈاڈی کول کیتا ہک قاصد بانو تڑت روانہ
 شاہ سیفل دے گولن وچ نہ کرّو عذر بہانہ

کاٹن میڈے لٹوایا سیفل بے حد مال خزانہ
 ماریا عشق میڈے اوں شاہ دے دل تے جوڑ نشانہ
 چھوڑ شراب شباب ڈٹس سب مطرب تان ترانہ
 وچ پردیس رُلیا میں سانگے چھوڑ تے تخت شہانہ
 میں کارٹن قلمز وچ مٹھا او مجنوں مستانہ
 کر پرواز گولیاں میں او شاہ سیفل فرزانہ
 چٹا چٹا چھاٹن مریاں پھر چو طرف زمانہ
 پل پل یاد ستاوس مخفی کیٹس عشق دوانہ

بدلیع البانودی حالت تے شاعر دا بیان

جندڑی جان بدیعِل شاہ توں صدقوں گھول گھمائی
 جشن جلوس جمال جُمل دی سُر ت ریہس نہ کائی
 نازک نرم پری دے دل تے برہوں چوٹ چلائی
 صبر آرام قرار بگیوسی نیناں نندر وِنجائی
 جان جگر جل کولا ہوئیس بھاہ برہوں بھڑکائی
 روز نویں بے درد زمانہ رهندے رنگ ڈکھلائی

خواب دے وانگ حقیقت جگ دی ہے رب پاک بٹائی
جھک ونج مخفی رب دے درتے سٹ گھت فخر وڈائی

سربانو داشہپال کوں سیفل دے

گولن کیے حکم ڈیون

سربانو شہپال کوں آکھیا شاہ کوں آپاں گولوں
غفلت دے وچ رہ تے اپٹا نام نشان نہ رولوں
فوج پریاں دی بھیج تے ہر ہک مُلک ولایت پھولوں
نپ یتے مہمان تیڈا جیں پھر اُوندا کجھ تولوں
سیفل باجھ پری نہ جیسی ڈھیر سخن کیا پولوں
تھی بگئی ہے محبوب توں مخفی بانو اولوں گھولوں
شاہ سیفل دے گولن واسطے شہپال داسو پری کوں بھچن

جلدی نال پری سو دوڑی شاہ جڈ حکم ڈتو نے
ہر ہک مُلک ولایت پہنچاں دیر نہ محض کتو نے
بھنورے وانگوں ہر ہک گل توں ونج تے باس گھد ونے

قَلَرَم توٹیں چّا چّا سارا چھاڻ مریونے
چڑھ آسماناں گولن مخفی بارے بار چتونے

○

پنج پریاں داشہپال دے کول آتے حالات بیان کرڻ

پنج پریاں دی ٹولی شہپر کول فجر کوں آئی
کھول تے قفل قیاسوں شاہ دی خبر اُنھاں سٹوائی
چالھی دیہہ کریندے پے ہن ہک ڈمینہ سفر ہوائی
ہک انسان نمٹا بدھ تے نال ویندے ہن چائی
وَل شہپال دلاور کوں ماء گال ایہا سمجھائی
دیہہ مواس کوں آکھیں کرتوں دل دی صاف صفائی
پر نہ مول مواس منیسی پک ہے باجھ لڑائی
کر بروقت تدارک متاں پیون خون قضائی
جنگ دی خاطر شہپر جلدی فوج تیار کرائی
عجز اندر ہے سب گجھ مخفی نہ کر فخر وڈائی

○

دیہاں دے نال لڑائی واسطے

شہپال بادشاہ داسامان کٹھا کرڻ

سب سامان لڑائی دا شہ کٹھا جلد کرایا
شیر دلیر جوان دیہاں دو لشکر نال سدھایا
اے سردار امیر سچھے پیا عام ہماڑ آیا
کٹھے آتھے لشکر ڈوہیں ہر ہک زور ڈکھایا
صدق ثبوت بناں اتھ مخفی مطلب کہیں نی پایا

○

شہپال نال جنگ واسطے دُھمن دیہہ واچڑھائی کرڻ

دُھمن دیہہ دیہاں دا تُمَن ہا ڈاڈھا خونخواری
خبر لگس جو ارم کنوں پیا آندے لشکر باری
دھوم دھڑکے نال روانہ تھی اے مرد ہزاری
سن تے خبر لڑائی دی تھیا خوف دُھمن تے طاری
نوں لکھ فوج پریاں دی کیتی ہے جنگ کاڻ تیاری

مِل دِیہاں دُھم دھام کیتا ائی پیش بہوں دُشواری
 ہر پک دِیہہ دے منہ توں ظاہر ڈس دی مونجھ مونجھاری
 وِچ میدان دے آیا دُھمن نال کٹک پک واری
 چالھی میل دی رہ گئی وِچی وِچ فوجاں دے ساری
 قِصہ ٹور اہگوں تے مخفی خوب ڈکھا ہشیاری
 دُھمن دِیہہ داشہپال بادشاہ دے
 کول پک وکیل کول بھچن

دُھمن دِیہہ شہپال دے کولھوں قاصد تڑت بھجایا
 کیوں لڑ دیں توں نال میڈے ہے کنیں تیکوں بھڑکایا
 شہپر ولدا دُھمن کن اے صاف جواب اکھایا
 ہے مہمان میڈے کول تیں کیوں قید قفس وِچ پایا
 نال میڈے تیں دُھمن زورے ہے خود آن کھڑایا
 کر واپس مہمان میڈا نہ تھی برباد اجایا
 شعر لکھن دا مخفی کول واہ گر اُستاد سیکھایا

شہپال کوں دُھمٹن دیہہ دا کاوڑ دے نال جواب ڈیوٹ

سُن پیغام دُھمٹن شہپر دا کاوڑ دے وچ آیا
آ کھیس ہے اوں قاتل ساڈے دیہہ کوں مار مُکایا
جے خونخوار بشر دی خاطر ہے تیں کٹک چڑھایا
او قاتل نہ ڈیساں تیکوں دُھمٹن کڑک الایا
سُن تے گال دُھمٹن دی شہپر جوش جلال ڈکھایا
دیہاں نال لڑن دا مخفی شہپر حکم چلایا
شہپال نال جنگ واسطے دُھمٹن دیہہ دا آوٹ

فوج دیہاں دی گھن تے دُھمٹن وچ میدان دے آیا
دہشت نال پریاں دے وچ اوں خوف ہراس کھنڈایا
ہوش ریہا نہ دُھمٹن کوں جاں پریاں جوش ڈکھایا
پکڑ ہزاراں دیہاں کوں فٹ پریاں مار مُکایا
لاشاں ڈیکھ تے دیہاں دیاں دل دُھمٹن دا گھپریا
زندہ ونجے دیہہ کوئی نہ شہپر حکم چلایا
بے شک مخفی ہر شاعر توں رکھدے قدم سوا

پریاں دالڑائی وچ دیہاں کوں شکست ڈیوٹ

جگری یار پٹے فٹ دشمن پئے بگئی سخت لڑائی
مل دیہاں دھم دھام کیتی چوٹرفوں فوج چڑھائی
جوش جنون جلال پریاں کوں ویندا تیز اڈائی
ال پل دے وچ فوج دیہاں دی پریاں مار مکائی
پریاں جوش دیاں بھریاں پل وچ خون دی نہر وہائی
آخر کار دیہاں کوں جنگ وچ تھئی حاصل پسپائی
فوج پریاں دی نپ دھم کوں شہپر کن گھن آئی
ٹھہندی ہے بس رب اکبر کوں مخفی صرف وڈائی
پریاں دا دھم دیہہ کوں قید کرتے شہپال کول گھن آوٹ

شاہ کولھوں بدھ آندا پریاں دھم دیہہ نقصانی
چکھیا دھم دیہہ کنوں خود شہپر آپ زبانی
مار سٹی یا جیندا ہے او شاہ سیفل صفوانی
جان دی بخش امان میکوں تھیا دھم آپ بیانی

قید کیتا ہم کھوہ وچ شہ کوں آ کھیس کھول کہانی
سیفل دی سُدھ پے بگنی مخفی تھی گیا کرم ربانی
دُھمن تے شہپال دا آپس وچ صلح کرن

قول قرار پکیونے پہہ تے خوب بٹی ول یاری
دُھمن نال پریاں پچوں اُتھوں کیتی تڑت تیاری
پنجویں روز پریاں گھن آیاں سیفل مرد ہزاری
شہپر ڈکھ پسند کیتا اوں پڑھیا شکر غفاری
گُوج کرن ہن جلدی فوجاں حکم تھیا سرکاری
آن ارم وچ پنہی آخر فوج پریاں دی ساری
منزل تے جے پچٹے مخفی سفر سدا رکھ جاری
شاہ سیفل داملک ارم دے باغات ڈیکھن

باغ ارم دے آن ڈٹھے جڈ مرد ملوک پیارے
باغ ڈٹھیں دل باغ تھیس مٹ داغ دلوں گے سارے
سیب انگور انار ڈٹھونس امب امرود چھوہارے

کیلے کنوں آڑو جھوں ڈسدے طرفوں چارے
 سرکاں صاف تے حوض بلوری وچ نایاب فوارے
 ہر پاسے گلزار ڈسے جاں دید چمن وچ مارے
 ٹھکن ٹنور ہزارے دے لئی رونق خوب ہزارے
 نرگس نازوں ناز ڈکھندی سوسن شکر گزارے
 نال گلاب چینیلی ڈیندی خوشبو دے ددھکارے
 کرتے غل غل غل بلبل گل گل توں جندوارے
 کوئل کو کو کوک سٹاتے دردوں درد پُکارے
 جھوٹن پریاں پینگھ پنگھوڑے ڈیکھن ڈیکھن ہارے
 ٹھمک ٹھمک ٹھم ٹور ٹرن کھڑ ترورن فلکوں تارے
 عشوے غمزے ناز نہورے سب سامان چرہارے
 زلفاں نال اسیر کرن سئے عاشق مرد کرارے
 وچ گلزار ڈٹھے شاہ سیفل جنت وانگ نظارے
 گل وسواس وِسار تے شہ جھٹ تھی مسرور گزارے
 پاک خداوند شالا مخفی سب دے پڑے تارے

مُلک ارم دے باغات تے محلات دی تعریف

کوٹ اِرم دا بے حد اُچا محل مُنارے اُعلے
 درماندا درِ بگول نہ سبھسی رُلدیاں عُمر ایں بگالے
 موتیاں نال جڑیے دروازے طاق عقیق دے پھالے
 بام دے وچ ہن لعل جڑیے واہ صاحب ہنر کمالے
 چار چمن چو طرف اُتھاں رنگ جوڑ بہار ڈکھالے
 رونق خوب چمن وچ لاتی نرگس تے گل لالے
 گل داؤدی دُور کرن دردیاں دے درد کشالے
 کوئل دردوں کوک سنڈی بلبُل سوز دے نالے
 اغن پیسے پیسے گاؤن پگاؤن مست ملھالے
 موسم مست بہار سدا اُتھ نہ گرمیاں نہ پالے
 مَسْت رہن ہر وقت نشے وچ اِرم اندر متوالے
 سنے پریاں پا زیور ترپور کردیاں ناچ نرالے
 ناچ پریاں دا روز اُتھاں ڈکھ درد ڈکھیاں دے ٹالے
 واہ رِم جھم جھم جھال سہے واہ خوب اُنہاں دے چالے

مارِ دردمنداں دے دل وچ نت نظراں دے بھالے
 چنگ اوپنگ ہمرنگ تھیوے واہ تھی ہمرنگ ڈکھالے
 گلِ وسواس وِساں اُتھاں شہ وقت خوشی وچ جالے
 دور تھیے ڈکھ درد سچھے جاں سیت ڈتونس ڈھالے
 دوزخ درد فراق دے سارے تھی گے دُور کشالے
 رب ڈکھ پیش نہ پاوے مخفی ہوون سچن سکھالے

○

اِرم دے اندر پری دا خفیہ طور سیفل کوں ملن

نور بھری مسرور تھی جاں علم تھیس دبر دا
 خفیہ طور ملی وِج شاہ کوں ترور تے کوٹ فخر دا
 قسمت آن ملائیس مونس دھوئس داغ جگر دا
 تھی خوشحال بدیع البانو شکر پڑھیا پرور دا
 ملیا جاں محبوب کوں سیفل بھلیس درد اندر دا
 ڈے ڈیندے پھل مالک مخفی آخر کار صبر دا

○

سربانو پری داشہپال کوں بدلیع البانودی
سیفل نال شادی کر ڈیوٹ واسطے صلاح ڈیوٹ

شہپر دے ونج پیش کیتی ما ہک تجویز پیاری
ہے پیو ما دا پتر کہو اے سیفل مرد ہزاری
نور جمال دی حُب وچ ہے ایں بھوگی سخت خواری
تیرھاں سال عمر ہے سیفل وچ پردیس گزاری
ڈے رشتہ شہزادے کوں من مطلق نام غفاری
درماندے غمگین دی نہ کر ہرگز دل آزاری
ایں مسکین مسافر دی کر آئے پچھا دلداری
کر تکمیل قصے دی مخفی موت متاں چا ماری

شاہ سیفل دی شادی تے

شہپال دا خوشی دے ساز منگاؤٹ

وچن پئے گے دول دماے حکم تھیا چڈ شاہی
ڈیندے شاہی شادی دی خود شاہی ساز گواہی

ڈھولک دُکڑ دول نغارے تھے ہم رنگ ہمراہی
 سازندے ڈکھلاوٹ پئے گے سُر دی چاڑھی لاہی
 کیتی دھی دی شادی خوش تھی شہپر نیک نگاہی
 تا کوہ قاف تھئے سب شامل جتھ جتھ سنگت آہی
 شاد تھیے مشتاق ڈوہیں تھیا مخفی فضل الہی

○

شاہ سیفل دی شادی دی محفل وچ

ہر پاسے دیاں پریاں دا شامل تھیونٹ

کر پرواز لہن آ فلکوں سنگر پریاں دے ٹولے
 ڈھولک دُکڑ دول دما مے وچدے ساز سمو لے
 رَل مل سہجوں رقص کرن رَل گاؤن کرن چہولے
 غمزے نال کرن سئے رمزے ڈیندیاں پل پل رولے
 چشماں نال چلاؤن وَل وَل دل تے سانگ سنگولے
 زلفاں نال کرن جو قیدی کون اُنھاں کوں کھولے

جلوہ جان جلیندا جو بن جگر کریندا کو لے
طاقت ہے کیا شاعر دی ہر صفت اُنھاں دی پو لے
سوچ تے شعر تو لکھ ہر مخفی تلسن ماسے تو لے

○

شاہ سیفل دی شادی دے موقع تے پریاں دا چٹن

زلفاں کھول پھرن سے پریاں ناچ کرن متوالیاں
ڈے جلوے ہک لحظے وچ سے وچن مار بھنوالیاں
سُر قاتل آواز جنگاور طرزاں تیز اُبالھیاں
مار گھٹن مشتاق ہزاراں نال نظر دل کالیاں
ٹھمک ٹھمک ٹھم ٹور ٹرن نت نازک ناز نرالیاں
عشویاں غمزیاں ناز نہوریاں نال کرن اٹھالیاں
ناز نیاز لطیفے لاتاں جو بن جوش جلالیاں
ڈھولک ڈھول دے ڈھنگ تے مخفی تال کرن سَکھ پالیاں

○

شاہ سیفل دی شادی تے پریاں دا
ہر قسم دے کھاٹیاں دا انتظام کرن

شادی کاٹ مہیا کرتے سب سامان رکھوئے
قسمو قسم دے میوے کھاٹے رل مل خوب کھدوئے
عطر نال معطر جاہیں جامے خوب کیتوئے
مے پیون خوش تھیون رل تے ڈاڈھے جشن منیوئے
بے پرواہی وچ کئی مخفی عاشق رول ڈتوئے
بدیع البانودی خوبصورتی دا بیان

ہار سنگھار کرایا سینگیاں سنگری بانو پیاری
زیور تریور پا ٹھمکائے خوب کنوار سونہاری
تھئی دیوانی حُسن پری دا ڈیکھ تے خلقت ساری
سر سردار سہیلی دی ہئی ہر ہک طرز نیاری
مست اُلت اربیلی دے واہ گُوڑھے نین حُماری
لالی ڈیکھ لبیاں دی دھلیا خود لالہ خونخواری

ہک شعلے توں شمس قمر قربان وِچن لکھ واری
 بولا بینسر کنگل کائے پاتے راج دُلا ری
 قبر حشر وِچ مخفی دی لچال کریں توں کاری
 بدیع البانودے پلھاوٹ کیتے نوکراں داخل کوں سنگارٹ

شادی کاٹ تیا ریاں تھیاں خوب محل چمکیونے
 اعلیٰ قِسم دے ہر کمرے وِچ آ قالین وِچھونے
 رلیاں ڈھیر سہیلیاں کپڑے بانو دے بدلیونے
 ہار سنگار کراتے زیور آن تمام پویونے
 سر سردار سہیلی کوں ڈے زینت زیب سچھونے
 اطلَس تے زربفت دے جوڑے زیور آپ پتونے
 بھیج ہزاراں پریاں کوں ول سیفل کوں سڈویونے
 موتیاں نال جڑیا ہويا ہک سر تے چھتر جھلیونے
 ہر ہک رسم اُنھاں دی ہئی جو پوری ریت کتونے
 موتیاں تے مہریاں دی شاہ تے بارش خوب وِسیونے
 سبھ اُتے شاہ سیفل کوں آ نال کنوار پلھونے

بعد مدت دے دل دی پوری آس اُمید تھیونے
طالب کوں مطلوب ملیا تھی ڈکھ سب دور بگیونے
انڈیاں پاتے ہک پے کوں ول مخفی خوب ہنڈیونے
شاہ سیفل دا علیحدگی دے وچ گھر وچن

آس مراد سمجھو تھی پوری دُور تھیس دگیری
وتھری سچھ پلنگ تے سوہنی جیوں دستور امیری
سچھ تے سینے یار کوں لایس ہويا کرم قدیری
مل محبوب پیوی آخر سانگ بٹیا تقدیری
جیندے کارن کیتی مخفی شاہ منظور فقیری
شاہ سیفل دا بدیع البانوال ملن وچ کامیاب تھیون

شہ سیفل محفوظ تھیا تھی ودھ محفوظ حسینہ
واہ جو وقت وصال سچن دا تھر گیا ہاں تے سینہ
یار یگانے رل گے ایں جیوں مندری نال نگینہ
تھی حاصل مسروری شاہ کوں ٹل گیا ڈکھ دیرینہ
منزل مخفی چندیں تاں ول کر ہک خون پسینہ

شاہ سیفل دی کامیابی دے بارے شاعر دایمان

آخر کار مجردی والا چوتا مرد تروڑیا
 ہک ہیرے دی نوک سیتی دُر اڻ پوتا پو چھوڑیا
 پیک صبا دے غنچے بند کوں غوطہ مار اکھوڑیا
 طالب کوں مطلوب ملیا منہ درد الم ہر موڑیا
 نال یقین دے جھیرٹے دے شاہ سیفل کھیر وَلوڑیا
 نال نیاز پریاٹی کوں شاہ سیفل اَنت نپوڑیا
 ہس محبوب جیڑھے دی خاطر پڑہ نو سو پوڑیا
 جان تلی تے رکھ تے ڳاٹا دیہہ دا پکڑ مروڑیا
 بس مخفی شاہ صدق سیتی سنگ نال پری دے جوڑیا

شاہ سیفل دا پری دے نال ملاپ کرڻ

شاہ سیفل دے دل دی تھی گئی آخر حسرت پوری
 رات سہاگ دی سچھ سہائس ختم تھی سب دُوری
 پیٹس جام وصال دا بھرتے تھی حاصل مسروری

----- ﴿سيف الملوك سرائیکی منظوم﴾ -----

من بھاندا محبوبِ ملیس تھی گئیس کرمِ غفوری
بھل گیا ہر ڈکھ شاہ کوں بھوگئیس جہڑا وِچ مہجوری
بس مخفی ہے ہر کم دے وِچ ہمت کرنِ ضروری
شاہ سیفل داپری دے رتے باغ وِچ رہن

وِچ گلزار بدیعِل رتے سیفل دیرہ لایا
شرب شراب شبابِ شبستاں شغلِ شکار سَوایا
اُوں گلزار اندر جاں سیفل پورا سال نبھایا
نور جمال دا والدِ شہپر ہک ڈینہہ شاہ کن آیا
آ تے مخفی سیفل کوں اُوں حکم ایہو فرمایا

شہپال بادشاہِ داشاہ سیفل کوں
وطن تے ونجیٹ دا حکم فرماوٹ

شہپر آ فرمان کیتا اے مردِ ملوکِ مدن تے
واگاں پھیر پچھوں تے سیفل امرِ اساطیرِ من تے

ماء پیو تیڈا مونجھا ہوسی تیڈے کاٹن وطن تے
 جیندیں منہ ڈکھلا پیو ماء کوں کر احسان سجن تے
 بھیج درود سلام ہمیشہ توں مخفی بختن تے

شہپال بادشاہ دا اپنی دھی

بدلیع البانوکوں ڈاج ڈیوٹ

بے حد ڈاج ڈتا شاہ دھی کوں جیوں شیوہ سرداراں
 وقت وُجھن دے رووے بانو وِہندے نیر ہزاراں
 مہ رُخ توں مُکھلایا سینگیاں ماء پیو رشتے داراں
 تھی خوشحال وطن دو سیفل موڑیاں تُرت مہاراں
 آکھے باقی عمراں وُجھ ہٹن پیو ماء نال گزاراں
 ڈیکھاں وُجھ تے مخفی اپن دے مست بہاراں
 بدلیع البانودے کٹھے شاہ سیفل دا وطن روانہ تھیوٹ

مُرغ ملیح محبت پرور تھے جیں وقت روانے
 ڈیکھ ملک پرواز اُنھاں دی تھے حیران دوانے

مونس مرد ملوک مدن محبوب مٹھے مستانے
 چھوڑ ارم کوں مصر ڈھوں تھے جلدی نال روانے
 گڈ کھاندے گڈ پیندے نت گڈ رھندے یار یگانے
 چھوڑ وطن کوں روندے کئی کجھ پڑھدے نت شکرانے
 بھنورے وانگوں ہر گل دی ونج باس گھنن فرزانے
 بچ گے مخفی ڈاھویں ڈینہہ ونج سراندیپ سہانے

سیفل آتے شاہ پری داسراندیپ ونج

آتے شاہ اعظم نال ملا قاتی تھیون

شاہ اعظم کوں آن ملیا خود شاہ سیفل فرزانہ
 سعد تھیا دلشاد پھوں آ ملیس یار یگانہ
 ڈٹھی سعد مراد میسر کیتس لکھ شکرانہ
 نال پری سب حرم ملیے واہ جڑیا جوڑ زنانہ
 آن ملی سیفل کوں ملکاں کرتے شکر ربانہ
 کیتی خدمت شاہ مخفی جیوں ہے دستور شہانہ

شاہ سیفل داسراندیپ وچ کجھ ڈینہہ رہن

اتے پری نال صلاح کرن

ڈاہ ڈینہہ مردملوک گزارے جاں اُتھ نال امن دے
پیش کیتی تجویز ایہا اوں بانو نرم بدن دے
منگوں شاہ توں رشتہ آپاں کارن سعد بجن دے
گال پسند آئی من کوں ایہا بانو سروسمن دے
اعظم عذر اہو نہ کیتا سیفل رخ روشن دے
وارے ول پے خوشیاں دے گے ویلے درد مچن دے
ساز سبھے نوں ساز تھئے آئی رونق اندر چمن دے
آن تھئے محبوب گٹھے گل مخفی اندر وطن دے
شاہ اعظم داسعد دی شادی تے خوشی دے ساز منگا وٹ

وچن پے گے دول دماے خوشیاں راند رسائی
شرناواں کرناواں کیفوں رونق خوب ودھائی
ناز بھریاں رل ناچ کیتا واہ جھمر خوب ڈکھائی

----- ﴿سيف الملوك سرائیکی منظوم﴾ -----

جلویاں نال حسیناں اپٹے محفل آ گرمائی
 واہ زیور زربفتی کپڑے واہ زینت زیبائی
 ٹھک ٹھک ٹھم ٹور ٹرن کئی قتل کرن شیدائی
 زرتے سیم جواہر جوہن خوب کیتی رچنائی
 خلقت ڈھیر تماشہ ڈیکھے انت شمار نہ کائی
 آس خدا دی کرتے مخفی چل توں قلم چلائی

○

سعد دے یاراں دانویں پوشاک نال سعد کوں سنگارٹ

چالھی روز برابر رل تے خوشیاں خوب منیونے
 روز شراب کباب مہیا ڈاڈھے عیش کتونے
 وقت نکاح دے سعد سجن کوں مکنے آن پدھیونے
 جوڑا خاص عروسی عمدہ سعد کوں آن پویونے
 سر اوندے تے تاج نرالا کلغی دار رکھیونے
 گھن گیاں سعد کوں دایاں اندر لاواں خوب ڈتونے
 مکاں نال اونکوں پرنا تے مخفی آن بلھیونے

پریاں داسعد کوں سہرے پواوٹ اتے خوشی مناوٹ

نچٹن گاؤٹ پے گیاں پریاں ہار پھلاں دے پاتے
 سعد سعید دے سہرے گاؤن سُر کوں خوب رلاتے
 لٹ گھندیاں دل ہک پل دے وچ جلوہ حُسن ڈکھاتے
 شادی کوں رنگ لایا پریاں گیت خوشی دے گاتے
 مرد شناسی ڈیسن مخفی داد تیکوں خود آتے

○

سعد دا پرینچ تے کلھیں گھر دے وچ ونچٹن

سب سینگیاں کر جاگا مکاں سعد کوں خود پرنائی
 لاناواں لہہ چڑھ سچھ تے پٹھاتھی گیا فضل خدائی
 پیش جام وصال دا آخر قسمت راند رسائی
 تھئے کھنڈ کھیر ڈوہیں آپس وچ بختیں واگ ولائی
 صدق ثبوت بناں کہیں مخفی آس مراد نی پائی

○

شاہ اعظم دہلی دہلی شہزادی

ملاں کوں ڈاج ڈیوٹ

لاہ بھری کوں ڈاج ڈتا شاہ کھول تے خاص خزانے
 ہیرے موتی لعل جواہر جیوں دستور شہانے
 لکھ پکھراج عقیق فیروزے دُر یاقوت یمانے
 نیلم تے مرجان ہزاراں سے الماس یگانے
 اطلس تے زربفت زری دے سوہنے تھان زنانے
 زیور زرکش پلنگ پنگھوڑے بخشے شاہ فرزانے
 سے قالین قناتاں مخمل جھالار دار شمانے
 باندیاں باندے ڈھیر کیتے شاہ دہلی دے نال روانے
 ہر ہر جنسوں بخشے کافی شاہ اعظم نذرانے
 کون چھڑیندے کسر بھلا ایں کم وچ اندر زمانے
 سخن صراف اچاں ہن جگ وچ کر مخفی شکرانے

شاہ اعظمِ ماکاں کوں ڈاج وچ جہڑے
گھوڑے ڈتے ہن اُنھاں دیاں قسماں دا بیان

تیز ترنگ ہزار ڈتے شاہ جیوں شیوہ سُلطانی
امریکی افریقی اِشہب افرنجی ایرانی
اَبلق اَبرش اَحر اَوہم اَفرنگی اَفغانی
بور برنجی بلنجی برمی بلغاری بھوٹانی
پاونگ پرس پین پھلوری پنج کلیان یمانی
توسن تازی تے تبریزی تغماچی تورانی
خنگ خندی خاص خوشابی ختمی خوش خضرانی
خزکاری خجربانی خُشتی خاصے خارستانی
دورنگے دیناری دکنی دمنانی دامانی
روہتاسی رنگونی رومی روسی تے رخشانی
سرخ سرنگ سمند سنہری ساوے سے سستانی
سبز سچام سیاہ سمناکی سے سرخے یونانی
شروانی شیرازی شامی شبرنگ یرغے یانی

عین عراقی عجمی عربی عثمانی لبنانی
 قفقاری قندھاری قلخی کرخی کوہستانی
 کئی کہکان قدآور کاہے کلنگ کوئی کاشانی
 کشمشی کرناہی کہوے کٹوے کئی کنعانی
 کئی کچی کشمیری کرڑے کالے کردستانی
 مشکلی مغل مجتس مصری ملتانی مکرانی
 کئی نیلے ، کئی صندلی مشکلی ہیرے ہندوستانی
 طوسی شرعے مغل ولایتی کالے زاعستانی
 ترنگ ہزاری تے گلزاری طوسی تے طلقانی
 فرس کبود مجتس نگرے گجراتی دامانی
 اسپ سلھاری تے گل دھاری زنگی زبلستانی
 گرڑے چنے صندلی دکنی ژنگی ترکستانی
 بور سچام سفید دیناری کرمانی ہمدانی
 اسپ لکھورے تے شروانی زہری تے دمنانی
 بس مخفی ہٹن روک قلم کوں نہ کر ڈھیر طولانی

شاہ سیفل اتے سعد دا شاہ اعظم

دے کول ونج تے اجازت طلب کرن

اعظم شاہ دے کول اُنھاں کول جاں ہک سال وِیہاں
 ہک ڈینہہ فجریں ویلے سیفل ونج شاہ نال الاٹاں
 راضی تھی تے رخصت ڈے ونج ڈیکھاں دیس پرٹاں
 بخش حقوق نمک دا میکوں شاہ اعظم دُر دلاں
 اتنی گال سنی جڈ اعظم تھی دِگیر الاٹاں
 نال تساڈے ہے شہزادہ سوہٹا وقت وِہاں
 ہوسی مونجھا پر تیں بن اُتھ ماء پیو درد رنجاں
 شاہ اعظم نے بخشی رخصت پیش کینئس نذراں
 دھی داماد دے نال وی اعظم خوش تھی تے مُکلاں
 اہل حرم کول شرم بھریا گھن اپنّے دیس سدھاں
 پندھراں میل سفر کرواوے روز دا طے درداں
 لشکر نال نشان نغارے جیوں دستور شہاں
 نال غلام تے ہانھیاں نازک زیب زری زر گاہاں

پَرور پاک مُکایا پینڈا کئیس دیس ٹکاٹاں
قاصد پیو دے کول بھجائیس سڈ تے مرد سیاٹاں
مُلک مصر وچ پے گیا مخفی چار پھیر ہلاٹاں

○

والد صاحب دی خدمت وچ شاہ سیفل

دا ہک قاصد کول روانہ کرنٹ

گھن تے خط شاہ عاصم دو تھیا قاصد تڑت روانہ
صالح کول پچایا قاصد سیفل دا پروانہ
عاصم شاہ دے کول گیا خط چا صالح فرزانہ
عاصم شاہ دیاں خوشیاں دا نہ رہ گیا انت کرانہ
آئے استقبال کیتے فٹ گھن لشکر مردانہ
ونج بختاور پتر کول ملیا جوڑیا سیت بہانہ
پیریں پئے تے ملیا پیو کول شاہ سیفل سلطانہ
رُتے زار قطار ڈوہیں کر ہجر دا یاد زمانہ
سعد ملیا ونج صالح کول پڑھ رب دا لکھ شکرانہ

ڈیکھن کارن درس ڈوہاندا اُلٹیا خوب زمانہ
قیدی ڈھیر آزاد کیتے شاہ کھول تے بندی خانہ
مالک مُلک مصر دے مخفی ونڈیا خوب خزانہ

○

شاہ سیفل اتے بدیع البانو دا پٹے گھروچ و نچن

گل بانو تے سیفل کوں گھر دایاں آن بلھایا
بانھیاں پشمی پوش اگے اُتھ ونکو ونک وچھایا
دور تھئے ڈکھ ڈکھیاں دے جاں کرم خدا فرمایا
میل ملاپ کرائے قسمت وارا بخت ولایا
ملاں کوں گھر صالح دے ونج دایاں ترت پچایا
سیفل کوں ماءِ مل تے جلدی سر سجدے وچ پایا
تھئی ہر طرف مبارک بادی شادی رنگ ڈکھلایا
شعر لکھن دا فن جو تیکوں ہے اُستاد سکھایا
کر ونج دان ادب دا مخفی قوم کوں توں سرمایا

○

شاہ سیفل دے آنوٹن تے شاہ عاصم

اُتے اوندی گھر والی دا خوش تھیوٹ

شاہ عاصم تھی شاد ڳیا تھئی شاد اُوندے گھر والی
کرم خدا فرمایا ڏُتُس جیندیں پُتر ڏُکھالی
وارا سیت ولایا ٹل ڳئی رات ڏُکھاں دی کالی
سولھاں سال دے بعد اُنھاں دی قادر سختی ٹالی
دھن دولت دیاں ڳنڈھڑیاں ٻدھ ڳے سہنس فقیر سوالي
بالا بخت ڏُسیوے سیفل بر سر مسند عالی
اُڇوے باغ دے وچ ول مخفی کیتی رب ہریالی

○

شاہ سیفل دے ڏیکھن کیتے مخلوق دا آوٹ

ڏُیکھن ائی شہزادے کوں اُتھ ساری خلق خدائی
نذر نویں نت ڏیون آ تے روز بروز سوائی
عورت مرد کرے ہر عبرت چاڻ دلون اوکھائی

سولھاں سال مصر توں باہر ہے شاہ عُمر نبھائی
 شاہ دے نال پری فردوسوں ہے کیوں اتھ آئی
 مخفی مطلب پاتا اُوں جیں صدقوں جوت جگائی
 شاہ سیفل دے آنوٹ دی کال مصروح مشہور تھیوٹ

مُلک مصر وچ شاہ سیفل جڈ جلوہ آن ڈکھایا
 تھیا مشہور جو گل فردوسی ہے سیفل گھن آیا
 گل محبوب زمانے دا ہے اُوں محبوب نوایا
 نور جمال پری کوں خالق بخشے حُسن سَوایا
 ذوالقرنین کیتی نہ اتجھی نہ اے چندر چڑھایا
 ڈیوے شابس شاہ کوں آتے ہر یک حق ہمسایا
 مخفی مطلب پاتا اوں جیں صدقوں دود ڈکھایا
 شاہ سیفل تے شاہ عاصم دا ہک سال رے گزارٹ

عاصم شاہ گڈ سیفل دے جاں پورا سال نبھایا
 رات ڈینہاں مصروف خوشی وچ رہ تے درد بھلایا

ساتھ چلیا پر بھات تھی بس وقت و نچن دا آیا
آتے عزرائیل اجل دا شاہ کوں جام پلایا
ہر زندے کوں آتے مخفی اوڑک موت مکایا

شاہ عاصم دا بیمار تھیوٹ

جاگیا درد بدن دا عاصم تھی گیا سخت آزاری
درد گھن دا دارو کر کر ہاریے سہنس ہزاری
پل پل پڑیاں پلٹ پلاؤن گئی نہ محض ہماری
ہاٹ ہزار مریو نے پر نہ محض چلی کئی کاری
خویش عزیز مصاحب تھے وچ حاضر خدمت گاری
کُل کلمہ تلقین کرن رہ ورد زبان توں جاری
جان کنی دا ویلا آیا آن بٹی دشواری
اُڈریا بھنور اُداسی تھی تے چھوڑ چلیا گلزاری
میر مُعظم جان ڈتی سُن سنیہا سخت قہاری
تخت کنوں تختے تے آیا شاہ اعظم ہک واری
تھی غمناک جنازہ چا گئی رَل مل خلقت ساری

----- ﴿سيف الملوك سرائیکی منظوم﴾ -----

دُن کتو نے خاک وچالے مَن تے امر غفاری
ہے جگ فانی کر گھن مخفی جلدی نال تیاری
شاہ سیفل دامصر تے پنجھ سال شاہی کر رٹی

تے اوندے بعد خدا کوں پیارا تھیوٹ

پنچھ سال کیتی ول سیفل مصر اُتے سلطانی
سعد سیاٹا نال ریہا نت شاہ دے دل دا جانی
مُلک آباد رعایا شاداں کرم ریہا سُبجانی
کتھ عاصم ، گلفام کتھاں ، کتھ صالح مرد موہانی
کتھ بانو سردار پریاں دی ، کتھ سیفل سیرانی
کتھ ملاں کتھ سعد سمن نہ رہ گئی مَوَل نشانی
خاک دے وچ رَل خاک تھی سب صورت حُسن جوانی
ہر کہیں رُ وُجٹا ہے مخفی ہے آخر جگ فانی

ختم شد

آپنی آلیاں کتاباں

- ✓ سہ ماہی سہ ماہی (اوپر سے قلم)
- ✓ مشقوی قلمی (سرائیکی)
- ✓ مشقوی قلمی (اردو)
- ✓ کلام قلمی (اردو، مجموعہ کلام)

✦ منظر ✦

منقش سرائیکی ادبی سنگت

مہاراجہ جی، ۱۰۱، ۱۰۱، ۱۰۱

0301-7799743

0302-6898324

مجموعی کتاباں

- ✓ اپنا ٹیڈ سہ ماہی (اوپر سے)
- ✓ گھبراہٹ (نقصان، نقصان)
- ✓ اسے سب کچھ اکرم ہے (۱۹۹۵ء)
- ✓ سیرت امیر (مجموعہ، ۱۹۹۶ء)
- ✓ نظریہ (مجموعہ، ۲۰۱۵ء)
- ✓ بگ بگ (۲۰۱۶ء)
- ✓ کرنی بھائی (۲۰۱۷ء)
- ✓ لکھنؤ (۲۰۱۸ء)
- ✓ لکھنؤ (۲۰۲۲ء)
- ✓ سیرت امیر (۲۰۲۲ء)